

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรม
การดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

โดย

นายวิรัช ศรีอินทรสุทธิ
รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท สิกขรา คอร์ปอเรชั่น จำกัด

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 26
ประจำปีการศึกษาพุทธศักราช 2556 - 2557

บทคัดย่อ

เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย นายวิรัช ศรีอินทรสุทธิ

หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่26

การวิจัยเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ได้ดำเนินการศึกษาการพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิเคราะห์พฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐาน

ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นไปตามกระแสโลก โดยการใช้ชีวิตจะเกี่ยวพันในเรื่อง การใช้ชีวิตส่วนตัวและการใช้ชีวิตที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่คล้อยกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตอันปกติในแต่ละวัน ซึ่งแฝงอยู่ในทุกกิจกรรมของการกระทำ โดยมีหลักอันเป็นทิศทางของความคิดที่ว่า การกระทำนั้นต้องสามารถพึ่งตนเองได้ การกระทำนั้นกระทำด้วยความมีสติ รอบคอบ และการกระทำนั้นกระทำโดยมองอย่างรอบด้านแล้ว ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยส่วนใหญ่แล้ว มาจากปัจจัยภายนอกอันได้แก่ ค่านิยมของสังคม สื่อ ระบบเศรษฐกิจ และปัจจัยภายในได้แก่ ความคิด การประพฤติปฏิบัติของคนรุ่นใหม่เอง ในการที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยรัฐ ทำหน้าที่ผลักดันเพื่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจังจรรจบครบถ้วนทำหน้าที่ให้ประสบการณ์และปลูกฝังแนวคิด และคนรุ่นใหม่เองที่ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง คนรุ่นใหม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้ โดยนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาเป็นกรอบแนวคิดในการกระทำกิจกรรมต่างๆอันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี

คำนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมล้วนมีที่มาจากเหตุปัจจัยอันหลากหลายทั้งที่ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้ ซึ่งมีทั้งผลดีและผลร้าย สร้างทั้งความสุขและความทุกข์ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยัง ผู้คนทุกกลุ่มทุกวัยทุกพื้นที่ โดยเฉพาะกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ทำให้กระแส การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เลื่อนไหลไปได้ทั่วโลกด้วยความรุนแรงรวดเร็วและส่งผลในวงกว้าง โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทยการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และ สังคมที่เกิดดังกล่าวส่งผลกระทบให้เกิดกระแสการบริโภคนิยมอย่างมาก ดังจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันเกิด ปรากฏการณ์ค่านิยมใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา

การวิจัยเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ได้ดำเนินการศึกษาการพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์พฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่ สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของ คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นไปตามกระแสโลก โดยการใช้ชีวิตจะเกี่ยวพันในเรื่อง การใช้ชีวิตส่วนตัว และการใช้ชีวิตที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่คล้องกับหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตอันปกติในแต่ละวัน ซึ่งแฝงอยู่ใน ทุกกิจกรรมของการกระทำ โดยมีหลักอันเป็นทิศทางของความคิดที่ว่า การกระทำนั้นต้องสามารถ พึ่งตนเองได้ การกระทำนั้นกระทำด้วยความมีสติรอบคอบ และการกระทำนั้นกระทำโดยมองอย่าง รอบด้านแล้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยส่วนใหญ่แล้ว มาจากปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ค่านิยมของสังคม สื่อ ระบบเศรษฐกิจ และ ปัจจัยภายใน

(นายวิรัช ศรีอินทรสุทธิ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 26

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
คำจำกัดความ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	7
แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน	12
แนวคิดระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม	18
แนวคิดการใช้ชีวิตคนรุ่นใหม่	21
แนวคิดค่านิยม	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
สรุป	41
บทที่ 3 สถานการณ์และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน	43
พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่	43
ค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคของคนไทย	56
คนรุ่นใหม่กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	72

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

ความคิดเห็นของตัวแทนคนรุ่นใหม่จากกลุ่มคนสาขาอาชีพต่างๆ	
และผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อพฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่	
ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	74
สรุป	78
บทที่ 4 การวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่	
กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	80
พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้อง	
กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	80
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
มาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่	88
แนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้	
เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่	90
สรุป	91
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	94
สรุป	94
ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	97
ประวัติย่อผู้วิจัย	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 อัตราการขยายตัวสินเชื่อกู้ยืม (ร้อยละ)	46
3-2 สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	46
3-3 ยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต	47
3-4 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)	47
3-5 การใช้เวลาของประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	49
3-6 ลักษณะการใช้เวลาในการดูแลตัวเองของประชากร	52
3-7 ลักษณะการใช้เวลาในการทำงานและการเรียนรู้ของประชากร	53
3-8 ลักษณะการใช้เวลาในการให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือนของประชากร	54
3-9 ลักษณะการใช้เวลาในการให้บริการชุมชนของประชากร	55
3-10 ลักษณะการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่สำคัญของประชากร	56
3-11 ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามการปฏิบัติ ตน พ.ศ.2551 และ 2554	60
3-12 ร้อยละของวัยรุ่นไทยอายุ 13 - 24 ปี จำแนกตามพฤติกรรม และความถี่ของการทำ พ.ศ.2551 และ 2554	62
4-1 พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่	81
4-2 ค่านิยมที่ยึดถือในการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่	84
4-3 แนวทางการดำเนินชีวิตที่สำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	91

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
3-1 การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และบุหรี่	44
3-2 ร้อยละของรายจ่ายการสูบบุหรี่ต่อรายได้ส่วนบุคคล ปี 2554	45
3-3 การเปลี่ยนแปลงสินเชื่อและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	48
3-4 ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทั่วไป พ.ศ.2551 และ 2554	57
3-5 ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ พ.ศ.2551 และ 2554	58
3-6 ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2551 และ 2554	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมล้วนมีที่มาจากเหตุปัจจัยอันหลากหลายทั้งที่ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้ซึ่งมีทั้งผลดีและผลร้ายสร้างทั้งความสุขและความทุกข์ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังผู้คนทุกกลุ่มทุกวัยทุกพื้นที่ โดยเฉพาะกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ทำให้กระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เลื่อนไหลไปได้ทั่วโลกด้วยความรุนแรงรวดเร็วและส่งผลในวงกว้าง โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทยการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคมที่เกิดขึ้นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อให้เกิดกระแสการบริโภคนิยมอย่างมาก ดังจะเห็นได้ว่า ปัจจุบันเกิดปรากฏการณ์ค่านิยมใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา เช่น ค่านิยมการใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งต้องเปลี่ยนเป็นรุ่นที่ออกมาใหม่อยู่เสมอ ค่านิยมแฟชั่นเกาหลีหรือญี่ปุ่น ค่านิยมในการซื้อรถใหม่ ฯลฯ หนึ่งใน การรับ ค่านิยมและวัฒนธรรมดังกล่าวหากประชากรมีอำนาจในการซื้อหรือศักยภาพทางด้านการเงินก็จะไม่ เป็นปัญหาแต่ประการใด แต่จากข้อมูลสถิติหนี้สินครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงาน สถิติแห่งชาติ, 2556) ระบุว่าในปี 2543 มีปริมาณหนี้สินต่อครัวเรือนเฉลี่ย 68,405 บาทและในปี 2554 พบว่ามีหนี้สินเฉพาะครัวเรือน 241,760 บาทซึ่งคาดว่าในอนาคตหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจะมี แนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากข้อมูลดังกล่าวก็พอที่จะทำให้เห็นภาพได้ว่า ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจของ ประชาชนในประเทศเติบโตน้อยกว่ากระแสของการบริโภคที่เป็นอยู่

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวประเทศไทยได้มีความพยายามสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อ รองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จนนำไปสู่ การถ่ายทอดลงในแผนระดับชาติและระดับท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ดังตัวอย่างเช่น แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 ได้ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อน แผนพัฒนาฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555- 2559) ซึ่งเป็นแผนฯ ฉบับปัจจุบัน ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศต้องเผชิญกับความเสี่ยงในหลายมิติ โดยเฉพาะความเสี่ยงจากการบริหารภาครัฐที่อ่อนแอ โครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สามารถรองรับการ เติบโตได้อย่างยั่งยืน ทั้งความเสี่ยงจากความเสื่อมถอยของค่านิยมที่ฝังงมในสังคมไทย ความเสื่อมโทรม

ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความเล็งด้านความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเสริมสร้างทุนที่ มีอยู่ ของประเทศให้เข้มแข็ง ทั้งทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพื่อเตรียมพร้อมให้ประเทศสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงมีแนวคิดที่มีความต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลาง เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนา

อย่างไรก็ตาม จากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายในประเทศ ทั้งที่สามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้นั้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างกว้างขวางและมีแนวโน้มในการบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความคิดเป็นของตนเอง มีความเป็นอิสระสูงและกล้าตัดสินใจในการใช้ชีวิต

จะเห็นว่าพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนแต่ละกลุ่มวัยย่อมมีความแตกต่างกันตามสถานะของช่วงเวลาที่เกิดและเติบโตและการประสบกับเหตุการณ์ในแต่ละยุคสมัยส่งผลให้คนแต่ละช่วงวัยมี Life Style และพฤติกรรมการดำเนินชีวิต และแนวคิดด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันเช่นคนในวัย Generation X (ผู้เกิดระหว่าง พ.ศ.2508 -2522) การดำเนินชีวิตของชาว Generation X จึงเต็มไปด้วยการแสวงหาความก้าวหน้าพร้อมๆ กับการทำงานที่ท้าทายแข่งขันกับตนเองอย่างหนักหน่วงและชอบทำงานที่ใช้สมองไปพร้อมๆ กับการลงมือทำอย่างเต็มที่ในด้านการใช้จ่ายของคนวัย Generation X ส่วนใหญ่หมดไปกับการสร้างเนื้อสร้างตัวและการแสวงหาความบันเทิงให้กับชีวิตเป็นครั้งคราว แต่สำหรับ คนวัย Generation Y (ผู้เกิดระหว่าง พ.ศ.2523 - 2540)นั้นเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ต้องการไขว่คว้าประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนวัยนี้จะเข้าถึงเทคโนโลยีได้รวดเร็ว จึงทำให้วิถีชีวิตของกลุ่ม Generation Y จึงมีพฤติกรรมบริโภคที่สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

กลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยนับว่าเป็นกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ที่ขับเคลื่อนสังคมด้านต่างๆ อย่างมีพลังมหาศาล แต่อย่างไรก็ตามด้วยกระแสเศรษฐกิจและสังคมที่ง่ายต่อการเข้าถึงการบริโภคนิยมอย่างสุดโต่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเข้าถึงการบริโภคด้วยปลายนิ้วสัมผัสจากเทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัยในรูปแบบต่างๆ เช่น Facebook, Instagram และช่องทางการเข้าถึงอย่างง่ายดายในด้าน

ต่างๆ อาจจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ทั้ง Generation X และ Generation Y กลายเป็นกลุ่มบุคคลที่ชอบนิยมของอุปโภคบริโภคที่มาจากต่างประเทศมากขึ้น อาทิ การนิยมใช้กระเป๋าและรองเท้าแบรนด์เนมจากต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ สร้างความน่าเชื่อถือ การนิยมใช้บัตรเครดิตเพื่อความสะดวกสบายในการบริโภค และทำให้พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นพฤติกรรม **“การเกาะกระแสการบริโภคนิยมอย่างสุดโต่ง”**

งานวิจัยฉบับนี้ ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการนำมาประยุกต์ใช้ในพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ในวัยทำงานในหลากหลายสาขาอาชีพ โดยคำนึงถึงศักยภาพของตนเองและสามารถดำเนินชีวิตจากการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนอกจากจะช่วยให้ผู้ยึดถือเป็นแบบปฏิบัติสามารถปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมและวิธีการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผลแล้วยังช่วยรักษาทุนเดิมของชีวิตไม่ให้คุณเสียไปเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตต่างๆ

โดยหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความกินดีอยู่ดี บนพื้นฐานแห่งความพอเพียงตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนที่มีอยู่ เมื่อประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ มีความพออยู่ พอกินแล้วก็จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับฐานเศรษฐกิจของประเทศตามมา โดยหลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 13) มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการได้แก่

1.ความพอประมาณ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยเน้นการดำเนินชีวิตตามอัตภาพหรือสถานะของบุคคลหรือองค์กรเช่นการใช้จ่ายได้แต่ต้องไม่ฟุ่มเฟือยจนสร้างหนี้สินให้ตนเองและครอบครัวอดออมได้แต่ต้องไม่ตระหนี่ถี่เหนียวจนตนเองลำบากหรือเอาเปรียบผู้อื่น

2.ความมีเหตุมีผล เป็นการใช้สติและปัญญาในการตัดสินใจด้วยเหตุด้วยผลโดยปราศจากอารมณ์หรืออคติ โดยที่ความมีเหตุมีผลต้องเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายได้ไม่ว่าจะเป็นไปตามหลักวิชาหลักกฎหมาย กฎเกณฑ์ทางสังคมหรือหลักศีลธรรม

3.การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยความไม่ประมาท

โดยงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษา วิเคราะห์ พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่

สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก เพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเน้นพื้นฐานการพึ่งตนเองเป็นสำคัญและเป็นการเพิ่มพูนทุนในทุกประเภท ไม่ว่าทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งประกอบด้วยความเพียร ความสามารถ สติปัญญา และการพัฒนาจิต ทุนสังคม (Social Capital) คือ การช่วยเหลือ เพื่อแผ้ว ความซื่อสัตย์สุจริต ที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกันทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม รายงานวิจัยเชิงคุณภาพฉบับนี้เป็นการค้นหาคำตอบแนวทางพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องและสอดคล้องตามความเป็นจริงและสามารถเตรียมพร้อมสำหรับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยจะให้ความสำคัญโดยเฉพาะเรื่องค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวันโดยทั่วไปของคนรุ่นใหม่
2. การศึกษาหาข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเน้นในเรื่อง พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน
3. ในการวิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบการเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันกับหลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการเก็บข้อมูลซึ่งอยู่ภายใต้สถานการณ์ ณ ปัจจุบันดังนั้นผลที่ปรากฏจากการวิเคราะห์ข้อมูลอาจจะสะท้อนให้เห็นในช่วงระยะเวลาปัจจุบันเท่านั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานะแวดล้อม ค่านิยมในการบริโภค หรือในบริบทอื่นๆ ในอนาคต ก็อาจทำให้พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่มีการเปลี่ยนตามเหตุปัจจัยนั้นไปด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยทำการเก็บข้อมูลจาก

1. เอกสาร รายงาน หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนคนรุ่นใหม่จากกลุ่มคนสาขาอาชีพต่างๆ

และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยทำการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ซึ่งจะเป็นไปตามปรากฏการณ์ที่ศึกษาตามและตามการรับรู้ของผู้วิจัย อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสถานะพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ใน 2 กรณี คือ
 - กรณีที่ 1 ระดับปัจเจกชนสามารถนำไปประยุกต์และปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
 - กรณีที่ 2 ระดับการบริหารประเทศสามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศในมิติของสังคมได้

คำจำกัดความ

คนรุ่นใหม่	หมายถึง	คนที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน โดยกำหนดให้คนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ.2508-2533 (Generation X และบางส่วนของ Generation Y)
พฤติกรรมในการดำเนินชีวิต	หมายถึง	รูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล ได้แก่ พฤติกรรมในการเข้าสังคม ในการบริโภค เป็นต้น
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	หมายถึง	แนวทางการดำรงชีวิตอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในยุคโลกาภิวัตน์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิง และเป็นความรู้พื้นฐานในการวิจัย โดยครอบคลุมหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
3. แนวคิดระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยม
4. แนวคิดการดำเนินชีวิต
5. แนวคิดค่านิยม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549 : 24) กล่าวถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2550 : 25) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน โดยสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้

ประดินันท์ อุปรมัย (2551 : 17) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวคิดหลัก หรือหลักคิดที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนบนสายกลางอย่างมีเหตุผล เพื่อวิถีชีวิตของบุคคล ครอบครัว และสังคมที่มีวินัย และความสุขอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-8) ได้ระบุถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่ พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตลอดจนใช้ ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน

ในการดำรงชีวิตการป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้อิทธิพลของโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

“เศรษฐกิจพอเพียง”เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุค โลกาภิวัตน์ ความ พอเพียงหมายถึงความพอประมาณความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ใน ตัวที่ คือพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ ใน การวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคน ในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐนักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มี สำนึกในคุณธรรมความ ซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่ เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วย ความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ กว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลก ภายนอกได้เป็นอย่างดีควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตที่ดั้งเดิมของคนไทย ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกระดับชนชั้น ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการ มองโลกในเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตรอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและ วิกฤติปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อความมั่นคงยั่งยืนของการพัฒนา แนวคิดหลักของปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการปฏิบัติทางสายกลาง และเป็นการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน (สมศักดิ์ อมรสิริพงษ์, 2551 : 58)

จากความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักคิดที่ชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตให้มีความพอดี พอประมาณ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองโดยไม่เดือดร้อนตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้

องค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มูลนิธิชัยพัฒนา (2550: 8) และ Sufficiency Economy Movement Sub- Committee (2007 : 8-9) กล่าวว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนับเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไป ในทางสายกลางที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่อันเรียบง่ายของคนไทย ซึ่งสามารถนำมา ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประชาชนทุกระดับทั้งระดับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กร และ ระดับประเทศได้โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเองสังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมายหลักศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ คึงามคิดถึงปัจจัยที่ เกี่ยวข้องอย่าง ถ้วนถี่โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีหมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ในด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่าง ทันท่วงที

เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียงการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขคุณธรรมหลักวิชาและเงื่อนไขชีวิตเป็นพื้นฐาน

1. เงื่อนไขคุณธรรมเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริตรู้รัก สามัคคีไม่โลภไม่ตระหนี่และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น

2. เงื่อนไขหลักวิชาอาศัยความรู้รอบรอบคอบและระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการ ต่างๆมาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

3. เงื่อนไขชีวิตดำเนินชีวิตด้วยความอดทนมีความเพียร มีสติ และปัญญา บริหารจัดการ การใช้ชีวิตโดยใช้หลักวิชาและคุณธรรมเป็นแนวทางพื้นฐาน

นโยบายของรัฐต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ โดยเริ่มจาก อำพล กิตติอำพล (2550: 10) ได้บรรจุหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เพราะในช่วงเวลานั้นประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ ผ่านมา โดยนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วย ให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจนกระทั่ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 11) รัฐก็ยังให้ความสำคัญกับการนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและมุ่งให้เกิด ภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุล และยั่งยืน โดยมีเนื้อหาที่น่าสนใจ ดังนี้

1. แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศ

แนวคิดหลัก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-8) ได้กำหนดแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไว้ว่า ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้ปัญหาต่างๆ รุนแรงมากขึ้น การพัฒนาประเทศในอนาคต จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง

กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงมีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ

ทิศทางการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจพลังงาน และภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและลบ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร และการประกอบกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของตน

ที่มีอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพทั้ง โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย

การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญได้แก่ การเสริมสร้างทุนสังคม(ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยง และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม สำหรับการเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ (ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน) มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดยใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในส่วนการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร มุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก

ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร ควบคู่ไปกับปลูกจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ UNEP, สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, 2551: 4)

การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นแนวคิดการพัฒนาที่เข้ามามีบทบาทในสังคมโลก และสังคมไทยในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน และคนรุ่นอนาคตให้มีชีวิตที่มีคุณภาพ ความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงในชีวิต (พรณี อังศุสิงห์ , 2553 :2)

วิวัฒน์ ชัยอัครถาวร (2546 : 7) ได้นิยามการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมและของสถาบันต่างๆ ทางสังคม เช่น (สถาบันทางเศรษฐกิจ การเมืองการศึกษาสื่อมวลชน ฯลฯ) ในหลายมิติตลอดจนทัศนคติ ค่านิยมและระบบคุณค่า เป็นการเปลี่ยนแปลงจากเชิงปริมาณไปสู่เชิงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น ปลอดภัยจากระบบผูกขาดทางเศรษฐกิจและผูกขาดอำนาจทางการเมือง เอื้ออำนวยต่อระบบเศรษฐกิจนั้น ให้สามารถเพิ่มผลผลิตอย่างมีคุณภาพระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม สร้างความเสมอภาคทางโอกาส ขจัดความยากจน

การพัฒนาที่ยั่งยืน (ออนไลน์, 2557) การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่มีการคำนึงถึงความเสียหายของสิ่งแวดล้อม มีการป้องกันปัญหาที่เกิดแก่สิ่งแวดล้อม หรือถ้าจำเป็นจะต้องเกิดความเสียหาย ก็จะต้องทำในขอบเขตที่เสียหายน้อยที่สุด การพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติทางด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมนี้ จึงเป็นรูปแบบการใช้ทรัพยากรที่มีการบำรุงรักษา และมีอัตราการใช้ที่อยู่ในขอบเขตการอำนวยให้หรือศักยภาพที่ทรัพยากรนี้จะคืนสู่สภาพปกติได้ การพัฒนาแตกต่างไปจากการเจริญเติบโตตรงที่ การพัฒนา (Development) หมายถึง การปรับปรุงในเชิงคุณภาพให้ดีขึ้น โดยที่ยังมีการรักษาระดับทรัพยากรพื้นฐาน ส่วน การเจริญเติบโต (Growth) หมายถึง การปรับปรุงในเชิงปริมาณให้สูงขึ้น ดังนั้น การพัฒนาที่ยั่งยืน จึงเป็นการปรับปรุงในเชิงคุณภาพให้ดีขึ้น เพื่อให้สังคมมนุษย์ที่มีคุณภาพดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยังคงทำหน้าที่ได้อย่างปกติ โดยไม่จำเป็นต้องมีการเพิ่มในเชิงปริมาณให้เกินขีดจำกัด

การพัฒนาในอดีตที่ผ่านมาจะพิจารณาที่ประสิทธิภาพ และความเป็นธรรมที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาภายใต้กำหนดเวลาสั้น ๆ เท่านั้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญเฉพาะคนในรุ่นปัจจุบัน แต่จากกระแสเรียกร้องในสังคมที่ต้องการให้การพัฒนานั้นคำนึงถึงการอยู่รอดและการกินดีอยู่ดีของคนในอนาคตร่วมกัน จึงเป็นเหตุให้มีความยั่งยืนเข้ามาเป็นองค์ประกอบการพัฒนาและ

กระบวนการตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืน ในภาพรวมจึงหมายถึง การพัฒนาเพื่อบรรลุถึงความต้องการของมนุษยชาติในปัจจุบัน ขณะเดียวกันก็ต้องไม่เป็นการลดทอนหรือเบียดบังโอกาสที่จะบรรลุถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในอนาคตด้วย

มนุษย์จะสามารถปฏิบัติได้ตามนัยนี้ ต้องเข้าใจธรรมชาติและกระบวนการพัฒนาสังคมที่เน้นคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งไม่ใช่เฉพาะทางวัตถุเท่านั้น จำเป็นต้องประกอบด้วยความสุขทางร่างกายและจิตใจด้วย ดังนั้น พื้นฐานที่จะต้องมีในกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ นิเวศวิทยา เศรษฐศาสตร์ และจริยธรรม เพราะความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (Environmental Integrity) ความมั่นคงทางนิเวศวิทยา (Ecological Security) ประสิทธิภาพของการจัดการในทางเศรษฐกิจ (Economic Efficiency) และความยุติธรรม (Equity) ทั้งต่อมนุษย์รุ่นปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความยุติธรรมกับการพัฒนาทุกส่วน ไม่ใช่เฉพาะด้านเศรษฐกิจอย่างเดียว

การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นสิ่งจำเป็น แต่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม นั่นคือ จะต้องดำเนินการอย่างถูกต้อง รอบคอบ และมีการจัดการที่ดี ทั้งด้านวัตถุ และการยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตต่างๆ กับความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะถ้ามุ่งเร่งพัฒนาเฉพาะทางด้านวัตถุอย่างเดียวนั้นมนุษย์จะไม่สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขได้ เพราะยังต้องเผชิญกับปัญหาภาวะมลพิษ ต่างๆ เช่น อากาศเสีย น้ำเน่า เสียงดัง เป็นต้น

จากความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนดังกล่าว สรุปได้ว่า การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เจริญก้าวหน้าอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมนั้น จะต้องมีการบูรณาการหรือประสานประโยชน์เข้าด้วยกัน ระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กล่าวคือจะต้องมีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ให้เหมาะสมรอบคอบ และคำนึงถึงสภาพการที่อำนวยให้ของทรัพยากรที่มีอยู่ ดังนั้นสังคมที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืนจะต้องพิจารณาจากหลาย ๆ ที่ที่ยั่งยืน 3 ด้านคือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โครงการพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอะไรที่ไกลกว่าเพียงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมเพื่อลดการบริโภคทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมลงไปในระดับที่ยังรักษาความสมดุลที่ดี ทำให้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติโดยไม่ทำลายล้างอย่างที่ผ่านมาและยังทำกันอยู่หลายแห่ง ให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชน อยู่ดีกินดี และอยู่เย็นเป็นสุข

องค์ประกอบของสังคมที่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1. ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ทรัพยากร เช่น ปริมาณแหล่งน้ำและความเพียงพอของน้ำใช้ในปัจจุบัน การใช้พลังงานทดแทนอย่างอื่น ทั้งจากธรรมชาติและจาก

การประดิษฐ์ขึ้น ได้แก่ พลังงานน้ำ พลังงานลม พลังงานความร้อนใต้พิภพ พลังงานแก๊สชีวภาพ และพลังงานแสงอาทิตย์ และมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

2. เศรษฐกิจที่มั่นคงของชุมชน คือ มีการพัฒนาที่ทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และควบวงจร

3. คุณภาพชีวิตที่ดีของประชากรในชุมชน เช่น มีการอยู่ดีกินดี อยู่ในที่มีอากาศดี ปราศจากมลภาวะ มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างถูกต้องตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ มีบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง มีการให้การศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

แนวทางแก้ปัญหาเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืน

1. มองปัญหา

แนวทางการแก้เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างยั่งยืนในทัศนะของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2546 : 193-198) เสนอแนวทางแก้ปัญหาโดยใช้หลักพุทธ โดยเห็นว่าปัญหาที่เกิดจากการพัฒนามี 2 ประการ ดังนี้

1. วิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้น ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบแยกส่วน 3 ประเด็น คือ

1.1 ทำที่ต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมมนุษย์จำเป็นต้องปรับทำที่ต่อธรรมชาติให้ถูกต้องเป็นไปในทางที่ดีเพื่อพลิกเปลี่ยนพฤติกรรมให้เปลี่ยนแปลงไป โดยพระพุทธศาสนามองธรรมชาติสิ่งแวดล้อม 3 ลักษณะ คือ

1.1.1 มองธรรมชาติเป็นสิ่งที่เรื่อนรมย์ มีความสุขกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.1.2 มองสิ่งทั้งหลายในธรรมชาติเป็นเพื่อนร่วมภพธรรมชาติเดียวกันกับตน ต้องเป็นมิตรมีไมตรีเกื้อกูลกันละกัน

1.1.3 มองธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าเกื้อกูลต่อการพัฒนาตนของมนุษย์

1.2 พฤติกรรมทางเศรษฐกิจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทำที่ต่อธรรมชาติของมนุษย์ คือ พระพุทธศาสนายึดหลักความรู้จักประมาณ หรือความรู้จักพอดี ที่เรียกว่า มัตตัญญูตา ทำให้ลดการเบียดเบียนกันในสังคม และเอื้อประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมไปในตัว

1.3 การสร้างสรรค์ใช้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการสร้างสรรค์วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีของมนุษย์ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลเสียบางอย่างเกิดขึ้น เป็นผลกระทบข้างเคียงบ้าง เป็นอิทธิพลในทางทำลายบ้าง ตลอดจนอาจเป็นผลเสียที่ร้ายแรงมาก ทั้งหมดนี้ต้องใช้หลักความไม่ประมาท หรือการสร้างสรรค์อย่างรอบคอบ มีสายตากว้างไกล โดยการศึกษาแสวงหาปัญญาให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งเจริญขึ้นมากเท่าใด การพัฒนาคน ยังมีมากขึ้นเท่านั้น

2. วิธีแก้ปัญหาระบบใหญ่

ระบบที่เป็นแกนกลางของการแก้ปัญหาว่า คือ การพัฒนาคน ด้วยการพัฒนาระบบ การดำเนินชีวิตทั้ง 3 ด้าน ที่สัมพันธ์อิงอาศัย และส่งผลต่อกัน คือ พฤติกรรม จิตใจ และปัญญา โดย พฤติกรรมเหล่านั้น ได้แก้

2.1 พฤติกรรมเคยชินระดับบุคคล- วาสนา ซึ่งถือว่าเป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่สุดและ ควรเอาใจใส่มากที่สุด (“วาสนา”) ในทางพระพุทธศาสนานั้น หมายถึง พฤติกรรมที่สั่งสมมาเคยชิน จนกระทั่งกลายเป็นลักษณะของบุคคลผู้นั้นที่ต่างจากบุคคลอื่น การที่มนุษย์จะดำเนินชีวิตอย่างไร และเป็นอย่างไร ส่วนใหญ่จะขึ้นต่อพฤติกรรมเคยชิน การศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อพฤติกรรม เคยชินเป็นเบื้องต้น ซึ่งวิธีการที่สำคัญมากในการสร้างพฤติกรรมเคยชิน คือ วินัย ที่ต้องเริ่มฝึกหัด ตั้งแต่เด็ก เริ่มกฎเกณฑ์กติกาตั้งแต่ในครอบครัว และในโรงเรียน

2.2 พฤติกรรมเคยชินระดับสังคม- วัฒนธรรม พฤติกรรมนี้เกี่ยวโยงจากพฤติกรรม เคยชินระดับบุคคล ซึ่งกลายเป็นคุณสมบัติของคนส่วนใหญ่ก็จะกลายเป็นวัฒนธรรมหรือเป็นวิถี ชีวิตของชุมชนหรือสังคมนั้น และวัฒนธรรมจัดเป็นวินัยอย่างหนึ่ง เพราะเป็นแบบแผนของสังคม และเป็นเครื่องฝึกพฤติกรรมของตน การมีจริยธรรมมักมีพื้นฐานอยู่ในวัฒนธรรมจึงควรตั้งเป้าหมาย ให้พฤติกรรมที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติแวดล้อมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตของคนทั่วไปกลายเป็นวัฒนธรรม ของสังคม หรือของมนุษยชาติทั้งหมด

2.3 แนวทางแก้ปัญหาคือความเห็นแก่ตัว ทำได้โดยการขยายความเห็นแก่ตัวชนิด แคบเฉพาะตัวคนเดียวออกไปให้กลมกลืนกับความเห็นแก่ผู้อื่น ทำให้การเห็นแก่ผู้อื่นนั้นเป็นการ สนองความเห็นแก่ตัวเรา ทำให้ความสุขของตนเป็นสิ่งที่เนื่องด้วยความสุขของคนอื่นหรือความสุข ของผู้อื่นเป็นเงื่อนไขจะทำให้ตนเองมีความสุข

3. กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.1 ระบบการพัฒนาคน คือ การพัฒนาคนเต็มระบบ หมายถึงองค์รวมการดำเนิน ชีวิต และระบบการพัฒนาชีวิตเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมในองค์รวมการดำเนินชีวิต 3 แคน ที่เป็นปัจจัยเกี่ยวพันกัน ในการก้าวสู่จุดหมายแห่งความเป็นชีวิตที่ดี มีคุณลักษณะที่มองได้หลาย ด้าน เฉพาะด้านที่ประสงค์ เรียกว่า สุขภาวะ ระบบการพัฒนาชีวิตของมนุษย์จะเรียกสั้นๆ ว่า ระบบ การพัฒนามนุษย์ โดยสาระคือการศึกษาซึ่งเรียกว่า “สิกขา” ทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ต้องพัฒนาพร้อมกันทั้ง 3 ด้าน ให้มีความสัมพันธ์ อิงอาศัยเป็นปัจจัย ส่งผลต่อกัน และต้องพัฒนาไป ด้วยกันแบบระบบไตรสิกขา ซึ่งแต่ละด้านที่พัฒนา อธิบายเป็นตัวอย่างดังนี้

3.1.1 การพัฒนาพฤติกรรม พึงพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียน แต่เป็น พฤติกรรมที่สร้างสรรค์ เกื้อกูล ซึ่งการพัฒนาคนในขั้นต้น มุ่งสร้างคุณภาพ โดยฝากคนให้มี การให้ กู้ไปด้วยกันกับ การได้ และการเอา กล่าวคือการพัฒนาพฤติกรรมนี้เป็นการพัฒนาแดน

ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ(ธรรมชาติ วัตถุสิ่งของ เทคโนโลยี) และสิ่งแวดล้อมทางสังคม คือ เพื่อนมนุษย์ เรียกรวมว่า ศิล แยกย่อยออกเป็น

3.1.1.1 อินทรีย์สังวร คือ รูปจักอินทรีย์เช่น ตา หู ใจ หูฟังเป็น เพื่อประโยชน์ที่มุ่งเน้นเพื่อการศึกษาไม่ติดหลงในการเสพบริโภค

3.1.1.2 ปัจจัยปฏิเสวนา คือ กินใช้เสพบริโภคด้วยปัญญา โดยรู้จักประมาณ ให้เป็นการกินเสพบอดี ที่จะปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาชีวิต

3.1.1.3 สัมมาอาชีพะ คือ ประกอบอาชีพสุจริต ซึ่งไม่เบียดเบียนใคร แต่เป็นการสร้างสรรค์เกื้อกูล และทำให้ชื่อตรงตามจุดหมาย กับทั้งได้เป็นโอกาสในการพัฒนาชีวิตของตน

3.1.1.4 วินัยบัญญัติ คือรักษากติกาของชุมชนหรือสังคม โดยถือเป็นข้อปฏิบัติในการฝึกตน เพื่อให้วิถีชีวิตร่วมกันนั้นเป็นเครื่องเอื้อโอกาสในการก้าวสู่จุดหมายของการพัฒนาชีวิตโดยมีตนเองเป็นส่วนร่วมในการสร้างสภาพเอื้อโอกาสนั้น

3.2 การพัฒนาจิตใจ ซึ่งมีเจตจำนงที่เป็นตัวชี้้นำกำหนดพฤติกรรม สภาพจิตที่พอใจ มีความสุข ทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคง ปัญญาที่จะทำงานได้ผล และพัฒนาไปได้ต้องอาศัยสภาพจิตใจที่เหมาะสมด้วยการพัฒนาภาวะจิต ทั้งด้านคุณภาพ สมรรถภาพ และสุขภาพให้จิตใจที่ดั่งงาม เข้มแข็ง มีความสุข โดยมีเจตจำนงที่เป็นกุศล และมีสภาพเอื้อพร้อมต่อการใช้งานทางปัญญา เรียกว่าสมาธิ

3.3 การพัฒนาปัญญา ให้รู้เข้าใจตามความเป็นจริง ที่จะทำให้ปฏิบัติจัดการแก้ไขปรับปรุงทุกอย่างทุกด้านอย่างถูกต้องได้ผล เป็นตัวแก้ปัญหา เป็นตัวจัดปรับทุกอย่าง ทั้งพฤติกรรมและจิตใจ ให้ลงตัวพอดี และเป็นตัวนำสู่จุดมุ่งหมายแห่งความมีอิสรภาพและสันติสุข สดชื่น เบิกบาน สุขสงบอย่างแท้จริง จนหลุดพ้นจากปัญหา ดับทุกข์ได้ ต้องพัฒนาควบคู่ไปและอิงอาศัยการพัฒนาทั้งพฤติกรรมและจิตใจ เรียกว่า ง่าย ๆ ว่า ปัญญา

4. ระบบการพัฒนที่ยั่งยืน

จะเกิดขึ้นเมื่อระบบความสัมพันธ์ขององค์รวมใหญ่ อันประกอบด้วย มนุษย์ สังคม ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ดำเนินไปด้วยดี โดยที่ทุกส่วนเป็นปัจจัย ส่งผลในทางเกื้อกูลแก่กัน ทำให้ดำรงอยู่ด้วยดีด้วยกัน

4.1 มนุษย์การที่พระพุทธศาสนาเน้นมนุษย์ หรือ คนเป็นศูนย์กลาง (Man Centered) และให้คุณค่าความเป็นมนุษย์ยิ่งกว่าสิ่งใด หากจะนำชีวิตคนสักคนหนึ่งมาแยกส่วนประกอบดู จะพบว่าประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ รูป (ร่างกาย) กับนาม (จิต เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) ทั้งนามและรูปต่างก็เป็นส่วนประกอบของโลก คือ เป็นทั้งโลกภายใน อันได้แก่ชีวิตหนึ่งๆ ของคนและสัตว์ รวมทั้งเป็นโลกภายนอก อันได้แก่ ระบบจักรวาลต่างๆ สิ่งนอกเหนือไปจาก

คนและสัตว์ เช่น ต้นไม้ ภูเขา ก้อนหิน ฯลฯ นามรูป คือ โลกซึ่งเกิดมาได้เพราะวิญญาณ (จิต มโน) เป็นปัจจัย เป็นผู้สร้าง ซึ่งนามรูป อธิบายได้ดังนี้

มนุษย์เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมาก มนุษย์ในฐานะที่เป็นปัจจัยตัวกระทำ มีความสำคัญที่สุด ในฐานะเป็นมนุษย์ ควรมุ่งให้การศึกษาและจัดสรรปัจจัยเกื้อหนุนอื่นๆ เพื่อช่วยให้มนุษย์เจริญงอกงามถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีชีวิตที่ดั่งงามสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นปัจจัยตัวกระทำที่ดีที่สุด ที่จะช่วยให้ระบบสัมพันธ์องค์รวมใหญ่บรรลุจุดหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนได้และในฐานะทรัพยากรมนุษย์ คือการเป็นทุนหรือเป็นปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมพึงพัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ มีสุขภาพดี ขยัน อดทน รับผิดชอบ มีฝีมือ มีความรู้ความสามารถ ฯลฯ พร้อมทั้งจะเป็นกำลังในระบบการพัฒนาต่อไป

มนุษย์ในฐานะที่ต้องจัดการพัฒนาด้านการศึกษาแสดงเป้าหมายว่า มนุษย์เป็นทรัพยากร ที่แปลว่า แหล่งทรัพย์ หรือขุมทรัพย์จึงให้ความรู้สึกในแง่ที่เป็นรูปธรรมคือ ทุน หรือสิ่งที่จะนำมาใช้เกื้อหนุน หรือเป็นเครื่องมือ ในการส่งเสริมหรือทำความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจและต่อมาก็ใช้ในด้านการสังคมด้วย เพราะฉะนั้น เมื่อใช้คำว่าทรัพยากรมนุษย์ จึงทำให้เรามองมนุษย์ในความหมายที่สัมพันธ์กับเศรษฐกิจ โดยเอามนุษย์มาใช้เป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งเหมือนทรัพยากรอย่างอื่นเช่นกัน เพื่อจะสร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดทางด้านสังคมตามมา เมื่อทรัพยากรมนุษย์หมายถึงคน ในฐานะที่เป็นทุน หรือเป็นปัจจัยในการผลิตทางเศรษฐกิจ และเป็นส่วนประกอบที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ความเจริญของสังคม การมองว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรกลับทำให้ความหมายการมองความหมายของมนุษย์แคบลง

4.2 สังคมหมายรวมไปถึง ระบบต่างๆ ทางสังคม ซึ่งเป็นเครื่องมือและสื่อที่จะช่วยให้กระบวนการแห่งเหตุปัจจัยในกฎธรรมชาติทำงาน หรือดำเนิน ไปในทางที่จะอำนวยผลดีแก่มนุษย์ ซึ่งได้แก่ ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมือง ระบบการบริหาร ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ โดยระบบเหล่านั้น ทั้งหมด จะต้องประสานกลมเกลียว สอดคล้องเป็นอันเดียวกันบนฐานแห่งความรู้ในความจริงแห่งกฎธรรมดอันเดียวกัน

4.3 ธรรมชาติสังเคราะห์ว่าด้วยธรรมชาติ อธิบายตามแนวนิเวศวิทยา ได้ดังนี้

4.3.1. องค์ประกอบทั้งหลายในสิ่งแวดล้อมดำรงอยู่ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ระบบหนึ่ง ซึ่งมีการหมุนเวียนของสสารและการเคลื่อนย้ายพลังงานอยู่อย่างต่อเนื่อง

4.3.2. การหมุนเวียนของสสารและการเคลื่อนย้ายพลังงานผ่านสิ่งมีชีวิตเป็นปัจจัยจำจนให้สิ่งมีชีวิตทั้งหลายดำรงอยู่ได้

4.3.3. การหมุนเวียนของสสารผ่านสิ่งมีชีวิต คือมีการก่อรูปเป็นชีววัฏ หรือ สารอินทรีย์ และมีการย่อยสลายคืนสภาพสู่สารอนินทรีย์อีกครั้งหนึ่ง

4.3.4. การย่อยสลายสารอินทรีย์เป็นส่วนสำคัญ ของการหมุนเวียนของธาตุต่างๆ ดังนั้น การย่อยสลายของของเสียและซากสิ่งมีชีวิตนี้ จึงเป็นกลไกสำคัญของการฟื้นตัวตามธรรมชาติ

4.3.5. ถ้าระบบนิเวศอยู่ในสภาวะสมดุล การหมุนเวียนของสารและพลังงานต่างๆ จะเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องในปริมาณที่สม่ำเสมอ และจะสามารถรักษารูปประกอบต่างๆ ในระบบให้ดำรงอยู่ได้เป็นนิรันดร์ โดยที่สิ่งมีชีวิตต่างๆ จะสามารถมีวิวัฒนาการในการแข่งขันและการปรับตัวเพื่ออยู่รอดแตกต่างกันไป ทำให้ปรากฏมีสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิดอาศัยอยู่ร่วมกัน

4.4 เทคโนโลยีการมองเทคโนโลยีตามหลักการธรรม หรือพุทธธรรมคือมองอย่างมีท่าทีรู้เท่าทันความจริง มองให้ครบ รอบด้านทั่วตลอด รู้เข้าใจวิธีการที่เป็นคุณค่าที่แท้และโทษที่เกิดได้เป็นจริงควบคู่กันตามความจริง มิใช่ด้วยความเคลือบแคลงเคลิบเคลิ้มไม่รู้ความจริงตามสภาพแต่กลับหลงใหลยึดติดพึ่งพาจนมองข้ามศักยภาพที่แท้ของมนุษย์ จึงต้องตระหนักว่าเทคโนโลยีมาจากวิทยาศาสตร์ คือความรู้ในธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ เมื่อมีความรู้ความเข้าใจในตัวธรรมชาติและกฎเกณฑ์ธรรมชาติแล้ว คนสามารถเอาความรู้ที่นำมาใช้ประโยชน์เอามาจัดสรรกระบวนการปรุงแต่งเหตุปัจจัย ทำการประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ นำมาสนองความต้องการของคนในสังคม สังคมต้องการอย่างไร วิทยาศาสตร์ก็ใช้ความรู้ตอบสนองได้ครบถ้วนความเจริญทางวิทยาศาสตร์ที่กล่าวมานั้น

เทคโนโลยีสร้างขึ้นมามาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความสะดวกสบายต่างๆ เป็นส่วนประดิษฐ์เสกสรรของมนุษย์ เป็นสิ่งแวดล้อมใหม่หรือสิ่งแวดล้อมเทียม มนุษย์จึงต้องไม่ประมาท และให้ความเจริญของเทคโนโลยีเคียงคู่กันไปกับการพัฒนาตนเอง มิใช่เทคโนโลยีเจริญแต่มนุษย์เสื่อมลง และมนุษย์เป็นทาสของเทคโนโลยี แทนที่จะเป็นเจ้านายใช้เทคโนโลยี

การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเป็นองค์รวมแห่งระบบความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัย กล่าวคือองค์รวมหรือองค์ประกอบทั้งหลายที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเป็นเหตุปัจจัยแก่กัน

แนวคิดระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

ความหมายระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยม

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม หมายถึง ระบบเศรษฐกิจที่เอกชนมีกรรมสิทธิ์หรือเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต เอกชนมีเสรีภาพในการตัดสินใจ และใช้กลไกตลาดในการตอบสนองวัตถุประสงค์ของเอกชน และเพื่อให้การหมุนเวียนของสินค้าและบริการเป็นไปอย่างดี การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในระบบทุนนิยมจึงเป็นไปอย่างอิสระและสมัครใจ และสามารถอธิบายได้จากการหมุนเวียนของธุรกิจที่ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าและบริการจากผู้ผลิตตามความพอใจ

ในการบริโภคและรายได้ที่ตนมี โดยรายได้ดังกล่าวเป็นผลตอบแทนที่ได้จากการเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ผู้ผลิตก็จะได้รับรายได้จากการขายสินค้าและบริการของตน และต้องจ่ายเงินซื้อปัจจัยการผลิตต่างๆ จากผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต การหมุนเวียนติดต่อระหว่างคนสองกลุ่มนี้จึงมีการหมุนเวียนสินค้าและเงินตรา พฤติกรรมของคนแต่ละกลุ่มจะกระทำภายใต้พื้นฐานที่ว่า ตนได้รับประโยชน์สูงสุด นั่นคือผู้บริโภคพยายามที่จะเลือกสินค้าและบริการที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดในการบริโภคโดยเสียค่าใช้จ่ายระดับหนึ่ง หรือได้รับความพึงพอใจในการบริโภคระดับหนึ่งโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ผู้ผลิตก็พยายามที่จะเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่จะผลิตสินค้าและบริการที่ต้องการโดยเสียต้นทุนต่ำสุด ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคก็ต้องเปรียบเทียบผลได้และผลเสีย (ต้นทุน) ในการเลือกอย่างดีที่สุด การเปรียบเทียบดังกล่าวจะต้องผ่านหน่วยนับทางด้านการเงินเพื่อให้ทราบราคาของสิ่งที่ต้องการซื้อ และราคาจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานในตลาดระบบตลาดจึงจัดระบบสิ่งที่ต้องการได้ตามจำนวนที่มีอยู่กับความพอใจในการซื้อ ราคาจะปรับตัวไปเรื่อยๆ ตามสาเหตุดังกล่าวจนกระทั่งอยู่ในระดับดุลยภาพ ระบบเศรษฐกิจดังกล่าวถูกกำหนดให้ไม่มีหน่วยงานรัฐบาล (ลิลี่ โกศัยยานนท์ และคณะ, 2531 : 39)

ทุนนิยม หมายถึง ระบบหนึ่งของสังคมมนุษย์ในระบบหนึ่งๆ มีส่วนสำคัญอยู่สามส่วนคือ ส่วนที่เป็นแบบแผนการผลิต ส่วนที่เป็นแบบแผนการเมืองการแซ่ปครอง และส่วนที่เป็นแบบแผนทางวัฒนธรรม สามส่วนนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ ลักษณะพิเศษของระบบทุนนิยมประการแรก เป็นวิธีการผลิตที่มีบุคคลสองชนชั้นประจันหน้ากัน ประการที่สอง คือ วิธีการผลิตที่ตั้งบนพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจสินค้า การผลิตประการแรกเป็นการผลิตขนาดย่อม ผลิตแล้วขายเอาเงิน เงินที่ได้ก็นำไปซื้อสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน วิธีการจึงเป็น สินค้า – เงินตรา – สินค้า ได้แก่ วิธีการค้าของชาวนา ชาวไร่ และเกษตรกรทั่วไป ประเภทการผลิตประการที่สองเป็นการผลิตขนาดใหญ่ หรือการผลิตแบบทุนนิยม วิธีการค้าจึงเป็น เงิน (ลงทุน) – สินค้า – เงิน (กำไร) (ณรงค์ เพชรประเสริฐ, 2524 : 67)

ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี (Free- Market Economy) หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (Capitalism) มีลักษณะที่สำคัญดังนี้คือ

1. กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนใหญ่ตกเป็นของเอกชน
2. เอกชนมีเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ (ภายใต้กฎหมาย)

และ

3. ใช้กลไกราคาในการแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน, 2548 : 8)

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหมายถึงระบบสังคมและเศรษฐกิจที่ปัจเจกในการผลิตส่วนใหญ่เป็นของเอกชนซึ่งมุ่งแสวงหากำไรโดยใช้ตลาดเสรีเป็นตัว

ชี้แจงเรื่องการลงทุนการผลิต การจำหน่าย พร้อมทั้งการตั้งราคาสินค้าและบริการบุคคลและนิติบุคคล มีสิทธิและอิสระที่จะขายที่ดิน แรงงานสินค้าและบริการ โดยผ่านการใช้เงิน ส่วนประกอบต่างๆ ของระบบทุนนิยมมีมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลรวมทั้งในสังคมไทยด้วย

หลักการสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม

หอมหวล บัวระภา และคณะ (2550 : 8-10) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี (Free Economy) หรือทุนนิยม (Capitalism) ในระบบเศรษฐกิจแบบนี้ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี นิยม หรือทุนนิยมยอมรับเรื่องของกรรมสิทธิ์ คือยอมให้หน่วยธุรกิจหรือเอกชนเป็นเจ้าของทรัพย์สินและปัจจัยการผลิตได้ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเหล่านี้จึงมีสิทธิเสรีภาพในการจัดกระทำใดๆ กับทรัพย์สินของตนก็ได้

2. เสรีภาพในการประกอบการ ทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคลที่เป็นองค์การหรือหน่วยธุรกิจ ต่างมีเสรีภาพอย่างเต็มเปี่ยมในการประกอบการใดๆ เพื่อจัดดำเนินการกับปัจจัยการผลิตและทรัพย์สินของตนได้อย่างอิสระ ปราศจากการบังคับควบคุมจากสิ่งใดทั้งสิ้น กำไรเป็นเครื่องจูงใจ ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรี กำไรซึ่งเป็นส่วนของผลได้ที่เพิ่มขึ้นมาจากการลงทุนเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจให้หน่วยธุรกิจผู้ผลิตทำการผลิต โดยมุ่งนำเทคนิคใหม่ๆ ที่ช่วยลดต้นทุนการผลิตมาใช้ในการดำเนินการ เพื่อจะได้กำไรสูงสุด ส่วนผู้บริโภคจะยึดเกณฑ์การเลือกบริโภคสินค้าและบริการที่จะนำความพอใจสูงสุดด้วยการจ่ายเงินน้อยที่สุด

3. กลไกของราคา ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีใช้ราคาเป็นตัวตัดสินใจพื้นฐานด้านการผลิต คือ ผู้ผลิตตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร เป็นจำนวนเท่าใด โดยดูแนวโน้มความต้องการของผู้จ่ายเงินซื้อสินค้าชนิดต่างๆ และระดับราคาสินค้าที่ผู้บริโภคยินดีจ่ายซื้อ ถ้าผู้บริโภคต้องการสินค้าชนิดใดมากก็จะใช้เงินซื้อสินค้านั้นมากแม้ราคาจะสูงก็ยังคงซื้ออยู่ เมื่อเป็นดังนั้นผู้ผลิตก็จะทุ่มกำลังการผลิตเพื่อผลิตสินค้านั้น เพราะแน่ใจว่าขายได้แน่นอน วิธีดูแนวโน้มของราคาและพฤติกรรมของผู้บริโภคนี้เองเป็นตัวกำหนดที่ผู้ผลิตใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าจะผลิตอะไร ในปริมาณเท่าใด ราคาในระบบเศรษฐกิจเสรีจึงทำหน้าที่บ่งชี้และควบคุมการทำงานภายในระบบเศรษฐกิจ จนกล่าวได้ว่า ราคาทำหน้าที่แทนผู้บริโภคชี้ทางให้ผู้ผลิตผลิตเฉพาะสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการ

4. บทบาทของรัฐ ในระบบเศรษฐกิจแบบเสรี รัฐจะไม่มีบทบาทในทางเศรษฐกิจเลย รัฐทำหน้าที่เพียงด้านความยุติธรรมและการป้องกันประเทศ โดยรัฐบาลจะเป็นฝ่ายให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่เอกชนหรือผู้ผลิตสินค้าและบริการ

แนวคิดการใช้ชีวิตคนรุ่นใหม่

การแบ่งระดับ (Generation) คนรุ่นใหม่

ในการใช้ชีวิตปัจจุบัน จะเห็นว่าระดับอายุของคนจะมีลักษณะเฉพาะของการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน จากบทความ วิธีชีวิตที่เปลี่ยนไป ตามยุคสมัยของเทคโนโลยี (ออนไลน์, 2557) ได้กล่าวไว้ว่าหลายครั้งที่เรามักจะตั้งคำถามกับตัวเองอยู่เสมอว่าทำไมเด็กสมัยนี้ถึงมีพฤติกรรมแบบนี้ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตจุดมุ่งหมาย หรือแม้แต่วิถีทัศนคติก็ผิดแปลกไปจากรูปแบบความคิดของคนรุ่นก่อน หากลองเปรียบเทียบกันถึงเรื่องของการใช้ชีวิต ยกตัวอย่างเช่น เด็กในชั้นประถมเมื่อ 40 ปีก่อน ที่ได้เงินไปโรงเรียนวันละบาท ซื้อมือถือยี่ห้อซัมซุง 25 สตางค์ กลับบ้านก็มาเล่นขายของ เล่นหมากเก็บ ซึ่งถ้าเทียบกับเด็กประถมในสมัยนี้ที่บางคนอาจได้เงินไปโรงเรียนวันละ 100 บาท แลมีโทรศัพท์มือถือไอโฟนเรียกให้ผู้ปกครองมารับ กลับบ้านไปก็เปิดคอมพิวเตอร์เล่นเกมเล่นอินเทอร์เน็ต ดูโทรทัศน์ดูหนังจากแผ่นดีวีดีสิ่งที่เห็นได้ชัดจากตัวอย่างข้างต้น แน่แน่นอนว่าเมื่อเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตรวมถึงค่าของเงินที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย จึงส่งผลกับวิถีการใช้ชีวิตของผู้คนในแต่ละยุคแต่ละสมัยรวมถึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบความคิด อุดมคติ และวิถีทัศนคติของผู้คนในแต่ละรุ่นไปตามยุคสมัยของสังคม จึงทำให้สังคมในปัจจุบัน จึงเต็มไปด้วยความหลากหลายในวิถีชีวิตของบุคคลตามช่วงอายุที่แตกต่างกันซึ่งในการศึกษาในเรื่องของรุ่นอายุ (Generation) นั้น มีผู้ให้ความสนใจและทำการศึกษากันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางสังคมศาสตร์ เช่น สาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมวิทยา, ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการตลาดและนิเทศศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น โดยมุมมองและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ Generation นั้น ได้ถูกจำแนกแบ่งออกเป็นรุ่นต่างๆดังนี้

1. Baby Boomers หรือ Generation Boomer หรือ Gen-B : เป็นผู้ที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2489 - 2507 (ค.ศ.1946 – 1964) ซึ่งเป็นช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 กำลังจะยุติและเริ่มสงครามทำให้เกิดนโยบายส่งเสริมให้แต่ละครอบครัวมีลูกมากหลังจากที่หลายชาติสูญเสียทหารในสงครามไปจำนวนมาก การเกิดและเติบโตของคนในรุ่นนี้จึงเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการบูรณะ การสร้าง การฟื้นฟู ในหลายๆ สิ่ง พฤติกรรมของคนในกลุ่มนี้ จะเป็นคนที่รู้คุณค่าของเงิน ทำงานหนักเพื่อสร้างฐานะให้กับครอบครัว แต่งงานตั้งแต่อายุน้อย มีลูกเร็ว มีค่านิยมทำงานราชการ เพราะเชื่อว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี คนในกลุ่มนี้หากกำลังทำงานจะสะสมเงิน เพื่อใช้ชีวิตในปัจจุบันปลายอย่างมีความสุข เป็นผู้ที่ซื้อสินค้าตามความต้องการของตน เป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ มีกำลังซื้อ มีศักยภาพในการบริโภคสินค้า มีทัศนคติที่ดีต่อการซื้อจ่ายใช้สอยสินค้าเพื่อตัวเองและบุคคลใกล้ชิด

2. Generation X หรือ X Generation หรือ Gen-X: เป็นผู้ที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2508 - 2523 (ค.ศ.1965 – 1980) คนในยุคนี้จะมีความแตกต่างกับคนในยุค Baby Boomers เพราะมีการต่อสู้ดิ้นรนที่น้อยกว่า เพราะเป็นคนในรุ่นลูกหลานของ Baby Boomers และเนื่องจากสภาพโดยรวมของเศรษฐกิจดีกว่ายุคที่ Baby Boomers กำลังอยู่ในวัยทำงาน ทำให้ Gen-X สามารถเลือกงานได้มากกว่า สามารถตั้งเงื่อนไขให้แก่ที่ทำงานได้ว่าตนเองต้องการทำงานแบบไหน เมื่อไร และอย่างไร คนในยุคนี้ในขณะที่มีอายุเท่ากันจึงต่างกันมาก Baby Boomers ทำงานด้วยความดีนรน ใช้แรงงาน รายได้น้อย ในขณะที่ Gen-X ทำงานในลักษณะใช้ความคิด สมาชิกหลักในครอบครัวทำงานทั้งสองคน รายได้ดีทั้งคู่ ใช้ชีวิตแบบคนทันสมัย และหลายๆ คนเป็นหัวหน้างานของ Baby Boomers ที่อายุมากกว่า ประสบการณ์มากกว่า แต่การศึกษาต่ำกว่า นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการบางส่วนแบ่งคนในยุคนี้ออกเป็นกลุ่มย่อยที่เรียกว่า Yuppies ซึ่งมีลักษณะพฤติกรรมชอบอะไรอย่างๆ ไม่ต้องเป็นทางการให้ความสำคัญกับเรื่องความสมดุลระหว่างงานกับครอบครัว มีแนวคิดและการทำงานในลักษณะรู้ทุกอย่างทำทุกอย่างได้เพียงลำพัง ไม่พึ่งพาใคร มีความคิดเปิดกว้าง พร้อมรับฟังข้อติติง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จัดว่าเป็นกลุ่มที่มีความตั้งใจและความทะเยอทะยาน เพราะเกิดมาในยุคที่การแข่งขันสูง แต่ด้วยเอกลักษณ์ที่ว่าคนรุ่นนี้รักอิสระ จึงรู้จักจัดสรรเวลาทำงานและเวลาพักผ่อนให้คล่องตัว และเริ่มยึดชีวิตโสดของตัวเองออกไป แต่ในด้านการใช้จ่ายเงินนั้น กลับมีความรอบคอบในการใช้จ่ายเงินตรามาก ในงานวิจัยจัดว่าเป็นกลุ่มที่ใช้เงินเป็น อะไรที่ไม่จำเป็นจริงๆ ก็ไม่ซื้อ แต่อะไรที่จำเป็น ถึงจะแพงแค่ไหน ก็ควักเงินจ่ายได้โดยไม่ลังเล และเพราะความระมัดระวังในการจัดการรายรับรายจ่ายนั้น การเข้ามาของเทคโนโลยีก็ไม่ได้ทำให้คนรุ่นนี้ถึงกับเพ้อคลั่งนั่งเล่นคอมพิวเตอร์ข้ามวันข้ามคืนเหมือนเด็กรุ่นใหม่ แต่เขาจะใช้เพื่อการทำงานและเพื่อความสะดวกสบายเท่านั้น

3. Generation Y หรือ Y Generation หรือ Gen-Y หรือ Why Generation : เป็นผู้ที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523 - 2537 (ค.ศ.1980 – 1994) : เป็นกลุ่มคนที่เกิดมาพร้อมกับความสงสัย เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดมาด้วยความเพียบพร้อม และความสับสน เป็นกลุ่มคนที่เกิดขึ้นมาท่ามกลางความแตกต่างระหว่าง Baby Boomers กับ Gen-X โดยที่ Baby Boomers อาจจะเป็นปู่ย่าตายายหรือญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว และมี Gen-X เป็นบิดามารดา โดยที่ Baby Boomers ในครอบครัวอาจจะอยากให้ Gen-Y ทำตัวอยู่ในกรอบ แต่ Gen-X กลับอยากให้ Gen-Y เป็นตัวของตัวเอง และท้าทายสิ่งที่เป็นอยู่เดิม Gen-Y จึงมักจะสับสน แต่ก็มีความต้องการที่จะสำเร็จในทุกอย่างที่สนใจอย่างรวดเร็วกว่า Baby Boomers และ Gen-X นอกจากนี้ Gen-Y ยังเป็นคนที่มีความใจร้อน ต้องการเห็นผลสำเร็จทุกอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเชื่อในศักยภาพของตนเอง และเชื่อว่ามีความพร้อมด้านฐานะทางการเงินที่มักจะได้รับการสนับสนุนจาก Gen-X ซึ่งมีรายได้ดี โดยคนที่เป็น Gen-Y มีความเชื่อว่าการประสบความสำเร็จในชีวิตจะเกิดขึ้นต้องทำงานหนัก ทำให้มีการแต่งงานช้าลง มักจะแต่งงานเมื่ออายุ 30

ขึ้นไป ถ้ามีแฟนแล้วแฟนมีอุปสรรคกับงานก็เลิกกับแฟน เลือกลงงาน คนกลุ่มนี้มักเปลี่ยนงานบ่อย และมีความมั่นใจในตัวเองสูงมาก พวกเขาจะต้องการเงินเดือนสูงๆ และไม่ต้องการได้ค่าการทำงานจาก "ข้างล่าง" พวกเขาคาดหวังเงินเดือนมากกว่าคนที่มึ่ประสบการณ์การทำงานมาแล้ว 10 ปี พวกเขาไม่ได้ต้องการคำแนะนำว่า ควรหรือไม่ควรทำอะไร ไม่เชื่อในการใส่ยูนิฟอร์ม ไม่เชื่อเวลา 9 โมงเช้า - 5 โมงเย็นของออฟฟิศ เวลาทำงานให้ใครพวกเขาต้องการอิสระและเป็นตัวของตัวเอง พวกเขาพูดว่า "ไม่" ทันทีถ้าไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ และหลายๆ คนใน Generation Y มักจะทำงานแบบ Freelance

4. Generation Z หรือ Gen-Z : เป็นคนรุ่นที่ถัดมาจาก Gen-Y เป็นผู้ที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2533 - 2544 (ค.ศ.1990 – 2001) คนในรุ่นนี้จะมีหลายชื่อเรียกเช่น Generation V ที่มาจากการคำว่า Virtual หรือ Generation C ที่มาจากการคำว่า Community หรือ Content หรือ Internet Generation หรือ Google Generation โดยที่คนในรุ่นนี้มีความผูกพันอยู่กับสื่อประเภทต่างๆ เช่น DVD อินเทอร์เน็ต MSN โทรศัพท์มือถือ SMS เครื่องเล่น MP3 และ IPOD เป็นต้น คนในรุ่นนี้จะมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่า Gen-X และ Gen-Y นอกจากนี้ Gen-Z เป็นผู้ที่เกิดในช่วงของการแพร่ระบาดของการก่อการร้ายระบอบหรือสงครามในยุคที่ 4 ซึ่งจะแตกต่างจาก Baby Boomers ที่เกิดในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 Gen-X ที่เกิดในช่วงสงครามเย็น และ Gen-Y เกิดในช่วงหลังสงครามเย็น ผู้บริโภคกลุ่มนี้เป็นผู้บริโภคที่เกิดมาและได้รับการดูแลเสมือนเป็นไขในหิน ผู้ปกครองทุกคนในครอบครัวซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นๆ ได้แต่พร่ำสอนและดูแลเพื่อไม่ให้สมาชิกในกลุ่มนี้ต้องตกอยู่ในอำนาจของสิ่งชั่วร้ายและชั่ววานซึ่งไม่เคยมีมาก่อนในอดีต เช่น รายการทีวีมอมเมา บันเทิงชั่วอารมณ์ พฤติกรรมก้าวร้าว การตั้งครรภ์ในวัยไม่สมควร ฯลฯ จึงจัดได้ว่าเป็นผู้บริโภคแห่งความหวัง (Generation of Hope) ที่ผู้ใหญ่หวังว่าจะมีชีวิตอยู่และแก้ไขความผิดพลาดที่ตนเคยทำในอดีต คนกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ ไม่ชอบเป็นลูกจ้าง มีความต้องการเป็นเจ้าของกิจการขนาดเล็ก มีความอิสระในตัวเองค่อนข้างสูง มีแนวทางเป็นของตัวเองชัดเจน ไม่เหมือนใคร และไม่ยอมให้ใครเหมือนสิ่งที่เห็นได้ชัดจากการแบ่งกลุ่มคนในแต่ละรุ่นข้างต้น คือความแตกต่างทางด้านทัศนคติ พฤติกรรม และวิถีการใช้ชีวิต ที่ล้วนส่งผลมาจากการเปลี่ยนผ่านของเวลา และบริบทของสังคมในช่วงนั้นๆ รวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ ที่ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาใหม่ในแต่ละยุคสมัย ที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เปลี่ยนแปลงการรับรู้ของผู้คนในแต่ละยุคแต่ละสมัย ซึ่งคำว่า การรับรู้ ไม่ได้หมายถึงเรื่องของระบบประสาท แต่คือเรื่องของประสบการณ์ มนุษย์ถูกเชื่อมเข้ากับโลกผ่านการรับรู้ ซึ่งประกอบด้วย

1. การสื่อสารของสื่อ
2. สัมผัสทั้งห้า
3. กรอบการรับรู้ของคนในแต่ละยุค

การรับรู้จึงเป็นเหมือนสิ่งสำคัญในการเชื่อมโยง คนซึ่งเป็นผู้รับสาร รูปแบบการส่งสาร และเนื้อหาของสารที่จะได้รับ จากนั้นจึงตีความสารที่ได้รับจากกรอบที่ถูกปลูกฝังไว้ในแต่ละยุคสมัย กระบวนการส่งสารทำให้คนอยู่ในฐานะผู้รับสาร ซึ่งผลลัพธ์ต่อผู้รับสารจะเกิดกับโลกทั้งโลก การรับรู้จึงเป็นการสะท้อนที่ทุกคนจะได้รับผลนั้นจากผู้รับสาร กระบวนการส่งสาร และเนื้อหาของสาร และเมื่อผู้คนเข้าใจทุกอย่างผ่านการรับรู้เดียวกันจึงก่อให้เกิดวิถีชีวิตที่คล้ายกัน จนเกิดเป็นภาพรวมของวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งวัฒนธรรมสามารถที่จะถ่ายทอดได้โดย การพูด เขียน และพิมพ์ หรือ โดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแต่ละอย่างต่างก็มีความนิยมในแต่ละช่วง เหมือนการที่อันใหม่กว่าก็เข้ามาแทนที่อันเก่า แต่อันเก่าก็ยังคงมีผลต่อสิ่งใหม่ๆที่เกิดขึ้นจากบทความในหนังสือ The Gutenberg Galaxy ของ Marshall McLuhan ได้แบ่งวัฒนธรรมของมนุษย์ออกเป็น 4 ยุคสมัย ได้แก่

1. The Oral Tribe Culture : ในวัฒนธรรมการพูดจะไม่มีภาษาเขียน จึงไม่มีการบันทึก ไม่มีตำรา เป็นการส่งผ่านความรู้แบบปากต่อปาก แต่เราต่างก็รู้ว่าความรู้จะถูกเปลี่ยนแปลงโดยไม่ได้ตั้งใจหากเก็บไว้โดยการพูด แต่ถึงกระนั้นการพูดก็ยังเต็มไปด้วยหน้าที่ในการรักษาองค์ความรู้ พร้อมกับการสื่อสารแก่การบอกหรือพูดต่อ ความรู้ก็จะถูกรักษาไว้วันนอกจากนี้ในวัฒนธรรมการพูด ยังมีเรื่องของศิลปะการจำ โคลงกลอน ที่อยู่ในรูปแบบของสูตรและพบได้ทั่วไป เช่น คนตรี ซึ่งทำให้ง่ายต่อการจำและรักษา แต่เมื่อมีสิ่งอื่นมาทดแทนสิ่งต่างๆเหล่านี้จึงมักถูกลืมและไม่มีใครให้ความสนใจ

2. The Manuscript Culture : วัฒนธรรมการเขียน การเริ่มของภาษาเขียน ในรูปของ อักษรภาพ หรืออักขระ เป็นรูปแบบหนึ่งของการสร้างต้นฉบับด้วยลายมือในวัฒนธรรมการเขียน แม้จะใช้เวลานานมากในการแยกความรู้จากการพูดและการจำจนเสร็จ แต่การเขียนก็เก็บความรู้ หลังจากการพูดและยังขยายขีดความสามารถของการจำให้เพิ่มขึ้นได้ และคนอื่นก็สามารถที่จะศึกษา วิเคราะห์สิ่งที่เขียนได้ ในขณะที่วัฒนธรรมการพูด ความรู้มักขึ้นกับความสามารถของผู้พูด แต่ก็ยังเกิดปัญหาภายใต้วัฒนธรรมการเขียนในสมัยนั้น ที่ความรู้จะถูกจำกัดอยู่แค่เพียงในกลุ่มบุคคลชั้นสูงซึ่งสามารถอ่านและเขียนหนังสือได้เท่านั้น ทำให้คนทั่วไปที่ไม่มีความรู้ไม่สามารถที่จะรับสารนั้นได้

3. The Gutenberg Galaxy : วัฒนธรรมการพิมพ์ เนื่องจากวิธีการเขียน คัดลอก ข้อความ มีความล่าช้า และคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ จนกระทั่งประมาณ พ.ศ. 1999 จึงได้เกิดการพิมพ์แบบอุตสาหกรรมขึ้นในทวีปยุโรป โดย Johann Gutenberg ชาวเยอรมัน ได้คิดประดิษฐ์ทำตัวเรียงพิมพ์ และสร้างแท่นพิมพ์ที่สามารถพิมพ์ได้ครั้งละหลายๆ อันเป็นแบบอย่างของระบบการพิมพ์ในปัจจุบัน ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิวัติการสื่อสารของโลกในสมัยนั้น ระบบการพิมพ์ของ Gutenberg ได้รับการถ่ายทอดไปใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก ซึ่งการพิมพ์ได้สร้างความเป็นไปได้ในการผลิตสื่อ

ต่างๆที่หลากหลายมากขึ้น การพิมพ์ได้ถูกกระจายไปในแต่ละประเทศ ทำให้ต้องตระหนักถึงความแตกต่างและจำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกัน มันเป็นมาตรฐานไม่เฉพาะแต่ตัวหนังสือ แต่รวมไปถึงปฏิทิน พจนานุกรม แผนที่ แผนที่ แผนที่ เครื่องหมายต่างๆ ซึ่งรวมไปถึง สัญลักษณ์ต่างๆที่ช่วยในการทำความเข้าใจ เช่น ตัวเลข เครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งช่วยแก้ปัญหาด้านการจำ

4. The Electronic Age : วัฒนธรรมอิเล็กทรอนิกส์ เกิดขึ้นภายหลังการค้นพบพลังงานไฟฟ้าในศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นรากฐานของการสื่อสารด้วยอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การส่งข้อความ ภาพเสียง วิชญา ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ภาพและเสียง เทป แผ่นดิสก์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่ตามมา สิ่งเหล่านี้กำลังจะเข้ามาแทนที่วัฒนธรรมการพิมพ์ การสื่อสารข้อความผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในรูปของภาษา หรือภาพ จะถูกแปลงเป็นรหัส 0 และ 1 กลายเป็นสัญญาณดิจิทัล เป็นวิธีที่จะส่งภาพหรือภาษาไปตามสายเคเบิล และแปลกลับโดยตัวรับข้อมูล

แน่นอนว่า ปัจจุบันเรากำลังอยู่ในยุค Electronic Age ประชาชนในโลกอุตสาหกรรมต้องเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตลอดทั้งวัน เริ่มจากเสียงปลุกจากนาฬิกาดิจิทัลในตอนเช้า อุณหภูมิเช้าด้วยเตาอบไมโครเวฟออกไปทำงานเพื่อพบกับระบบอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่จัดการจราจรทั้งบนอากาศและตามท้องถนน ส่งข้อความและรูปภาพไปยังลูกค้าผ่านทางโทรสาร แทนการวาดภาพ การเขียนด้วยลายมือหรือส่งจดหมายทางไปรษณีย์ โทรศัพท์ไปหาเพื่อนที่อีกซีกโลกหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว หรือแม้แต่การเข้าถึงข่าวสารและกีฬาทั่วทุกมุมโลกจากการพักผ่อนดูโทรทัศน์ที่บ้านในยามเย็นการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น ทำให้ความเรียบง่ายและคุ้นเคย ถูกแทนที่ด้วยความซับซ้อนและสิ่งแปลกใหม่ มนุษย์ต้องเรียนรู้เทคโนโลยีที่ถูกคิดค้นและพัฒนาอยู่เรื่อยๆอย่างไม่มีความสิ้นสุด คนในยุคเก่าต้องปรับตัวกับสภาพสังคมและรูปแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป Gen-X หรือพ่อแม่ที่อยู่ในวัยทำงาน อาจต้องให้ลูกที่อยู่ใน Gen-Y สอนการใช้คอมพิวเตอร์ พิมพ์รายงานการประชุมและส่งอีเมลล์ เพื่อนำเสนอแก่ลูกค้าที่บริษัท หรือแม้กระทั่งคุณตาคุณยายใน Gen-B เองก็ยังคงเรียนรู้ที่จะใช้โทรศัพท์มือถือ เพื่อที่จะพูดคุย ติดต่อกับลูกหลานที่อยู่ห่างไกล โดยให้หลานในวัยประถมอย่าง Gen-Z เป็นผู้สอน ทั้งนี้เพราะคนรุ่นใหม่อย่าง Gen-Y และ Gen-Z มีประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคอิเล็กทรอนิกส์ที่มากกว่า Gen-B และ Gen-X ที่เกิดมาก่อนการผลิตของเทคโนโลยีนั้นๆ จึงทำให้มีประสบการณ์น้อยกว่าและเรียนรู้ได้ช้ากว่า

จนกระทั่งมาถึงอารยธรรมล่าสุดของมนุษย์ที่เป็นผลมาจากการพัฒนาในด้านอิเล็กทรอนิกส์ อย่าง Cyberspace เทคโนโลยีอันทันสมัยที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างไปในแบบที่เราอาจจะไม่เคยคาดคิดมาก่อน ทุกวันนี้เราอยู่ในโลกของไซเบอร์ หรือโลกที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศล้อมรอบตัวมากมาย เทคโนโลยีเหล่านั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของเครื่องมือที่มีหน้าจอสื่อแสดงผล ไม่ว่าจะเป็น มือถือ, คอมพิวเตอร์แบบ Notebook หรือแม้กระทั่ง Ipad โทรทัศน์เองก็เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีไซเบอร์นั้น เพียงแต่ทุกวันนี้เรากำลังก้าวไปสู่โลกของโทรทัศน์

แบบ Interactive ที่ทำให้เราสามารถสื่อสารสองทางผ่านโทรศัพท์มือถือ เทคโนโลยีต่างๆเหล่านี้ ทำให้เราสามารถเข้าถึงโลกผ่านหน้าจอและมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งมากและน้อยได้

นอกจากนี้ Cyberspace ยังถือเป็นการสร้างโลกใหม่ หรือโลกเสมือนที่ซ้อนทับกับโลกที่เราเป็นอยู่ในทุกวันนี้ โดยเป็นโลกที่แยกออกจากโลกปัจจุบันที่เราอยู่อย่างสมบูรณ์ และสามารถเติบโตเดินทางไปสู่อวกาศของตัวเองได้ เราอาจจะสามารถทำอะไรต่างๆ มากมายที่เราทำไม่ได้ หรือไม่มีโอกาสทำได้ในโลกแห่งความเป็นจริง เช่นเดียวกับที่เราอาจจะโดนอิทธิพลหลาย ๆ อย่างที่หาในชีวิตจริงไม่ได้เช่นกัน สิ่งที่มีอิทธิพลกับการดำเนินชีวิตของเราตลอดมาอาจจะกล่าวได้ว่ามีสองอย่าง คือ เวลา และ สถานที่ ซึ่งเวลาและสถานที่นี้มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เวลาและสถานที่ที่ได้สร้างความเป็นปัจเจกชนขึ้นมา มนุษย์ที่เป็นสัตว์สังคมจึงต้องเลือกใช้พฤติกรรมให้เหมาะกับเวลาและสถานที่ที่เป็นเงื่อนไขบังคับ แต่เวลาและสถานที่ก็ได้สร้างเงื่อนไขใหม่ๆ ให้เราสามารถสร้างความเป็นตัวของตัวเองขึ้นมาได้ การมาถึงของ Cyberspace เป็นครั้งแรกที่เราสามารถควบคุมเวลา (Time) ของเราได้ ทุกวันนี้ความสามารถของโทรศัพท์มือถือคอมพิวเตอร์แบบ Notebook หรือแม้กระทั่ง Ipod ก็ได้เพิ่มพลังของปัจเจกบุคคลให้มากขึ้น ซึ่งเป็นการทำให้เราเป็นอิสระจากเรื่องของ สถานที่ (Space) ด้วยเช่นกัน หน้าจอที่สามารถโยกย้ายเปลี่ยนแปลงสถานที่ไปมาได้ ทำให้เราสามารถติดต่อกับใครหรือกลุ่มคนใดๆ ได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ติดต่อบริการมีปฏิสัมพันธ์และควบคุมด้วยปลายนิ้วมือของเรา เราสามารถเข้าถึงโลกเมื่อใดก็ตามที่ต้องการและเข้าจากที่ไหนๆก็ได้ จึงทำให้เส้นแบ่งระหว่างโลกไซเบอร์กับโลกแห่งความเป็นจริงเลื่อนรางลงไปเรื่อยๆ

แน่นอนว่าพลเมืองส่วนใหญ่ที่ใช้ชีวิตอยู่ใน Cyberspace คงจะหนีไม่พ้น กลุ่มคนใน Gen-Y และ Gen-Z ที่เกิดมาพร้อมกับประสบการณ์การรับรู้ของเทคโนโลยีนี้จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ก่อให้เกิดปรากฏการณ์มากมายในสังคม เกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่น ทั้งวัยรุ่นตอนต้นอย่าง Gen-Z และวัยรุ่นตอนปลายอย่าง Gen-Y ที่ถูกแสดงออกมาในโลก Cyberspace ซึ่งสิ่งที่ดึงดูดวัยรุ่น เข้าสู่ Cyberspace ตามเหตุผลทางจิตวิทยาก็คือ ความต้องการและแรงจูงใจของวัยรุ่นที่ต้องการค้นหาความเป็นตนเอง ต้องการค้นพบสิ่งใหม่ๆ อยากเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและเป็นที่สนทนสนมของคนในกลุ่ม ต้องการแยกตัวเป็นอิสระจากแรงกดดันของพ่อ-แม่และครอบครัว ต้องการที่ระบายความไม่พอใจ ทำให้วัยรุ่นเกิดแรงจูงใจกับสิ่งต่างๆ ภายนอกบ้าน เพราะพวกเขาต้องการรู้ว่าในสายตาคนอื่นมองเขาเป็นอย่างไร พวกเขาต้องการหาคำตอบว่าจะทำอย่างไรกับชีวิตของตัวเอง และบนอินเทอร์เน็ต ก็มีผู้คนกลุ่มต่างๆ มากมายทุกประเภทเท่าที่เราจะจินตนาการได้แตกต่างกัน ตั้งแต่บุคลิก พื้นฐานทางสังคม ความเชื่อและความสนใจที่มี นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่ที่วัยรุ่นสามารถ

ระบายนามณ์ได้โดยไม่มีใครรู้ตัวตนที่แท้จริง หรืออยากแยกตัวจากครอบครัวโดยไม่ต้องออกจากบ้าน

ดังนั้นเสน่ห์ของอินเทอร์เน็ตคือ การได้รู้จักผู้คนใหม่ๆ ทำสิ่งที่น่าตื่นเต้น สำรวจโลกกว้างในขณะที่อยู่บ้าน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่วัยรุ่นค้นพบได้จากอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ วัยรุ่นยังมีสถานที่นัดพบหลากหลายรูปแบบบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นห้องสมุดออนไลน์ที่มีทุกๆ เรื่องเท่าที่จะนึกได้ วัยรุ่นหลายคนจึงนิยมสร้างเว็บส่วนตัวและในหน้าเว็บยังใส่รูปภาพ คลิปวิดีโอ และเสียงเพลงต่างๆ ทำให้การสำรวจเว็บของวัยรุ่นด้วยกัน สามารถตอบสนองความต้องการที่จะแยกตัวออกมาจากที่บ้าน ยิ่งไปกว่านั้น การสร้างเว็บส่วนตัวยังเป็นแบบฝึกหัดที่ดีสำหรับวัยรุ่น ช่วยให้พวกเขาค้นหาตัวตนผ่านสิ่งที่เขาต้องการ โชว์คนอื่น และอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองให้คนอื่นรู้

การโต้ตอบทางอีเมลหรือโปรแกรมสนทนาอย่างรวดเร็วเหมือนทั้งสองฝ่ายกำลังพูดคุยกัน นับเป็นความสัมพันธ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต เพราะจุดดึงดูดของการใช้ อยู่ที่ผู้ส่งไม่สามารถมองเห็นหน้าตาหรือได้ยินเสียงของผู้รับ ทำให้เกิดความลึกลับและคลุมเครือระหว่างความสัมพันธ์ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าตื่นเต้น รวมถึงการใช้รายชื่ออีเมลเพื่อติดต่อกันภายในกลุ่มยังได้รับความนิยมจากกลุ่มวัยรุ่นอีกด้วย การใช้ห้องสนทนา ทำให้วัยรุ่นสามารถพูดคุยกันได้แบบ Real-Time และสามารถส่งข้อความส่วนตัวไปยังผู้รับโดยที่คนในกลุ่มมองไม่เห็น จุดดึงดูดอยู่ที่วัยรุ่นสามารถใช้จินตนาการสร้างเรื่องราวและบทบาทของตัวเองได้ราวกับอยู่ในโลกแฟนตาซี เช่นวัยรุ่นบางคนชอบที่จะนำเสนอตัวตนโดยเปลี่ยน ชื่อ อายุ หน้าตา หรือเพศ ซึ่งจุดนี้จะคล้ายกับการใช้กระดาษข้อความ เพียงแต่กระดาษข้อความจะให้ความสำคัญสำหรับกลุ่มวัยรุ่นที่ต้องการมีโลกส่วนตัวกับเรื่องที่พวกเขาต้องการพูดคุยโดยเฉพาะไม่เพียงแต่วัยรุ่นอย่าง Gen-Y และ Gen-Z ที่วิถีชีวิตครั้งหนึ่งถูกกลืนไปกับโลกของ Cyberspace กลุ่ม Gen-X เอง ที่อาจมีสถานะเป็นเจ้าของธุรกิจ ก็ต้องลงมาศึกษากระแสที่เปลี่ยนไปของสังคม เพื่อหาช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มลูกค้าและผู้บริโภค จากตลาดที่นับวันจะโตขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุดอย่าง Cyberspace จึงเห็นได้ชัดว่า ในช่วงหลังธุรกิจแบบ E-Commerce หรือการทำธุรกรรมแบบ Online ได้รับความนิยมมากขึ้น รวมถึงเกิดการแข่งขันด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์บนโลกไซเบอร์มากขึ้นจากที่เคยโฆษณาทางสื่อกระแสหลักอย่างเดียวนอกจากนี้กระแส Nostalgia หรือการตามหาเพื่อนเก่าที่อาจขาดการติดต่อกันไปนานจากระบบการค้นหาผ่านเว็บไซต์อย่าง Facebook ก็กำลังมีบทบาทในหมู่วัยรุ่นทั้งตอนต้นและตอนปลาย ซึ่ง Facebook เป็นเว็บไซต์เครือข่ายทางสังคมหรือ Social Network ที่จะเชื่อมโยงเพื่อนๆ และคนแปลกหน้าเพื่อให้มาแลกเปลี่ยนข้อมูล และแบ่งปันภาพวิดีโอ รวมถึงเกมและอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งถือเป็นการสื่อสารผ่านหน้าจอโดยไม่ขึ้นกับเวลาและสถานที่ เพราะเราสามารถเอาข้อมูลมาวางทิ้งไว้เพื่อให้คนอื่นมาเช็คได้ในภายหลัง หรือแม้กระทั่งการจำลองรูปแบบการใช้ชีวิตใหม่ๆ ผ่าน

Application เกมบน Facebook สร้างโลกเสมือนจริงให้เราสามารถบริหารจัดการร้านอาหารของตัวเองผ่านเกม Restaurant City หรือเป็นชาวไร่ปลูกผักขายในเกมยอดฮิตอย่าง Farmville นอกจากนี้ยังรวมไปถึง Social Network ชื่อตัวอย่าง Twitter ที่เป็นพื้นที่ในการแสดงสถานะและอัปเดตข้อมูลข่าวสาร ก็เข้ามามีบทบาทคาบเกี่ยวกับโลกแห่งความจริง แม้กระทั่งในการ โต้ตอบและประชาสัมพันธ์ทางการเมืองของประเทศไทย ทั้งหมดนี้ จึงทำให้โลก Cyberspace เป็นแหล่งรวมของข้อมูลมหาศาลและผู้คนหลากหลายสาขาอาชีพ และกลายเป็นช่องทางในการทำธุรกิจใหม่ๆ รวมถึงสร้างไอเดียการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่เพื่อให้เข้าถึงโลกCyberspace หรือสังคม Social Network ได้ง่ายดายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นการเพิ่ม Application ในโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ให้สามารถเข้าใช้งาน Facebook และ Twitter ได้โดยตรง ซึ่งก่อให้เกิดกระแสใหม่ของเทคโนโลยีด้านการสื่อสารในสังคม

นอกจากนี้ ระบบการแบ่งปันข่าวสารเฉพาะกลุ่ม และระบบกระดานสนทนา อาจเรียกได้ว่า เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้แต่ละคนมีและเป็นส่วนหนึ่งในสังคมบนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากทั้งสองระบบ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนหมู่มาก ได้ผ่านการรับรู้ข่าวสารเดียวกัน และการสนทนาในหัวข้อเดียวกัน ปัจจุบัน การเกิดขึ้นของระบบเครือข่ายสังคม (Social Network) เช่น Hi5 Facebook และ MySpace และระบบโลกเสมือน เช่น Second Life หรือระบบเกมออนไลน์ เช่น World of Warcraft ถือว่าสำคัญ ที่ทำให้เกิดการขยายตัวในวงกว้างของการมีและเป็นส่วนหนึ่งในสังคมบนอินเทอร์เน็ตของเราแต่ละคน เนื่องจากทั้งสามระบบข้างต้น ทำให้คนหมู่มาก สามารถมีประสบการณ์ร่วมกัน ผ่านช่องทางการสื่อสาร ที่อนุญาตให้โต้ตอบกันได้แทบจะในทันที อีกทั้งยังเป็นสื่อที่มีความหลากหลายมากกว่าในอดีตที่เป็นเพียงแค่ช่องทางการสื่อสารทางเดียวและตัวหนังสือ การเกิดขึ้นของปรากฏการณ์ข้างต้นนี้ จึงส่งผลให้เราทุกคนต้องเผชิญกับการใช้ชีวิต ทั้งในสังคมในโลกเสมือนบนอินเทอร์เน็ต และในสังคมในโลกที่เรามีชีวิตและอาศัยอยู่จริงมากขึ้นๆ ทุกที

ถึงแม้ว่า พื้นฐานการใช้ชีวิตในสังคมทั้งสองแบบ และบนโลกสองใบที่แตกต่างกัน อาจมีบางมุมที่คล้ายกัน เช่นในมุมที่ว่า สังคมถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความไว้วางใจและเชื่อใจ ผ่านการมีระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และการมีอัตลักษณ์ร่วมกัน หรือในมุมที่ว่า ทุกชีวิตต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ ทุกการกระทำ และต่อความปลอดภัยของตัวเอง แต่ถึงกระนั้น ก็ยังมีความแตกต่างในอีกหลายๆมุม ซึ่งทำให้การใช้ชีวิตในสังคมทั้งสองแบบ และบนโลกสองใบที่แตกต่างกันนี้ ต้องการแนวคิดในการดำเนินชีวิต และส่วนผสมของชีวิตที่แตกต่างในขณะที่การใช้ชีวิตอยู่ในสังคม บนโลกที่เราอาศัยอยู่นี้ เด็กและวัยรุ่น สามารถได้รับคำแนะนำสั่งสอน ได้รับการดูแลสอดส่อง และได้มองเห็นตัวอย่างจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย และมีความสุข แต่การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมในโลกบนอินเทอร์เน็ต เด็กและวัยรุ่น ขาดการให้ความรู้

ความเข้าใจ ขาดคู่คิดในการตัดสินใจ และขาดตัวอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต จากคนที่รักและห่วงใย ทำให้ประชากรในกลุ่มนี้ มีความเสี่ยงสูงจากการใช้ชีวิตบนโลกอินเทอร์เน็ต จากการมีระบบความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และการมีอัตลักษณ์ เฉพาะในกลุ่มของตน ซึ่งทำให้เกิดความแปลกแยกจากสังคมบนโลกที่พวกเขาเหล่านี้ ต้องอาศัยอยู่จริง นั่นหมายความว่า เมื่อเด็กและวัยรุ่น จำเป็นต้องใช้ชีวิตและต้องเดินทางไปมาระหว่าง สังคมสองแบบและบนโลกสองใบที่แตกต่างกัน พวกเขาอาจไม่สามารถบริหารจัดการตัวตนของตัวเอง ได้อย่างเหมาะสม ผลกระทบของปรากฏการณ์นี้ ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับเด็กและเยาวชน เพียงเท่านั้น ผู้ที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ทุกคน ก็ได้รับผลกระทบนี้เช่นกันการที่โลกอินเทอร์เน็ต เปิดโอกาสให้เราทุกคน สามารถทำอะไรได้ก่อนข้างอิสระ และไม่ต้องรับผิดชอบกับการกระทำของตัวเองมากนัก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก คุณสมบัติในการมีส่วนร่วม ได้โดยไม่จำเป็นต้องแสดงตน อีกทั้งการที่สังคมบนอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ เปิดโอกาสให้คนเรามีส่วนร่วม ได้อย่างฉาบฉวย เนื่องจากไร้ซึ่งส่วนผสมของชีวิต เฉกเช่นในสังคมบนโลกที่เราอาศัยอยู่ ไม่ว่าจะเป็น การทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน ซึ่งทำให้เกิดการสัมผัสและเกิดมีปฏิสัมพันธ์ รวมถึงการได้รู้จักและรับรู้ ถึงตัวตน ครอบครัว และมุมมองอื่นๆในชีวิต ของสมาชิกในสังคม ด้วยปัจจัยตัวอย่างข้างต้นนี้ แน่แน่นอนว่า ย่อมส่งผลให้คนส่วนใหญ่ คิดนิยขาดความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองทำ ขาดความยั้งคิดก่อนการกระทำใดๆมากขึ้น รวมถึงการใช้ชีวิตเพื่อผลประโยชน์ของตนเองมากขึ้น ซึ่งแน่นอนว่า หากนำมาใช้กับสังคมบนโลกที่เราอาศัยอยู่ ย่อมนำมาซึ่งปัญหาทางสังคมมากมาย ซึ่งสิ่งต่างๆที่ได้กล่าวมาข้างต้น ได้เรียงตั้งแต่ยุคการพูด การเขียน การพิมพ์ ยุคอิเล็กทรอนิกส์จนมาถึงยุคของ Cyberspace ได้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็น Gen-B Gen-X Gen-Y หรือ Gen-Z ต่างก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิต ไปตามโลกที่ยังคงหมุนไปข้างหน้าอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ภายใต้เทคโนโลยีหรือสื่อที่แวดล้อม ประสบการณ์ในการรับรู้ และกรอบของสังคม แต่ถึงกระนั้น ไม่ว่าวิถีของสังคมจะเปลี่ยนไปมากน้อยเพียงใด หากเรารู้จักปรับเปลี่ยนตัวเองอย่างยืดหยุ่น มีความพอดี และยึดมั่นในอุดมคติของตน ไม่หวั่นไหวหรือหลงใหลไปกับกระแสนิยมของสังคม หรือกระแสวัฒนธรรมแห่งการบริโภคนิยม รวมถึงการสามารถแยกแยะตัวตนออกจากโลกจริงกับโลกเสมือนลดความเป็นปัจเจกบุคคล แล้วหันกลับมาสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่รอบข้าง เมื่อนั้น เราก็จะยังคงสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสมดุล ภายใต้กระแสที่หมุนวนไปอย่างไม่มีวันสิ้นสุดของเทคโนโลยี

รูปแบบการใช้ชีวิตคนรุ่นใหม่

จิรวุฒิ หลอมประโคน และเอกภพ มณีนารถ (2551 : 9-16) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตว่า การดำรงชีวิตของมนุษย์แต่ละยุคมิได้เป็นไปอย่างไม่มีหลักเกณฑ์ มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มแต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ที่ทุกคนในกลุ่มพึงถือปฏิบัติ พฤติกรรมของแต่ละคนในกลุ่ม

จึงเป็นไปในทำนองเดียวกัน พฤติกรรมของบุคคลในวัฒนธรรมเดียวกันก็จะมีรูปแบบที่ เรียกว่า “ทำนองเดียวกัน” เช่นสมัยก่อนคนทำงานที่เป็นผู้ชายมักชอบจับกลุ่มกินกาแฟกับปลาทงโก้เป็นอาหารเช้าอาหารกลางวันก็มักจะเป็นข้าวแกง ช่วงเย็นมีการซื้อกับข้าวกลับบ้านไปให้แม่บ้าน ทำอาหารทุกวันร้านอาหารประเภทโตรุ่งก็ไม่ค่อยมี แม่บ้านจะทำงานอยู่กับบ้าน สถานที่ พักผ่อนที่เป็นที่ นิยมก็คือท้องสนามหลวง ที่กล่าวมานี้ ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าแบบของการใช้ชีวิตของคนสมัยก่อนเป็นอย่างไรซึ่งก็ต่างกับการใช้ชีวิตของคนสมัยนี้ สมัยนี้ ทานอาหารกัน 4 เวลา เสื้อผ้าก็ไม่ต้องรอใช้บริการช่างตัดเสื้อผ้า เพราะมีเสื้อผ้าสำเร็จรูปขายอยู่ ทั่วไป ทั้งนี้ ก่อนที่จะได้กล่าวต่อไปจึงขอเสนอตัวอย่างแบบของการใช้ชีวิตของคนในยุคปัจจุบันเพื่อความเข้าใจมากขึ้น คือ

1. บทบาททางสังคม (Social Roles) โครงสร้างของความสัมพันธ์ของบทบาทภายในครอบครัวของไทยเปลี่ยนไปจากเดิมมาก แต่เดิมสตรีอยู่กับบ้านและทำหน้าที่ตัดสินใจกับเรื่องต่างๆ ภายในบ้านของตน สามีมักจะทำหน้าที่ ตัดสินใจซื้อและซื้อของมาให้ ในปัจจุบันสตรีได้รับการศึกษาสูงขึ้น ทำงานนอกบ้านมากขึ้น จึงทำให้สตรีมีบทบาทสำคัญในการซื้อและมีอำนาจซื้อมากขึ้น ซึ่งก็เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ในส่วนของแบบของการใช้ชีวิตของครอบครัวไทย ในปัจจุบันนี้ สมาชิกแต่ละคนในครอบครัวต่างก็มีบทบาทและอิทธิพลต่อการซื้อสิ่งของให้กับครอบครัวมากขึ้น และเมื่อมีการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าชิ้นใหญ่ที่ มีตราหือสมาชิกในครอบครัวก็มักจะมีการตัดสินใจร่วมกัน

2. เวลาสำหรับการพักผ่อน (Leisure Time) ในปัจจุบันเวลาการทำงานลดลงเหลือสัปดาห์ละ 5 วัน ดังนั้น “ปรัชญาของการใช้เวลาพักผ่อน” จึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของแบบการใช้ชีวิต เราจะเห็นได้ว่าทุกวันนี้ คนไทยตื่นตัวในเรื่องกิจกรรมและกีฬาเพื่อการพักผ่อนมากขึ้นเช่น ไปเที่ยวชายทะเล สนใจศิลปกรรม สนใจดนตรี สนใจเกี่ยวกับดอกไม้ การแสดง มหรสพการออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน เป็นต้น การเพิ่มเวลาพักผ่อนจะนำไปสู่แบบของการใช้ชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิมตั้งแต่การดำรงชีพในครอบครัวไปจนถึงการแต่งกาย การใช้เครื่องทุ่นแรงต่างๆ เป็นต้น

3. ช่วงเวลาของชีวิต (Pace of Living) ในขณะนี้ มีการเร่งช่วงเวลาของชีวิตมากขึ้น บุคคลจะไม่เต็มใจที่จะรอเวลาที่ จะตอบสนองความต้องการสำหรับสินค้าหรือบริการต่างๆ แม้ว่าเขาจะไม่มีเงินพอที่จะซื้อก็ตาม แนวโน้มทางสังคมและจิตวิทยาดังกล่าวนี จะเพิ่มความสำเร็จในการให้สินเชื่อในการขายของนักการตลาดรวมถึงการบริการขายแบบผ่อนส่งของสถาบันการเงินและบริษัทต่างๆ นอกจากนี้ บริษัทต่างๆ ยังต้องมีเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ในรูปเครื่องจักรและระบบอัตโนมัติ มีเครื่องสำหรับขายสินค้า ตลอดจนเครื่องยนต์กลไกในการบรรจุสินค้า ผลิตสินค้าประทับตราสินค้าไว้ เพื่อให้ทันกับความต้องการของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ บริโภค รวมถึงราคาก็อาจจะลดต่ำลง แต่ได้รับ

การบริการที่ดีขึ้นนอกจากรายละเอียดดังที่ กล่าวมาแล้วข้างต้น แบบการใช้ชีวิตของผู้ บริโภคยังเกี่ยวกับต้นทุนในแง่ของเวลาและความพยายามที่ ลงไปในการใช้จ่ายของการบริโภคและรูปแบบการใช้ของผู้ซื้อด้วย ปัจจุบันการซื้อแต่ละครั้งสะดวกและรวดเร็วว่าแต่ก่อนมาก เนื่องจากมีการเพิ่มความสำคัญของการปฏิบัติการทางการตลาดมากขึ้น เช่น การใช้ตราหือและหีบห่อที่ ดึงดูดใจ การโฆษณาและการส่งเสริมการขายที่ เร้าใจ ยิ่งในยุคจรวดอย่างในปัจจุบันนี้ด้วยแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผลิออกขายนั้นนักการตลาดพยายามพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ “ใช้ได้โดยฉับพลัน” (Instantuse) โดยเราจะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์นม น้ำส้ม กาแฟ โจ๊ก ข้าวต้ม น้ำปลาผง เครื่องแกงสำเร็จรูป เป็นต้น ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคในการอำนวยความสะดวกและความง่ายแก่การบริโภค ผลิตภัณฑ์และเพื่อให้เหมาะสมกับแบบการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

4. การเคลื่อนที่ ทางสังคม(Social Mobility) การเคลื่อนที่ ทางสังคมเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของแบบของการใช้ชีวิตของผู้บริโภคซึ่งหมายถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนงานการมีรายได้เพิ่มขึ้น และการแยกจากบุคคลยุคก่อนหน้าตน เป็นต้น การศึกษาที่สูงขึ้นได้ช่วยยกระดับค่านิยมและกลายเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มการเคลื่อนที่ ทางสังคม นอกจากนั้นการศึกษาได้ทำให้งานเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายภายในชั้นของสังคมง่ายขึ้น และเป็นสาเหตุที่ ทำให้บุคคลคาดหวังที่จะหารายได้ให้สูงขึ้นในอนาคต ในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่านิสัยของการใช้จ่ายและแบบแผนของครอบครัวได้เปลี่ยน ไปโดยขึ้นอยู่กับความปรารถนาและความคาดหมายมากกว่าที่ จะขึ้นอยู่กับรายได้ในปัจจุบัน เราจะเห็นได้ว่ามีการใช้สินเชื่อมากขึ้นและการเคลื่อนที่ ก็เพิ่มมากขึ้นชนชั้นกลางมีมากขึ้นการเคลื่อนที่ทางภูมิศาสตร์ก็มีมากขึ้นด้วย บุคคลย้ายจากท้องถิ่นเข้าไปอยู่ ในเมืองใหญ่ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก

แบบการใช้ชีวิตของเราแต่ละคนได้นำไปสู่การแสดงออกของสถานการณ์ ประสบการณ์ชีวิต ค่านิยม ทศนคติและความคาดหมาย แบบของการใช้ชีวิตได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆมากมาย บุคคลและครอบครัวก็มีแบบของการใช้ชีวิตแบบของการใช้ชีวิตของครอบครัวถูกกำหนด (ส่วนหนึ่ง) โดยแบบของการใช้ชีวิตของตัวบุคคล และในทำนองกลับกันแบบของการใช้ชีวิตของตัวบุคคลก็ถูกกำหนด (ส่วนหนึ่ง) โดยแบบของการใช้ชีวิตของครอบครัว

เราอาจแบ่งแบบของการใช้ชีวิตได้หลายแบบ B.E.Bryant สํารวจพบว่า บุคคลที่มีกิจกรรมนอกรบ้านมีแบบของการใช้ชีวิต ดังนี้

1. แข่งกันแสวงหาความตื่นเต้น คือ ชอบเสี่ยงอันตรายและแข่งขัน
2. ดิ้นตัวที่ จะไปสู่ ธรรมชาติ คือ การพักผ่อนนอกรบ้านเพื่อลดความเครียด
3. มุ่งรูปร่างดี คือ กิจกรรมนอกรบ้านนำไปสู่การมีรูปร่างดี
4. มุ่งสู่สุขภาพ เช่น ขับรถและเที่ยวสวนสัตว์เพื่อความพอใจและสุขภาพ
5. ไม่เครียด และไม่มื่ออะไรจุงใจได้ คือไม่สนใจในกิจกรรมนอกรบ้าน

บทบาทของแบบของการใช้ชีวิต (The Role of Lifestyle)

แบบของการใช้ชีวิตสำหรับผู้บริโภคมี 2 บทบาท คือ

1. เป็นตัวจูงใจเบื้องต้นให้เกิดการซื้อสินค้า (A Basic Motivator) เช่น ความปรารถนาที่จะรักษาและเพิ่มพูนแบบของการใช้ชีวิตในปัจจุบันทำให้เกิดกิจกรรมการซื้อและใช้สินค้าความต้องการที่จะตัดสินใจซื้อสินค้านี้ เกิดมาจากเราคือใคร เราเป็นอะไร และปัญหาและโอกาสที่เราประสบในชีวิต
2. การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากผลของการตัดสินใจ ผลของการที่ผู้บริโภคทำการตัดสินใจเกี่ยวกับสินค้าจะก่อให้เกิดข่าวสารจูงใจและทัศนคติ ข่าวสารนี้จะเปลี่ยนหรือเสริมแรง (Reinforce) กับรูปแบบของการใช้ชีวิต เช่น การใช้หรือการประเมินผลวันหยุดสุดสัปดาห์อาจนำไปสู่แบบของการใช้ชีวิตในการท่องเที่ยว (Travel-Oriented Lifestyle) ในระดับสูงกว่าเดิม แบบของการใช้ชีวิตอาจเปลี่ยนแปลงถ้าเกิดมีการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลกลุ่มอ้างอิงครอบครัว เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงแบบของการใช้ชีวิต (Lifestyle Changes)

เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบของการใช้ชีวิตมักจะทำให้เกิดปัญหาซึ่งมีรากฐานมาจากการบริโภค (Consumption-Related Problems) และ/หรืออาจจะเกิดโอกาสที่จะทำการตัดสินใจใหม่ ปัญหานี้จะนำไปสู่กระบวนการที่มีความผันแปรและมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอการเปลี่ยนแปลงนี้ เพราะการที่ ผู้บริโภคทำการตัดสินใจหรือไม่ ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นต่อตัวกำหนดแบบของการใช้ชีวิต เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ ค่านิยมจนทำให้แบบแผนดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปด้วย แบบของการใช้ชีวิตของบุคคลมิได้เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาหรือเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและสม่ำเสมอบุคคลจะต้องวิตกกังวลและอาจประสบภาวะล้มเหลว (Frustration) ดังนั้นแบบการใช้ชีวิตจึงค่อยๆ เปลี่ยนแปลงและเป็นไปในรูปแบบไม่รู้ ตัวการเปลี่ยนแปลงอย่างมากและเป็นไปอย่างกะทันหันที่มีต่อแบบของการใช้ชีวิตซึ่งจะเกิดขึ้นได้เฉพาะในเหตุการณ์ต่างๆ เช่น สงคราม อายุ บาดเจ็บ แต่งงาน จบการศึกษา เด็กเกิด หย่า เปลี่ยนงานและคู่สมรสตาย

แนวคิดค่านิยม

ความหมายของค่านิยม

Rokenach (1968 : 5) ได้ให้คำจำกัดความของค่านิยมไว้ว่า เป็นความเชื่อถาวรที่คนเราชอบที่จะเลือกไว้เป็นแนวปฏิบัติ หรือเป้าหมายในชีวิตมากกว่าแนวปฏิบัติ หรือเป้าหมายในชีวิตที่มีลักษณะตรงข้าม

Kluckhohn (1962 : 289) ค่านิยมไม่ได้เป็นองค์ประกอบของความปรารถนาแต่เป็นองค์ประกอบของสิ่งที่พึงปรารถนามากกว่า โดยที่เราไม่เพียงแต่ต้องการเท่านั้นแต่ยังรู้สึกด้วยว่าสิ่งนั้นมีคุณค่าเหมาะสมกับตัวเราและคนอื่นๆ ค่านิยมโดยแท้จริงแล้วเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นนามธรรม ซึ่งไม่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะอันสั้น และไม่คงอยู่นาน

ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2518 : 46) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึงความคิดพฤติกรรมและสิ่งอื่นๆ ที่คนในสังคมเห็นว่ามีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติและหวงแหนไว้และค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย

สุมน อมรวิวัฒน์ (2535 : 103) กล่าวว่าค่านิยมเป็นพลังความคิดพื้นฐานที่เป็นตัวนำตัวกำหนดและผลักดันให้คนตัดสินใจเลือกประพฤติปฏิบัติ โดยเห็นว่าถูกต้องและสมควร ค่านิยมต่างจากจริยธรรมในแง่ที่ว่า ค่านิยมเป็นกระบวนการทางความคิดที่จะนำไปสู่ความประพฤติปฏิบัติที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ ส่วนจริยธรรมมีความหมายเฉพาะเจาะจงถึงสิ่งที่สังคมถูกต้องเหมาะสมในการประพฤติปฏิบัติโดยอ้างอิงหลักของคุณธรรม

พระมหาทองสุรย์ สุริยโชโต (2533 : 9) กล่าวว่า ค่านิยม คือ สิ่งที่ถูกมองในสังคมนั้นๆ สนใจ ปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะมี จะเป็น เป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ การปฏิบัติของสรรเสริญว่าดีงามหรือถูกต้อง อาจกล่าวได้ว่า ค่านิยมบางอย่างขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและลักษณะของสังคม อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาอย่างรวดเร็วหรืออย่างเชื่องช้า และมีค่านิยมแบบใหม่เกิดขึ้นมาแทนที่

จากคำกล่าวข้างต้น พอสรุปความหมายของคำว่า ค่านิยม ได้ว่าเป็นพฤติกรรมและความเชื่อของสังคม ที่ถือว่ามีค่าพึงปรารถนาต้องการให้เป็นเป้าหมายของสังคมและปลูกฝังให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต ค่านิยมเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาได้เช่นเดียวกับความเชื่อและมีความแตกต่างกันไปตามสังคมและวัฒนธรรม

หน้าที่ความสำคัญของค่านิยม

สุนทรี โคมิน และสนิท สมัครการ (2522 : 22-25) ได้แบ่งหน้าที่และความสำคัญของค่านิยม ดังนี้

1. ค่านิยมเป็นมาตรฐาน

ค่านิยมเป็นมาตรฐาน ที่ใช้ในการกระทำพฤติกรรมการปฏิบัติในหลายทาง ได้แก่

1.1 ค่านิยมจูงเราให้แสดงจุดยืนของเราในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคมออกมาให้ชัด

1.2 ค่านิยมเป็นตัวช่วยกำหนดให้เราเลือกนิยามอุดมการณ์ทางการเมืองบางอุดมการณ์มากกว่าอุดมการณ์อื่น

1.3 ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ช่วยนำการกระทำที่เราประพฤติและแสดงตัวต่อผู้อื่น ตามที่ประพฤติปกติอยู่ทุกวัน

1.4 ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ในการประเมิน ตัดสิน ชื่นชมยกย่อง การดำเนินดี เตียน ตัวเองและการกระทำของผู้อื่น

1.5 ค่านิยมเป็นจุดกลางของการศึกษากระบวนการเปรียบเทียบ คือ ใช้ค่านิยมเป็น บรรทัดฐานในการเปรียบเทียบว่า เรามีค่านิยมจริยธรรมและค่านิยมความสามารถเท่ากับผู้อื่นมาก น้อยแค่ไหน

1.6 ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ใช้ช่วยในการชักชวนหรือสร้างประสิทธิผลต่อคนอื่น โดยสามารถบอกเราได้ว่าความเชื่ออันไหน ทศนคติ ค่านิยม หรือการกระทำไหนที่จะมีค่าพอที่เรา จะทำทาย คัดค้าน และถกเถียงหรือพยายามที่จะเปลี่ยน

1.7 ค่านิยมเป็นบรรทัดฐานที่ถูกใช้เป็นฐานสำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความ นึกคิดและการกระทำของตน เพื่อรักษาธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งตน เป็นต้นว่า การพูดก้าวร้าวทำให้ ผู้อื่นเจ็บใจ ก็จะถูกให้เหตุผลว่าเป็นเพราะเห็นคุณค่าของค่านิยม “ความตรงและความจริงใจ” มากกว่าหรือลักษณะการขาดเสียซึ่งความเป็นตัวของตัวเองและความสร้างสรรค์ หรือความไม่กล้าก็ จะถูกให้เหตุผลว่าเป็นเพราะไปให้ค่าแก่ค่านิยม “สุภาพมีมารยาท” “อ่อนน้อมเชื่อผู้ใหญ่” เป็นต้น กระบวนการอ้างเหตุผลซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของกลไกป้องกันจะเป็นไป ไม่ได้ถ้ามนุษย์ไม่มีค่านิยม

2. ระบบค่านิยมในฐานะเป็นแผนสำหรับการตัดสินใจและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

เนื่องจากเหตุการณ์ในสถานการณ์หนึ่งจะไม่กระตุ้นเพียงค่านิยมเดียว แต่มีหลาย ค่านิยม ในระบบของคนๆ หนึ่งจะนั่นจึงยากที่จะคาดว่าการกระทำของคนๆ นั้น จะสอดคล้องกับ ค่านิยมในระบบค่านิยมของเขา เป็นไปได้ที่สถานการณ์หนึ่งจะกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งขึ้น ระหว่างค่านิยมสองค่านิยม เช่น การต้องเลือกประพฤติดะหว่างการเป็นตัวของตัวเองกับความอ่อน น้อมเชื่อฟัง หรือระหว่างการประพฤติอย่างสุภาพกับพฤติกรรมอย่างจริงจัง ฉะนั้น ระบบค่านิยมจึง เป็นที่รวมของหลักการและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาที่ช่วยให้คนสามารถตัดสินใจเลือกระหว่าง ทางเลือกต่างๆ และเป็นการช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วย ในการนี้ไม่ได้หมายความว่าระบบ ค่านิยมทั้งระบบจะถูกกระตุ้นไปสู่การกระทำทั้งหมด ค่านิยมเพียงบางส่วนก็อาจทำหน้าที่นี้ได้ โครงสร้างที่สลับซับซ้อนหากจะเปรียบก็เหมือนแผนที่ หรือพิมพ์เขียว ของสถาปนิกซึ่งส่วนย่อยที่ แยกต่างกันจะถูกกระตุ้นให้เกิดการกระทำขึ้น ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

3. ค่านิยมเป็นแรงจูงใจ

ถ้าจะกล่าวง่ายๆ ว่าหน้าที่เฉพาะหน้าของค่านิยมและระบบค่านิยมเป็นตัวนำ พฤติกรรมของมนุษย์ในสถานการณ์ประจำวันแล้ว หน้าที่ระยะยาวของค่านิยมก็จะเป็นตัวบ่งชี้ความ

ต้องการของมนุษย์ ค่านิยมถือว่ามืองค์ประกอบของแรงจูงใจอยู่ในตัวเช่นเดียวกับองค์ประกอบทางด้านการระลึกรู้ อารมณ์และพฤติกรรม ค่านิยม “วิถีปฏิบัติ” เป็นแรงจูงใจเพราะวิถีปฏิบัติที่คิดว่าดีที่สุดเป็นวิถีทางหรือเครื่องมือที่ช่วยนำไปสู่เป้าหมายปลายทางที่ปรารถนาในค่านิยม “จุดหมายปลายทาง” ค่านิยมจุดหมายปลายทางเป็นแรงจูงใจในแง่ที่เป็นเป้าหมายที่เหนือกว่าเป้าหมายเร่งด่วนเฉพาะหน้า

4. ค่านิยมลำดับความต้องการของมนุษย์

จากที่กล่าวมาแล้วในข้อข้างต้น จะเห็นว่ายังไม่มีการกำหนดว่าค่านิยมอะไร ชนิดไหนเป็นค่านิยมสูงต่ำกว่าค่านิยมอื่นอย่างไร ทั้งนี้เนื่องจากว่าความหวังที่จะได้ภาพของค่านิยมสังคมหนึ่ง ในปราศจากลักษณะที่เรียกได้ว่าปราศจากการประเมิน กำหนดค่าล่วงหน้า คือ ไม่ได้กำหนดล่วงหน้าว่า ค่านิยมอะไร ประเภทไหนถือเป็นค่านิยมสูงหรือต่ำ อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบพอจะทำได้หากจะแจกแจงส่วนย่อยของค่านิยมตามหน้าที่ให้ตรงกับทฤษฎีลำดับขั้นของแรงจูงใจของมาสโล ซึ่งประกอบด้วยความต้องการทางความปลอดภัย ความมั่นคง ความรัก และศักดิ์ศรีแห่งตน และขั้นสุดท้ายความต้องการแสดงความสามารถของตน ซึ่งมาสโล ได้แยกค่านิยมเป็นสองประเภทคือ ค่านิยม D และค่านิยม B โดยค่านิยมประเภทแรกมุ่งสนองตอบความต้องการเบื้องต้นของมนุษย์คือ ความปลอดภัยและความมั่นคง ส่วนค่านิยมประเภทหลัง มุ่งสนองตอบความต้องการสูงขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง คือ ความมีศักดิ์ศรีและความสามารถของตน เป็นต้น เขามีความคิดว่าค่านิยมบางอันดีกว่า สูงกว่าและน่าปรารถนากว่าค่านิยมอันอื่น แนวคิดค่านิยมของมาสโล มีความหมายตรงกับแนวคิดความต้องการมาก และไม่ได้แยกให้เห็นความแตกต่างฝัธรรมชาติของค่านิยมบางอันที่สนองต่อหน้าที่วิถีปฏิบัติมากกว่าค่านิยมอื่น และด้วยเหตุนี้เราจึงพบว่าค่านิยมของมาสโลนั้น ตรงกับค่านิยมประเภทจุดหมายปลายทางของชีวิตเสียเป็นส่วนใหญ่และไม่ได้แสดงให้เห็นค่านิยมทางด้านจริยธรรมของสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิรายุ รัตนบวร (2552) ศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากค่ามากไปน้อยได้ว่า ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ ทุกด้านอยู่ในระดับที่ดีมาก การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีโดยจำแนกตามเพศ คณะที่สังกัด ภูมิลำเนาและชั้นปี

ที่แตกต่างกัน โดยผลการศึกษพบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและด้านเงื่อนไขความรู้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้งทางสถิติ และนักศึกษาที่มีคณะสังกัด และภูมิภาค และชั้นปีศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สุภาภรณ์ ชารพภูมิ (2550) ได้ศึกษาเกษตรกร ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทองจังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพชีวิตในการทำงานความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพชีวิตในการทำงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผลการศึกษพบว่า เกษตรกร ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรีมีคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความพอประมาณ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และความมีเหตุผลอยู่ในระดับมากส่วนด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในระดับปานกลางสำหรับระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยภาพรวมพบว่าเกษตรกรอยู่ในระดับ โดยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในงานด้านความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในงาน ด้านความสัมพันธ์ภายในองค์กร และด้านการตอบสนองสังคมอยู่ในระดับมากด้วย ขณะที่ด้านค่าตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงานคือ ด้านอายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส และรายได้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผล คือปัจจัยด้านเพศ ข้อเสนอแนะ เกษตรกร ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรีควรมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการปลูกพืชเศรษฐกิจโดยดูความต้องการของตลาด พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศึกษาดูงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปเป็นตัวอย่างที่นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืน

วิวรรณมถ มีสรเอี่ยม (2553) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่หัวหน้าครัวเรือนที่อยู่อาศัยใน ตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับพฤติกรรมตามแนวโน้มทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากโดยมีพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดรองลงมาคือ

ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมและด้านการเรียนรู้มีระดับคะแนนเท่ากับด้านความคิดและด้านการดำเนินชีวิตตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการเปรียบเทียบพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามอายุ พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลลุงเหล็ก อำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสมาชิกในครัวเรือนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการดำเนินชีวิตส่วนด้านการดำเนินชีวิต ด้านความคิด ด้านการเรียนรู้ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรม ไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหาในการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละด้านได้แก่

4.1 ด้านการดำเนินชีวิต ประชาชนส่วนใหญ่เสนอปัญหาขาดที่ทำกินมีเนื้อที่ในการทำเกษตรน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขากที่จะวางแผนที่ดินที่เป็นของตนเองติดจำนองกับธนาคารและเจ้าหนี้

4.2 ด้านความคิดขาดทักษะในด้านการวางแผนในการดำเนินชีวิต ไม่มีความรู้ในการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในครอบครัว ขาดการให้ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4.3 ด้านการเรียนรู้ ขาดโอกาสในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ไม่มีการจัดอบรมโครงการทฤษฎีใหม่ขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้านและต่างหมู่บ้านต่างชุมชนเพื่อได้มองเห็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไข

4.4 ด้านสังคมไม่มีการนำภูมิปัญญาดั้งเดิมมาใช้หวังพึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่จึงทำให้เพิ่มงบประมาณในการทำการเกษตรมากกว่าระบบเดิม

4.5 ด้านสิ่งแวดล้อม ขาดแหล่งน้ำไม่มีน้ำเพียงพอในการเกษตรและไม่มีระบบการให้บริการน้ำให้สามารถมีน้ำใช้ได้ทั้งปีขาดการวางแผนระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

4.6 ด้านวัฒนธรรมขาดการส่งเสริมและการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่นและอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น

กชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ (2554) ได้ทำการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนคูสิต ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.98 มีอายุระหว่าง 18 – 19 ร้อยละ 94.92 ศึกษาโปรแกรมการบริหารธุรกิจ ร้อยละ 30.80 และโปรแกรมนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 31.75 อาศัยต่างจังหวัด ร้อยละ 69.20 สถานภาพทางเศรษฐกิจของนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีรายได้พอๆ กับรายจ่าย ร้อยละ 52.38 มีการออมเงินต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 59.37 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่กู้เงินรัฐบาลเพื่อการศึกษา ร้อยละ 62.54

2. ในภาพรวมของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ นักศึกษาได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ด้านมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต และด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต

3. การทดสอบความแตกต่างระหว่างการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา สามารถสรุปผลการทดสอบได้ดังนี้ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกันในทุกปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ โปรแกรมที่ศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพทางเศรษฐกิจ การออมเงินและการใช้บริการเงิน

พรรณราย เทียมทัน (2551) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตของบุคลากรในจังหวัดเพชรบูรณ์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการฝึกทักษะการดำเนินชีวิตและประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรในจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานทางการศึกษา บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบประเมินผลการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและแบบประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. บุคลากรในจังหวัดเพชรบูรณ์มีทักษะการใช้ชีวิตแบบพอเพียงที่ดีขึ้น เช่น มีการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นมีการหารายได้เพิ่มขึ้น และมีการออมมากขึ้น

2. ความรู้เกี่ยวกับทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในจังหวัดเพชรบูรณ์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติบุคลากรจังหวัด

เพชรบูรณ์มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรอยู่ในระดับมาก

ระวีวรรณ ธรณี (2551) ได้ทำการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจวิถีคิดมุมมองของนักศึกษาต่อความพอเพียง โดยมีประเด็นคำถามเบื้องต้นในการศึกษา คือความหมายของความพอเพียงในมุมมองของนักศึกษาคืออะไร นักศึกษามีการเรียนรู้การใช้ชีวิตแบบพอเพียงจากแหล่งใดบ้างและพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพอเพียงของนักศึกษามีลักษณะอย่างไร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลมีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการสนทนากลุ่มในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่อาศัยอยู่หอพัก จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษายึดความหมายต่อความพอเพียงคือการมีความสุขในชีวิต, ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่/เป็นอยู่, การประมาณศักยภาพ/ความสามารถของตนและชีวิตที่พอเพียงได้ด้วยเงิน โดยนักศึกษามีมุมมองต่อความพอเพียงแตกต่างกันเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูสภาพแวดล้อม สภาพสังคมที่แต่ละคนได้ผ่านประสบการณ์ชีวิตที่กำหนดระบบคุณค่าและโลกทัศน์ของนักศึกษารับรู้การเรียนรู้การใช้ชีวิตแบบพอเพียงของนักศึกษประกอบด้วยเงื่อนไข 2 อย่างคือเงื่อนไขที่มาจากตัวของนักศึกษา และเงื่อนไขที่มาจากทางสังคมทั้งทางตรงและการสังเกตทางอ้อม ได้แก่การสังเกตจากครอบครัวสถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และสื่อสารมวลชน ที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอมความคิดทำให้นักศึกษาเกิดความซึมซับยอมรับ และนำมาปฏิบัติต่อไปส่วนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักศึกษามีหลายรูปแบบโดยแต่ละคนจะเลือกใช้แนวทางการดำเนินชีวิตที่มาจากทางหาจุด "พอดี"ให้กับตนเองที่มีลักษณะครอบคลุมทางด้านเศรษฐกิจคือการวางแผนทางการเงินมีการใช้จ่ายอย่างมีสติ และการหารายได้เสริม ด้านสังคมคือ การเลือกคบเพื่อนและการสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อน ด้านวัฒนธรรมคือรู้เท่าทันวัฒนธรรมอื่นพอเพียงแบบไม่ตกยุคสมัย ด้านจิตใจคือ การบริหารเวลาของชีวิต มีความเอื้ออาทรและด้านสิ่งแวดล้อมคือ รักษาสาธารณสมบัติของสาธารณะ การอนุรักษ์พลังงานการศึกษารั้งนี้มียุทธศาสตร์ที่สำคัญคือประเด็นวิถีคิดในการใช้ชีวิตของนักศึกษาน่าสนใจเรื่องเหลวไหลไร้สาระไปเสียทั้งหมดพวกเขาไม่ได้หลงไหล คลั่งไคล้กระแส/แฟชั่น โดยปราศจากเหตุผลรองรับพวกเขาใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันที่มีการประเมินตนเอง รู้เท่าทัน ปรับตัวได้ตามกระแสสังคมตลอดจนมีการประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันตามสถานการณ์ที่พวกเขาเห็นว่าเหมาะสมดังนั้นการทำความเข้าใจในประเด็นการใช้ชีวิตของนักศึกษาในสังคมปัจจุบันนี้ควรจะศึกษาความเป็นตัวตนของนักศึกษาเป็นกรณีๆ ไป และควรให้ความสำคัญกับ วิถีคิดการก่อรูปก่อร่างวิถีการใช้ชีวิตในระดับชีวิตประจำวันที่สามารถที่จะเลือก/ออกแบบให้กับตนเองท่ามกลางโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวิตของพวกเขามากขึ้น

นักปราชญ์ นันทวัฒน์กุล (2551) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของกลุ่มวัยรุ่น การประยุกต์ใช้และแนวทางการ ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในวัยรุ่น โดยกำหนดวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา จำนวน 12 แห่งในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างมาจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาลร้อยละ 66.04 และมหาวิทยาลัย เอกชนร้อยละ 33.96 ประกอบด้วย เป็นเพศชายร้อยละ 48.10 และเพศหญิงร้อยละ 51.90 ร้อยละ 43.90 ศึกษาในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจร้อยละ 23.11 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,000 - 7,500 บาทร้อยละ 33.96 รายจ่ายกลุ่มตัวอย่างมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,000 – 7,500 บาทร้อยละ 42.90 มีความเสี่ยงในการดำเนินชีวิต 100 % เพศชายจะ มีความเสี่ยงมากกว่าเพศหญิงมี การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง ร้อยละ 66.47 ระดับมากร้อยละ 17.34 และระดับน้อยร้อยละ 8.67 เป็นสามลำดับแรก ประยุกต์ใช้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเงินระดับน้อยร้อยละ 36.00 สังคมการคบเพื่อนที่ระดับมากร้อย ละ 36.64 การคบคนรักที่ระดับมากร้อยละ 31.25 การศึกษาระดับปานกลางร้อยละ 36.84 ครอบครัว ในระดับมากที่สุดร้อยละ 28.00 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันในระดับการประยุกต์ใช้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับร้อยละ 80 แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ การ ใช้สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือต่างๆ กระจุนร้อยละ 31.68 สมาชิกในครอบครัวกระจุนร้อยละ 29.50 และสถานศึกษากระจุนร้อยละ 13.98 เป็นสามลำดับแรก

วิเชียร วิทญ์อุดม (2553) ทำการศึกษาถึงทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปสู่การแก้ปัญหาความฟุ่มเฟือย ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การแก้ปัญหาความฟุ่มเฟือย ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้แก้ปัญหาความฟุ่มเฟือย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็น ชาย โดยเมื่อจำแนกตามคณะที่นักศึกษาสังกัด ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ กำลังศึกษา ชั้นปี ที่ 3 มากที่สุด มีระดับผลการศึกษามากกว่า 2.75 เป็นส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและ ปริมณฑล โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว และ มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท ส่วนตัวนักศึกษาเองได้รับรายได้ต่อเดือน 5,000 – 8,000 บาท เป็นส่วนใหญ่ นักศึกษามีการรับรู้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ในระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้ปัญหา เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของครอบครัวสูงที่สุด และมีการทำงานพิเศษหรือหารายได้เพิ่มเพื่อ ช่วยเหลือครอบครัวรวมทั้ง มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ มีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย เพื่อควบคุมการใช้จ่าย ต่ำที่สุด นักศึกษามีการรับรู้ปัญหาด้านสังคมในระดับปานกลาง โดยมีการ รับรู้ภาวะสังคมในปัจจุบันของไทย รวมทั้งทราบค่านิยมของสังคมไทยสูงที่สุด และมีการรับรู้ เกี่ยวกับการที่สังคมปัจจุบันให้ความสำคัญกับเงิน อำนาจ และวัตถุต่ำที่สุด นักศึกษามีการรับรู้ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมใน ระดับปานกลาง โดยมีการรับรู้ภาวะแวดล้อมของสังคมและโลก และไม่

สูญบุหรื ไม่รับประทานสุรา และหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ และคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมและส่วนรวมเป็นที่ตั้งสูงที่สุด และมีการช่วยสอดส่องลดปัญหาอาชญากรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งความสุขต่ำที่สุด ทักษะของนักศึกษาในด้านความพอประมาณอยู่ในระดับปานกลางโดยนักศึกษา ไม่ซื้อสินค้าที่มีราคาสูงเกินไป หากมีความจำเป็นต้องใช้ นักศึกษาจะเลี่ยงไปซื้อสินค้าทดแทนที่มีราคาไม่แพงสูงที่สุด นักศึกษามีการจัดสรรเงินที่ได้รับให้เพียงพอ โดยไม่ต้องขอจากผู้ปกครองเพิ่ม ต่ำที่สุด ทักษะด้านความมีเหตุผลของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยการซื้อสินค้าที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในระดับสูง และนักศึกษามีการซื้อสินค้าที่ใช้ในการศึกษา การใช้จ่ายเงินด้วยความ มีเหตุผลไม่ฟุ่มเฟือย และการพยายามหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาในเรื่องการใช้จ่ายอย่างมีสติต่ำที่สุด ทักษะด้านการมีภูมิคุ้มกันที่คือนักศึกษามีระดับของทักษะอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาใช้จ่ายด้วยความระมัดระวัง และไม่ก่อหนี้สูงที่สุด การหารายได้เพิ่ม เพื่อช่วยเหลือครอบครัวต่ำที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การแก้ปัญหาคือความฟุ่มเฟือย ได้แก่ คณะที่นักศึกษาสังกัด การรับรู้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การรับรู้ปัญหาด้านสังคม และการรับรู้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลและสามารถอธิบายความผันแปรของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปแก้ปัญหาคือความฟุ่มเฟือยของนักศึกษาได้มากที่สุด คือ การรับรู้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ การรับรู้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่วนการรับรู้ ปัญหาด้านสังคม เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลและสามารถอธิบายความผันแปรของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปแก้ปัญหาคือความฟุ่มเฟือยของนักศึกษาได้น้อยที่สุด

สรุป

ประเทศไทยมีการใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมนี้มีลักษณะที่สำคัญอยู่ที่การเปิดโอกาสให้เอกชนทั้งผู้ซื้อและผู้ขายเป็นผู้ที่กำหนดความต้องการสินค้า บริการ และราคา มีอิสระโดยผ่านการใช้จ่ายเงินเป็นสื่อกลางดังนั้นในสังคมที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจึงมีเสรีในการซื้อขายเป็นอย่างมาก แม้ข้อดีของระบบนี้จะมีความอิสระ เป็นไปตามความต้องการของกลไกตามตลาด แต่ในอีกมุมมองหนึ่งข้อดีของระบบนี้ก็ทำให้เกิดกระแสการบริโภคที่ไม่มีขีดจำกัด เพราะกลไกเป็นไปตามความพอใจ ตามค่านิยมในช่วงเวลาใด เวลาหนึ่ง ทำให้ผู้ที่อยู่ในระบบส่วนหนึ่งที่ไม่มีความสามารถด้านทางด้านการเงินเพียงพอ หรือที่ขาดความพอดีในการใช้ชีวิต เกิดปัญหาตามมา คือ หนี้สิน ความไม่สบายใจในปัญหาต่างๆ

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตเพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เพื่อเป็นเกราะป้องกันไม่ให้กระแสโลกาภิวัตน์ หรือกระแสค่านิยม หรือ

ผลกระทบของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เข้ามามีอิทธิพลเหนือความพอดีในการใช้ชีวิตอย่างแท้จริงได้โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปฏิบัติตนบนสายกลางอย่างมีเหตุผล เพื่อให้วิถีชีวิตของบุคคล ครอบครัว และสังคม มีวินัย และมีความสุขอย่างยั่งยืน

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งมีจุดร่วมกันในเรื่อง เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอดี โดย เป็นการมองสังคมโดยรวม ทั้ง ตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ และเป็นไปอย่างยั่งยืน มิใช่แค่สนองตอบต่อความต้องการในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นหากมีการนำมาประยุกต์ใช้กับนโยบายการพัฒนาประเทศ ก็จะทำให้ประเทศมีภูมิคุ้มกันด้านการพัฒนาประเทศที่ดี ทำให้สังคมเป็นสังคมที่เข้มแข็ง

คนรุ่นใหม่ถือเป็นทรัพยากรในการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ให้คุณค่าในการดำเนินชีวิต หรือใช้ชีวิตในแบบที่หลากหลายตามกระแสทุนนิยม และโลกาภิวัตน์ที่เข้ามามีบทบาท ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การพักผ่อน งานอดิเรก เทคโนโลยี แฟชั่น หรือการให้คุณค่าในเรื่องค่านิยม ความเชื่อซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นผลพวงของความเจริญและกระแสสังคม อย่างไรก็ตามแม้กระแสเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตและเป็นไปอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า เป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม เพราะการรู้เท่าทัน และการใช้ชีวิตกับกระแสสังคมต่างๆ เหล่านี้อย่างมีสติ ไม่หลงไปตามกระแสต่างหาก ที่จะทำให้ชีวิตมีความสุขอย่างแท้จริงได้

บทที่ 3

สถานการณ์และพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ในปัจจุบัน

ในการศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ดังเช่นปัจจุบัน เป็นไปไม่ได้เลยที่จะให้ความสำคัญกับการศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องด้วยเหตุที่ว่ากระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดสินค้า และเกิดค่านิยมการบริโภคสินค้าใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งเมื่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางโลกออนไลน์เป็นเรื่องที่สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ทำให้เกิดค่านิยมใหม่อยู่เสมอ ดังที่อาจจะสังเกตได้จาก พฤติกรรม การดำเนินชีวิต การใช้ชีวิตที่มีให้เห็นอยู่ทั่วไปโดยที่พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายใน พฤติกรรมภายในอัน ได้แก่ ความคิดจิตใจเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมภายนอก ในการศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและพฤติกรรมหลายๆ ด้าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยส่วนรวม ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับปรับเปลี่ยน และพัฒนา เพื่อการดำรงตนอย่างมีความสุขและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างได้ประสิทธิภาพ

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

พฤติกรรมความเป็นอยู่ของคนไทย

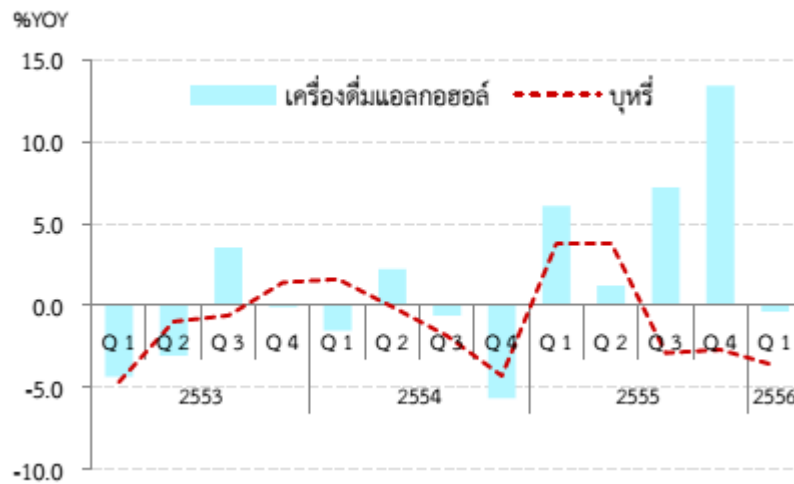
1. การใช้จ่ายบริโภคเหล่าและบุหรี

ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556 : 27) ได้ระบุถึงการใช้จ่ายบริโภคเหล่าและบุหรีไว้ว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงจาก 39,219 ล้านบาท ในไตรมาสหนึ่งปี 2555 เป็น 39,068 ล้านบาท ในไตรมาสนี้หรือลดลงร้อยละ 0.4 ขณะที่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคบุหรีลดลง ร้อยละ 3.7 จากมูลค่า 5,613 ล้านบาท ในไตรมาสหนึ่งปี 2555 เป็น 5,408 ล้านบาท

ในช่วง 10 กว่าปีที่ ผ่านมาครัวเรือนไทยในภาพรวมมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดค่อนข้างคงที่ แต่เมื่อพิจารณาตามฐานะพบว่า กลุ่มคนที่ยากจนที่สุดมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายสูงกว่ากลุ่มคนที่รวยที่สุด และทั้งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในปี 2553 กลุ่มคนที่

ยากจนที่สุดใช้จ่ายไปกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสัดส่วน ร้อยละ 6.7 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ส่วนกลุ่มที่ รายที่สุดใช้จ่ายไปกับเรื่องดังกล่าวเพียง ร้อยละ 3.6 เท่านั้น (แผนภาพที่ 3-1) ขณะเดียวกัน ในปี 2554 กลุ่มคนที่จนที่สุดมีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ยุคเป็นร้อยละ 27.4 ของรายได้ส่วนบุคคล ส่วนกลุ่มคนที่ รายที่ สุดมีค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ยุคเพียงร้อยละ 3.5 ของรายได้ส่วนบุคคล (แผนภาพที่ 3-1) สัดส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นของกลุ่มครัวเรือนยากจนที่ค่อนข้างสูง

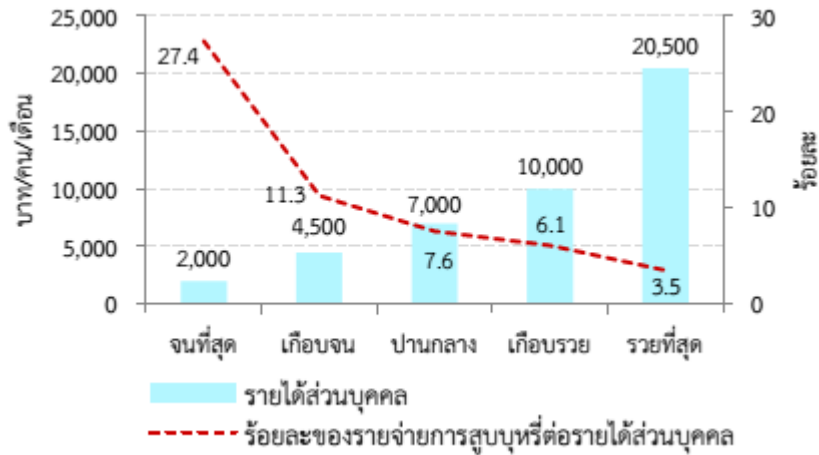
แผนภาพที่ 3-1 : การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยุค

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556.

นอกจากนี้ ยังพบว่าการดื่มสุรากับการสูบบุหรี่ยุค เป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน โดย ร้อยละ 48.4 ของผู้ที่ดื่มสุรามีพฤติกรรมสูบบุหรี่ยุคควบคู่ไปด้วยและร้อยละ 71.4 ของผู้ที่สูบบุหรี่ยุคจะเป็นนักดื่ม

แผนภาพที่ 3-2 : ร้อยละของรายจ่ายการสูบบุหรี่ต่อรายได้ส่วนบุคคล ปี 2554

ที่มา : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2556.

2. ค่าใช้จ่ายของของครัวเรือน

จากข้อมูลยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ธนาคารแห่งประเทศไทย (2556) ซึ่งว่าหนี้สินภาคครัวเรือนยังเพิ่มต่อเนื่อง (ตารางที่ 3-1) โดย ณ สิ้นเดือนมีนาคม ยอดคงค้าง สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเท่ากับ 2,960,079 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 จากช่วงเดียวกันปีที่แล้ว และเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 จากไตรมาสสุดท้ายปี 2555 ทั้งนี้ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (สัดส่วนร้อยละ 45.3) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 และสินเชื่อเพื่อการซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ (สัดส่วนร้อยละ 29.4) เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.7 จากช่วง เดียวกันปีที่แล้ว และเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.7 จากไตรมาสสุดท้ายปี 2555 สำหรับสินเชื่อเพื่อการบริโภคส่วนบุคคลอื่นๆ (สัดส่วนร้อยละ 24.2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.7 จากช่วงเดียวกันปีที่แล้ว จำแนกเป็นสินเชื่อภายใต้การกำกับมียอดคงค้างรวม 270,712 ล้านบาท (ตารางที่ 3-2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.8 และสินเชื่อบัตรเครดิตมียอดคงค้างรวม 240,728 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.6 (ตารางที่ 3-3)

ตารางที่ 3-1 : อัตราการขยายตัวสินเชื่อกว่าเรือน (ร้อยละ)

ณ สิ้นระยะเวลา	สัดส่วน (%)	2553	2554	2555				2556
				Q1	Q2	Q3	Q4	
สินเชื่อบุคคล	100.0	18.2	15.8	15.7	17.0	20.4	21.6	20.0
- ซื้อที่ดิน	1.1	-1.1	-2.4	-10.6	-10.5	-5.2	-12.1	-3.4
- เพื่อที่อยู่อาศัย	45.3	14.2	10.5	9.9	9.7	10.3	12.4	12.9
- อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอื่น ๆ	0.0	2.2	-7.5	-13.7	-15.7	-22.8	-4.0	-8.6
- ซื้อรถยนต์	29.4	29.5	22.8	20.2	24.5	33.6	33.9	33.7
- การศึกษา	0.0	-9.4	-13.1	-10.7	-8.9	-6.6	-5.7	-22.8
- เดินทางไปต่างประเทศ	0.0	-36.9	-3.6	19.5	25.9	1.1	-12.4	-24.5
- บริโภคอื่น ๆ	24.2	18.6	22.0	25.9	27.0	30.3	29.4	20.7

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556

ตารางที่ 3-2 : สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

รายการ	2553	2554	2555				2556
			Q1	Q2	Q3	Q4	
ยอดสินเชื่อคงค้าง (ล้านบาท)	187,491	213,235	216,910	228,173	239,921	251,549	270,712
%YOY	-12.3	13.7	13.7	15.6	15.1	18.0	24.8
สินเชื่อผิดนัดชำระหนี้เกิน 3 เดือนขึ้นไป	5,359	5,847	6,157	6,749	7,382	7,491	8,553
%YOY	-17.5	9.1	12.8	29.4	37.8	28.1	38.9

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556

การผิคนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้น โดยในไตรมาสแรกปี 2556 มูลค่าสินเชื่อบุคคลภายใต้การกำกับที่ ผิคนัดชำระเกิน 3 เดือนขึ้นไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.9 เป็นมูลค่า 8,553 ล้านบาท ขณะที่หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) (ตารางที่ 3-4) จากสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.7 มีมูลค่า 60,204 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.5 ของ NPL รวม อย่างไรก็ตาม สินเชื่อบัตรเครดิตที่ ผิคนัดชำระเกิน 3 เดือนมีมูลค่า 5,369 ล้านบาท ทรงตัวจากช่วงเดียวกันปีที่แล้ว

ตารางที่ 3-3:ยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต

รายการ	2553	2554	2555				2556
			Q1	Q2	Q3	Q4	
ยอดคงค้างสินเชื่อบัตรเครดิต (ล้านบาท)	16,427	228,903	215,727	221,568	226,500	261,553	240,728
Growth YoY	10.1	5.8	10.8	9.6	9.6	14.3	11.6
ยอดค้างชำระเกิน 3 เดือนขึ้นไป	4,513	4,895	5,367	5,230	5,393	5,054	5,369
Growth YoY	- 10.5	8.5	13.7	9.2	11.1	3.2	0.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556

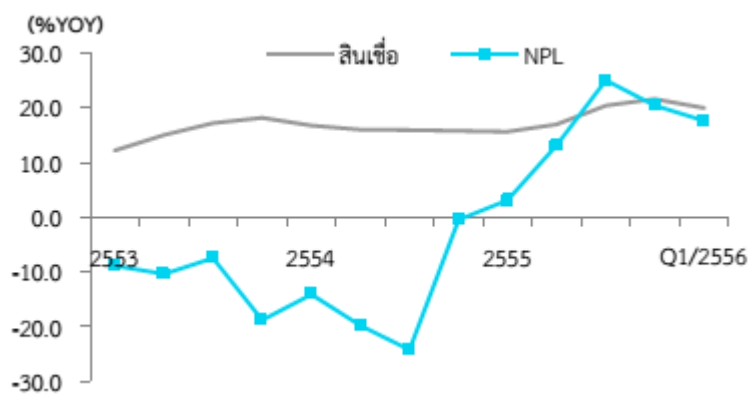
ตารางที่ 3-4:หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

รายการ	2553	2554	2555				2556
			Q1	Q2	Q3	Q4	
หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(ล้านบาท)	47,189	46,974	51,138	52,793	56,527	56,583	60,204
สัดส่วนต่อ NPLs รวม	15.1	17.7	18.9	20.1	21.4	22.3	23.5
ส่วนต่อสินเชื่อรวม	2.3	2.0	2.1	2.0	2.1	1.9	2.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556

สินเชื่อก้าวเรือที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 3 ติดต่อกัน และมีแนวโน้มการค้างชำระมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตโดยเฉพาะครัวเรือนผู้มีรายได้น้อย ซึ่งจากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (แผนภาพที่ 3-3) พบว่า ในปี 2554 ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเร็วกว่ารายได้ ครัวเรือนรายได้น้อยมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.1 เร็วกว่ารายได้ที่ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 10.4 ซึ่งเป็นรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้น ในปี 2554 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 เมื่อเทียบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในสินค้าฟุ่มเฟือยระหว่างปี 2545 และ 2554 พบว่า ปี 2545 ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยมีสัดส่วนการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยร้อยละ 11.6 และเพิ่มขึ้นประมาณ 3.8 เท่า เป็นสัดส่วนร้อยละ 43.8 ของรายจ่ายสินค้าที่ไม่ใช่อาหารทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครัวเรือนผู้ประกอบการอาชีพอิสระ มีจำนวนกว่า 1.6 ล้านครัวเรือน (ร้อยละ 7.8 ของครัวเรือนทั้งหมด) ซึ่งเป็นครัวเรือนที่ไม่ได้รับประโยชน์จากนโยบายการเพิ่มรายได้ของรัฐทั้งนโยบายเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาท และการปรับเงินเดือนปริญญาตรีเป็น 15,000 บาท

แผนภาพที่ 3-3 : การเปลี่ยนแปลงสินเชื่อและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(NPLs) เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556

พฤติกรรมกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน

ข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของประชากร (กลุ่มสถิติแรงงาน: 2554) เพื่อให้ข้อเท็จจริงว่าในเวลา 1 วัน หรือ 24 ชั่วโมง ประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ทำกิจกรรมอะไรบ้างและใช้เวลาทำกิจกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด โดยได้จำแนกการทำกิจกรรมของประชากรออกเป็น 5 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. การดูแลตัวเอง
2. การทำงานและการเรียนรู้
3. การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน
4. การให้บริการชุมชน
5. การใช้เวลาว่าง

จากผลการสำรวจพบว่า ในจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปจำนวน 57.8 ล้านคน เป็นชาย 28.2 ล้านคน และหญิง 29.6 ล้านคน มีรายละเอียดในการใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ ทั้ง 5 กลุ่มหลักดังกล่าว ดังนี้

1. การใช้เวลาของประชากรในการทำกิจกรรมหลัก

การใช้เวลาทำกิจกรรมต่างๆ ใน 5 กลุ่มกิจกรรมหลักภายใน 1 วันพบว่า คนไทยใช้เวลาดูแลตัวเองมากที่สุดวันละ 12.1 ชั่วโมง (ตารางที่ 3-5) ใช้เวลาเพื่อการทำงานและการเรียนรู้วันละ 6.3 ชั่วโมง ใช้เวลาให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือนวันละ 2.0 ชั่วโมง ให้บริการชุมชนวันละ 0.1 ชั่วโมง และใช้เวลาว่างเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ วันละ 3.6 ชั่วโมง

ตารางที่ 3-5: การใช้เวลาของประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรมของประชากร(ชั่วโมง)
1. การดูแลตัวเอง	12.1
1.1 การนอน	8.2
1.2 การรับประทานอาหารหรือของว่าง	1.5
1.3 การดูแลสุขอนามัยและการดูแลตนเอง	1.0

ตารางที่ 3-5: การใช้เวลาของประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (ต่อ)

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม ของประชากร(ชั่วโมง)
2. การทำงานและการเรียนรู้	6.3
2.1 การทำงานในภาคองค์กร	1.7
- การทำงานในอาชีพหลัก	1.5
2.2 การทำงานที่ไม่ใช่ภาคองค์กร	3.5
- กิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน	1.6
- กิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน	0.2
- กิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน	0.1
- กิจกรรมการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน	1.1
2.3 การเรียนรู้	1.1
- การศึกษาในระบบ	0.8
- การทำการบิน การทบทวนหลักสูตร	0.2
- การฝึกอบรมและการศึกษา เพื่อพัฒนาอาชีพและวิชาชีพ	0.0
- การเดินทางเพื่อการเรียนรู้	0.1
3. การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน	2.0
3.1 การให้บริการครัวเรือน	1.3
3.2 การดูแลสมาชิกในครัวเรือน	0.4
4. การให้บริการชุมชน	0.1
4.1 การบำรุงรักษาและจัดการครัวเรือน	0.0
4.2 การซ่อมแซมสินค้าอุปโภค บริโภค/ของใช้ในครัวเรือน	0.0
4.3 การซ่อมแซมถนน/อาคาร ทำความสะอาดชุมชน	0.0
4.4 การทำงานอาสาสมัคร	0.0
5. การใช้เวลาว่าง	3.6
5.1 การเข้าร่วมสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน	0.8

ตารางที่ 3-5 :การใช้เวลาของประชากรอายุตั้งแต่10 ปีขึ้นไป(ต่อ)

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม ของประชากร(ชั่วโมง)
5.2 การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางด้านวัฒนธรรม/บันเทิง	0.0
5.3 งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ	0.1
5.4 การเล่นกีฬา	0.1
- การดู/การฟังโทรทัศน์	2.3
- การดู/การฟังวิดีโอ	0.0
- การฟังรายการวิทยุ	0.1
- การฟังสื่ออื่นๆ เช่น ซีดี MP3 เป็นต้น	0.0
- การท่องอินเทอร์เน็ต	0.0

ที่มา : กลุ่มสถิติแรงงาน, 2554

2. ลักษณะการใช้เวลาของประชากรในการทำกิจกรรมหลักที่สำคัญ

สำหรับการพิจารณาการใช้เวลาทำกิจกรรมย่อยของทั้ง 5 กลุ่มกิจกรรมหลัก เวลาที่ใช้โดยเฉลี่ยจะคำนวณจากผู้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมนั้นๆ เท่านั้น

2.1 การใช้เวลาเพื่อการดูแลตัวเอง

เป็นการทำกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันที่ทุกคนต้องทำ ซึ่งจำแนกเป็นกิจกรรมย่อยที่สำคัญ ได้แก่ การรับประทานอาหาร การนอน การดูแลตัวเองและการได้รับการดูแลรักษาตัวเอง พบว่าคนไทยใช้เวลานอนวันละ 8.2 ชั่วโมง (ตารางที่ 3-6) ใช้เวลารับประทานอาหารหรือของว่างวันละ 1.5 ชั่วโมง และใช้เวลาดูแลสุขอนามัยและดูแลตัวเองวันละ 1.0 ชั่วโมง

ตารางที่ 3-6: ลักษณะการใช้เวลาในการดูแลตัวเองของประชากร

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม ของประชากร(ชั่วโมง)
การนอน	8.2
การรับประทานอาหารหรือของว่าง	1.5
ดูแลสุขอนามัยและดูแลตัวเอง	1.0

ที่มา : กลุ่มสถิติแรงงาน, 2554

2.2 การทำงานและการเรียนรู้

คนไทยใช้เวลาทำงานและเรียนรู้ ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานที่ทำในภาคองค์กรซึ่งจำแนกออกเป็นการทำงานในอาชีพหลัก การทำงานในอาชีพรอง เป็นต้น และการทำงานที่ไม่ใช่ในภาคองค์กรซึ่งจำแนกเป็นกิจกรรมย่อยที่สำคัญ ได้แก่ การทำงานในหน่วยงานเอกชน องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หน่วยงานรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ การทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน การทำกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน การก่อสร้างของครัวเรือน และการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน ส่วนการเรียนรู้เป็นการทำกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้ ผลการสำรวจ พบว่า คนไทยใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการทำงานและเรียนรู้วันละ 8.1 ชั่วโมง (ตารางที่ 3-7) ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.2.1 การทำงานในภาคองค์กร หมายถึง การทำงานในหน่วยงานเอกชน องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หน่วยงานรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ที่มีการจดทะเบียนซึ่งการทำงานกลุ่มนี้ มักจะมีชั่วโมงการทำงานค่อนข้างสม่ำเสมอพบว่า คนไทยใช้เวลาโดยเฉลี่ยในการทำงานในภาคองค์กรวันละ 8.8 ชั่วโมง

2.2.2 การทำงานที่ไม่ใช่ในภาคองค์กร หมายถึง การทำกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน(เช่น การเพาะปลูกพืช ต้นไม้ ผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์ การหาของป่า เป็นต้น) การทำกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน (การแปรรูป การเก็บถนอมเนื้อสัตว์ การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม การผลิตสิ่งทอ การผลิตงานหัตถกรรม เป็นต้น) การก่อสร้างของครัวเรือน และการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน ที่ไม่มีการจดทะเบียน (เช่น การขายอาหาร การให้บริการซ่อมแซมติดตั้งบำรุงรักษายานยนต์ของใช้ส่วนบุคคล เป็นต้น) กลุ่มนี้จะมีชั่วโมงการทำงานที่ไม่สม่ำเสมอ ผลผลิตที่ได้นี้จะใช้ในครัวเรือนหรือเพื่อขายก็ได้ พบว่า

การทำงานที่ไม่ใช่ในภาคองค์กร ประชากรใช้เวลาวันละ 7.3 ชั่วโมง เมื่อพิจารณาลงไปกิจกรรมย่อย พบว่า มีการใช้เวลาในการทำกิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือนวันละ 5.6 ชั่วโมง การทำกิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือนวันละ 6.1 ชั่วโมง การก่อสร้างของครัวเรือนวันละ 7.0 ชั่วโมง และการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือนวันละ 7.3 ชั่วโมง

2.2.3 การเรียนรู้ พบว่า คนไทยโดยรวมใช้เวลาในการเรียนรู้วันละ 7.9 ชั่วโมง เมื่อวิเคราะห์ลงไปกิจกรรมย่อยจำแนกเป็น กลุ่มการศึกษาในระบบ(การเรียนรู้ในโรงเรียนตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษาไปจนถึงอุดมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น) ใช้เวลาวันละ 6.4 ชั่วโมง โดยเป็นการใช้เวลาในการทำการบ้าน การทบทวนหลักสูตรใช้เวลาวันละ 1.5 ชั่วโมงสำหรับการใช้เวลาในการฝึกอบรมและการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพหรือวิชาชีพใช้เวลาวันละ 4.7 ชั่วโมงส่วนการใช้เวลาในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ใช้วันละ 1.2 ชั่วโมง

ตารางที่ 3-7: ลักษณะการใช้เวลาในการทำงานและการเรียนรู้ของประชากร

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรมของประชากร(ชั่วโมง)
การทำงานและการเรียนรู้	8.1
1. การทำงานในภาคองค์กร	8.8
- การทำงานในอาชีพหลัก	7.8
- การทำงานในอาชีพรอง	1.2
- การเดินทางในการทำงาน	1.2
2. การทำงานที่ไม่ใช่ภาคองค์กร	7.3
- กิจกรรมการผลิตขั้นต้นของครัวเรือน	5.6
- กิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตขั้นต้นของครัวเรือน	6.1
- กิจกรรมการก่อสร้างของครัวเรือน	7.0
- กิจกรรมการให้บริการที่ก่อให้เกิดรายได้ของครัวเรือน	7.3

ตารางที่ 3-7 : ลักษณะการใช้เวลาในการทำงานและการเรียนรู้ของประชากร(ต่อ)

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม ของประชากร(ชั่วโมง)
3. การเรียนรู้	7.9
- การศึกษาในระบบ	6.4
- การทำกรบ้าน การทบทวนหลักสูตร	1.5
- การฝึกอบรมและการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ	4.7
- การเดินทางเพื่อการเรียนรู้	1.2

ที่มา : กลุ่มสถิติแรงงาน, 2554

2.3 การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน

เป็นการทำกิจกรรมต่างๆ ในครัวเรือนหรือการทำกิจกรรมให้แก่สมาชิกในครัวเรือน พบว่า คนไทยใช้เวลาให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือนวันละ 2.9 ชั่วโมง(ตารางที่3-8) โดยเป็นการให้บริการครัวเรือน(ได้แก่ การทำงานบ้าน การจับจ่ายซื้อของเพื่อใช้ในครัวเรือน การดูแลสัตว์เลี้ยง เป็นต้น) วันละ 2.1 ชั่วโมง และการดูแลสมาชิกในครัวเรือนวันละ 2.7 ชั่วโมง

ตารางที่ 3-8:ลักษณะการใช้เวลาในการให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือนของประชากร

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม ของประชากร(ชั่วโมง)
การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน	2.9
1. การให้บริการครัวเรือน	2.1
2. การดูแลสมาชิกในครัวเรือน	2.7

ที่มา : กลุ่มสถิติแรงงาน, 2554

2.4 การให้บริการชุมชน

การให้บริการชุมชนเป็นการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นและชุมชนโดยไม่ได้รับค่าตอบแทน เช่นการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นๆ ในการบำรุงรักษาและจัดการ

ครัวเรือน การซ่อมแซมสินค้าอุปโภคบริโภคของใช้ในครัวเรือน การซ่อมแซมถนน อาคาร ทำความสะอาดชุมชน และการทำงานอาสาสมัคร เป็นต้น คนไทยใช้เวลาให้บริการชุมชนเฉลี่ยวันละ 3.1 ชั่วโมง (ตารางที่ 3-9) ชายและหญิงใช้เวลาใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาลงไปในกิจกรรมย่อยที่สำคัญพบว่า คนไทยใช้เวลาในการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนอื่นๆ ในการบำรุงรักษาและจัดการครัวเรือนการซ่อมแซมสินค้าอุปโภคบริโภคของใช้ในครัวเรือน และการทำงานอาสาสมัครเท่ากันวันละ 2.9 ชั่วโมง และการซ่อมแซมถนน อาคาร ทำความสะอาดชุมชนวันละ 2.6 ชั่วโมง

ตารางที่ 3 – 9 : ลักษณะการใช้เวลาในการให้บริการชุมชนของประชากร

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรมของประชากร(ชั่วโมง)
การให้บริการชุมชน	3.1
1. การบำรุงรักษาและจัดการครัวเรือน	2.9
2. การซ่อมแซมสินค้าอุปโภค บริโภค/ ของใช้ในครัวเรือน	2.9
3. การซ่อมแซมถนน/อาคารทำความสะอาดชุมชน	2.6
4. การทำงานอาสาสมัคร	2.9

ที่มา : กลุ่มสถิติแรงงาน, 2554

2.5 การใช้เวลาว่าง

เป็นการใช้เวลาในการทำกิจกรรมเชิงสังคม วัฒนธรรมหรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การพบปะสังสรรค์ ทำงานอดิเรก รวมทั้งการใช้เวลากับสื่อต่างๆ เป็นต้น พบว่าคนไทยใช้เวลาว่างโดยเฉลี่ยวันละ 3.8 ชั่วโมง (ตารางที่3-10) โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ใช้เวลาเข้าร่วมสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชนวันละ 1.5 ชั่วโมง การเข้าชมเหตุการณ์ สถานที่ทางวัฒนธรรม และบันเทิงวันละ 3.2 ชั่วโมง การทำกิจกรรมเกี่ยวกับงานอดิเรกการละเล่นและกิจกรรมยามว่างอื่นๆ วันละ 2.0 ชั่วโมง เล่นกีฬาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องวันละ 1.3 ชั่วโมง และใช้เวลาว่างเกี่ยวกับกิจกรรมสื่อสารมวลชนวันละ2.9 ชั่วโมงและในการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมดังกล่าว ยังพบว่า จากกิจกรรมที่เกี่ยวกับสื่อสารมวลชนคนไทยใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเฉลี่ยวันละ1.0 ชั่วโมง(รวมการอ่านสิ่งพิมพ์หรือวารสารทางอินเทอร์เน็ต แต่ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือเพื่อเป็นการทบทวนหลักสูตร ซึ่งถือเป็นกิจกรรมการทำงานและการเรียนรู้) ใช้เวลาในการดูหรือฟังโทรทัศน์วันละ2.7 ชั่วโมง ดูหรือฟังวิดีโอ ดีวีดี ซีดี วันละ

2.5 ชั่วโมงฟังรายการวิทยุวันละ 1.6 ชั่วโมง ฟังสื่อทางเสียงอื่นๆ วันละ 1.3 ชั่วโมง นอกจากนั้นก็มี การใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต การดาวน์โหลด การอัปโหลด วันละ 1.9 ชั่วโมง

ตารางที่ 3-10: ลักษณะการใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่สำคัญของประชากร

กิจกรรม	เวลาเฉลี่ยในการทำกิจกรรม ของประชากร(ชั่วโมง)
การใช้เวลาว่าง	3.8
1. การเข้าร่วมสังคมและการมีส่วนร่วมในชุมชน	1.5
2. การเข้าชมเหตุการณ์/สถานที่ทางวัฒนธรรม/บันเทิง	3.2
3. งานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมยามว่างอื่นๆ	2.0
4. การเล่นเกมกีฬา	1.3
5. สื่อสารมวลชน	2.9
- การอ่านหนังสือ	1.0
- การดู/การฟังโทรทัศน์	2.7
- การดู/การฟังวิดีโอ	2.5
- การฟังรายการวิทยุ	1.6
- การฟังสื่ออื่นๆ เช่น ซีดี MP3 เป็นต้น	1.3
- การท่องอินเทอร์เน็ต	1.9

ที่มา : กลุ่มสถิติแรงงาน, 2554

ค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคของคนไทย

ค่านิยมกับพฤติกรรมของคนไทย

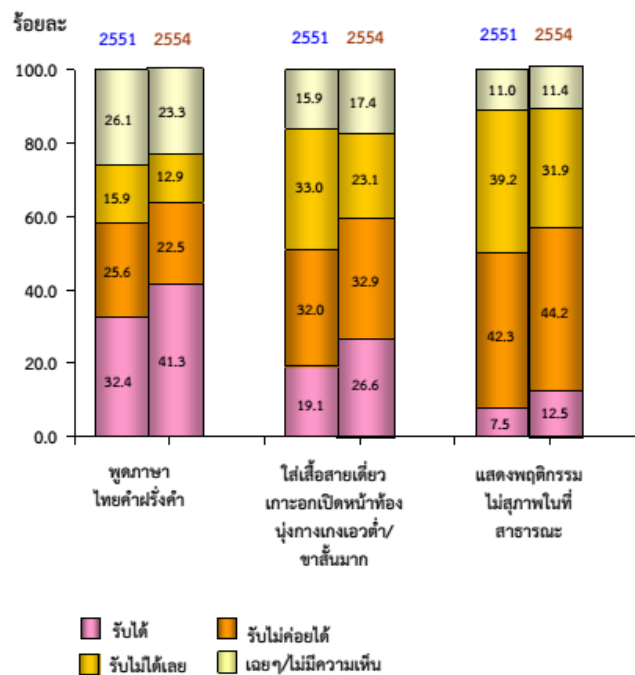
การสำรวจสถานะทางสังคมและวัฒนธรรม ในเรื่องการยอมรับพฤติกรรมทางสังคม และค่านิยมของประชาชนไทย ด้านต่างๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมทั่วไป

คนไทยที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป รู้สึกรับไม่ได้กับพฤติกรรมการพูดภาษาไทยคำฝรั่งเศส่า โดยมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 41.5 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 35.4 ในปี 2554 ในทำนองเดียวกัน

พฤติกรรมการใช้เสื้อสายเดี่ยวเกาะอก นุ่งกางเกงเอวต่ำ/ขาสั้นมาก และแสดงพฤติกรรมไม่สุภาพในที่สาธารณะ มีผู้ที่รับไม่ได้ลดลงจากร้อยละ 65.0 และ 81.5 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 56.0 และ 76.1 ในปี 2554 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนไทยอายุ 13 ปีขึ้นไป มีการยอมรับกับพฤติกรรมเหล่านี้เพิ่มขึ้น(แผนภาพที่ 3-4)

แผนภาพที่ 3-4 : ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทั่วไป พ.ศ. 2551 และ 2554

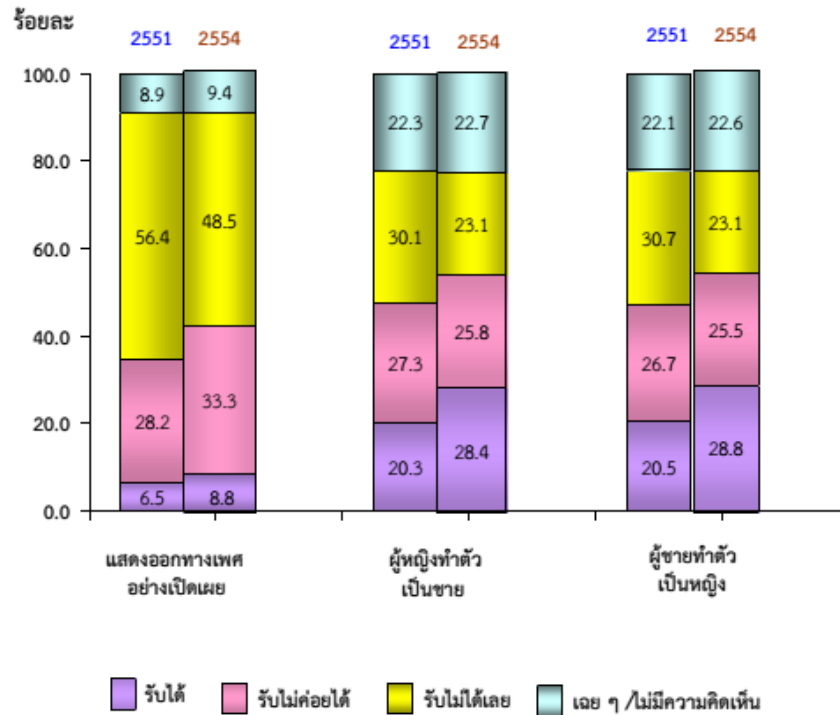

ที่มา : สำนักสถิติสังคม, 2555

2. พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ

พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศอย่างเปิดเผยที่รับไม่ได้ลดลงจากร้อยละ 84.6 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 81.8 ในปี 2554 โดยในจำนวนนี้มีผู้ที่รับไม่ได้เลยลดลงจากร้อยละ 56.4 เป็นร้อยละ 48.5 ในทำนองเดียวกันการทำตัวผิดเพศ ไม่ว่าจะเป็นชายทำตัวเป็นหญิง หรือหญิงทำตัวเป็นชาย มีผู้ที่รับไม่ได้เลย ลดลงจากร้อยละ 30.7 และ 30.1 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 23.1 เท่ากันในปี 2554 (แผนภาพที่ 3-5)

แผนภาพที่ 3-5: ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ พ.ศ.2551 และ 2554

ที่มา : สำนักสถิติสังคม, 2555.

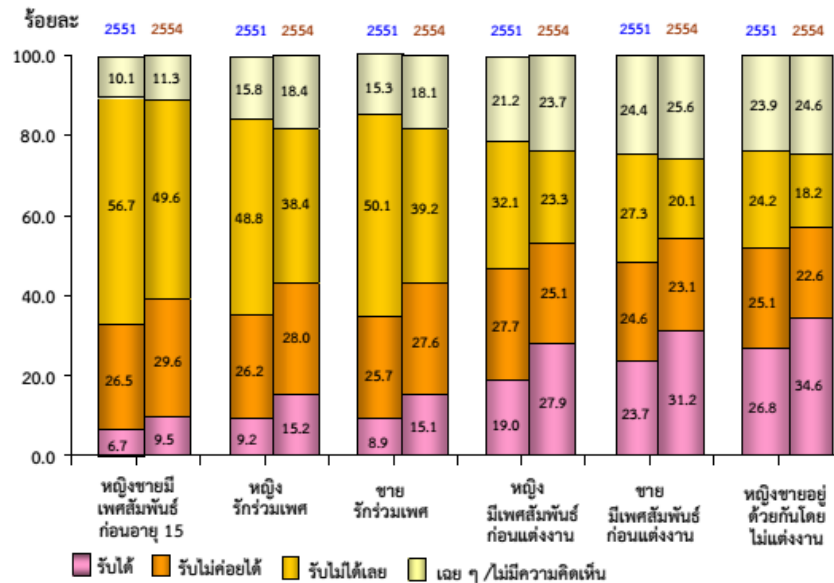
3. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์

สังคมไทยในปัจจุบัน ยังไม่ยอมรับกับการที่ หญิง/ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือก่อนแต่งงาน หรืออยู่ด้วยกัน โดยไม่แต่งงานรวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ กล่าวคือ คนไทยอายุ 13 ปีขึ้นไปรับไม่ได้กับการที่หญิง/ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 15 ปี ลดลงจากร้อยละ 83.2

ในปี 2551 เป็นร้อยละ 79.2 ในปี 2554 โดยในจำนวนนี้มีผู้รับไม่ได้เลยลดลงจากร้อยละ 56.7 เป็นร้อยละ 49.6 ส่วนที่รับไม่ได้กับการที่หญิง/ชายรักร่วมเพศ มีผู้รับไม่ได้เลยลดลงจากร้อยละ 48.8 และ 50.1 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 38.4 และ 39.2 ในปี 2554 ตามลำดับสำหรับหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานและชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน มีผู้รับไม่ได้เลยลดลงจากร้อยละ 32.1 และ 27.3 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 23.3 และ 20.1 ในปี 2554 ในขณะที่หญิง/ชายอยู่ด้วยกัน โดยไม่ได้แต่งงานมีผู้รับ

ไม่ได้เลยลดลงจาก ร้อยละ 24.2 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 18.2 ในปี 2554 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคนไทยอายุ 13 ปีขึ้นไปยอมรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น(แผนภาพที่ 3-6)

แผนภาพที่ 3-6 :ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปจำแนกตามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2551 และ2554

ที่มา : สำนักสถิติสังคม, 2555.

4. การมีคุณธรรม-จริยธรรม

เมื่อเปรียบเทียบกิจกรรมส่วนใหญ่จะทำหรือทำทุกครั้งที่มีโอกาสพบว่าในปี 2554 จะตอบแทนผู้ที่มีพระคุณหรือช่วยเหลือเราและให้ความช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือแม้ไม่ใช่ญาติ มีสัดส่วนใกล้เคียงกับปี 2551 สำหรับการยกโทษและให้อภัยอย่างจริงจังต่อผู้ที่สำนักผิดลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือร้อยละ 61.2 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 56.0 ในปี 2554 ย่อมแสดงให้เห็นว่าคนไทยมีคุณธรรม-จริยธรรมดังกล่าวลดลง สำหรับพฤติกรรมที่แสดงถึงการขาดความเคารพสิทธิของผู้อื่นและการขาดวินัย เช่น การแข่งคิวและการทิ้งขยะในที่สาธารณะของคนไทย (ทำทุกครั้งที่มีโอกาสและส่วนใหญ่ทำ) ลดลงจากปี 2551 เล็กน้อย และพบว่าคนไทยไม่กระทำในเรื่องของการแข่งคิวและการทิ้งขยะในที่สาธารณะลดลงจากร้อยละ 73.4 และ 60.4 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 69.2 และ 56.1 ในปี 2554 ตามลำดับสำหรับเรื่องการออม พบว่าคนไทยมีการออมเป็นประจำ (ออมทุกครั้งที่มีโอกาสและออมส่วนใหญ่) มีสัดส่วนใกล้เคียงกับปี 2551 และมีการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย (เช่น

การซื้อของใช้และเสื้อผ้าที่มียี่ห้อดังและรับประทานอาหารแพงๆ) เพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่าจากร้อยละ 1.4 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 3.4 ในปี 2554 (ตารางที่ 3-11)

ตารางที่ 3-11 : ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป จำแนกตามการปฏิบัติตน พ.ศ.2551 และ 2554

กิจกรรมการปฏิบัติตน	ปี	รวม	ความถี่ของการปฏิบัติตน					ไม่ ทำ	ไม่มี โอกาสทำ
			รวม	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	ส่วนใหญ่	บาง ครั้ง	น้อย ครั้ง		
ตอบแทนผู้มีพระคุณ หรือช่วยเหลือเรา	2551	100	95.6	44.3	24.9	22.4	4.0	1.0	3.4
	2554	100	96.0	42.7	25.7	23.8	3.8	1.1	2.9
ให้ความช่วยเหลือคนที่ ต้องการความช่วยเหลือ ช่วยเหลือแม่ ไม่ใช่นญาติ	2551	100	94.1	24.2	16.6	42.0	11.3	2.1	3.8
	2554	100	94.5	24.7	15.3	43.9	10.6	1.7	3.8
ยกโทษและให้อภัย อย่างจริงจังต่อผู้ที่ สำนึกผิด	2551	100	94.6	28.4	32.8	28.9	4.5	1.4	4.0
	2554	100	94.2	25.7	30.3	33.5	4.7	1.8	4.0
ยอมรับผิดและขอโทษ ในความผิดที่ทำ	2551	100	93.5	29.2	31.6	27.6	5.1	2.0	4.5
	2554	100	94.1	28.6	30.0	30.3	5.2	2.1	3.8
เก็บออมเงิน	2551	100	84.5	20.1	20.2	26.6	17.6	8.0	7.5
	2554	100	85.2	21.0	17.3	28.6	18.3	7.4	7.4
ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย	2551	100	28.2	0.3	1.1	8.7	18.1	64.0	7.8
	2554	100	53.0	0.7	2.7	22.6	27.0	39.0	8.0
ทิ้งขยะในที่สาธารณะ	2551	100	39.6	1.1	1.1	15.3	22.1	58.5	1.9
	2554	100	3.9	0.7	1.2	15.7	26.3	54.7	1.4

ตารางที่ 3-11 :ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปี ขึ้นไป จำแนกตามการปฏิบัติตน พ.ศ.2551 และ 2554 (ต่อ)

กิจกรรมการปฏิบัติตน	ปี	รวม	ความถี่ของการปฏิบัติตน					ไม่ ทำ	ไม่มี โอกาสทำ
			รวม	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	ส่วนใหญ่	บาง ครั้ง	น้อย ครั้ง		
แข่งกีฬา	2551	100	26.6	0.4	0.6	9.9	15.7	68.9	4.5
	2554	100	30.8	0.3	0.6	11.1	18.8	65.8	3.4

ที่มา : สำนักสถิติสังคม, 2555

5. ค่านิยมของวัยรุ่นไทย

ปัจจุบันมีวัยรุ่นไทย (13 – 24 ปี) ที่ช่วยทำงานบ้านเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 86.7 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 94.5 ในปี 2554 โดยมีสัดส่วนที่ทำเป็นประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ เช่นการอ่านหนังสือ เล่นกีฬา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ และเล่นดนตรี/ร้องเพลง ลดลงจากปี 2551 เนื่องจากวัยรุ่นหันมาสนใจการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์ที่เล่นประจำเพิ่มขึ้นมากกว่า 2 เท่า จากร้อยละ 5.8 ในปี 2551 เป็นร้อยละ 12.3 ในปี 2554 และการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตเช่น ทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก เว็บบอร์ด มีเกือบบร้อยละ 50 ซึ่งมีผู้ที่เล่นเป็นประจำมีร้อยละ 15.2

สำหรับพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วงของวัยรุ่นสมัยนี้ พบว่า วัยรุ่นที่นอนดึกตื่นสาย เที่ยวเตร่ และเล่นการพนัน/หวย/บอล เป็นประจำเพิ่มขึ้นจากปี 2551 น้อยกว่าร้อยละ 2.0 ส่วนที่เยือกกลางคืน ลดลงจากปี 2551 ร้อยละ 10.0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันยังมีจิตสำนึกที่ดีและไม่ทำตัวเป็นภาระหรือปัญหาของสังคมมากนัก (ตารางที่ 3-12)

ตารางที่ 3-12 :ร้อยละของวัยรุ่นไทยอายุ 13 - 24 ปี จำแนกตามพฤติกรรมและความถี่ของการทำ พ.ศ.2551 และ 2554

พฤติกรรมที่ทำ	ปี	รวม	ความถี่ของการทำ			ไม่ทำ
			รวม	ประจำ	บางครั้ง	
ทำงานบ้าน	2551	100.0	86.7	47.2	39.5	13.3
	2554	100.0	94.5	51.4	43.1	5.5
อ่านหนังสือ	2551	100.0	85.4	32.4	53.0	14.6
	2554	100.0	84.0	30.2	53.8	16.0
เล่นกีฬา	2551	100.0	78.4	25.8	52.6	21.6
	2554	100.0	76.1	20.9	55.2	23.9
เข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความรู้	2551	100.0	66.6	13.5	53.1	33.4
	2554	100.0	69.2	10.5	58.7	30.8
เล่นดนตรี/ร้องเพลง	2551	100.0	57.4	9.9	47.5	42.6
	2554	100.0	50.8	8.5	42.3	49.2
เล่นเกมคอมพิวเตอร์	2551	100.0	41.3	5.8	35.5	58.7
	2554	100.0	53.3	12.3	41.0	46.7
สื่อสารทางInternet เช่น Facebook/ Web board	2551	100.0	-	-	-	-
	2554	100.0	49.9	15.2	34.7	50.1
นอนดึกตื่นสาย	2551	100.0	59.5	5.8	53.7	40.5
	2554	100.0	63.8	7.2	56.6	36.2
	2554	100.0	40.5	3.0	37.5	59.5
เที่ยวกลางคืน	2551	100.0	29.9	1.0	28.9	70.1
	2554	100.0	19.5	1.0	18.5	80.5
เล่นการพนัน	2551	100.0	9.8	0.3	9.5	90.2
	2554	100.0	11.9	0.9	11.0	88.1

ที่มา : สำนักสถิติสังคม : 2555

ค่านิยมที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการบริโกลของคนไทย

ในการศึกษาค่านิยมที่มีต่อพฤติกรรม ธรรมรัตน์ (2556 : 40) ได้ทำการศึกษาค่านิยมในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของเจนเนอเรชันต่างๆ และพบว่า

1. ค่านิยมในการทำงานทั้งเจนเนอเรชันวาย เจนเนอเรชันเอ็กซ์และเบบี้บูมเมอร์ส เป็นไปในรูปแบบและทิศทางเดียวกันคือ ค่านิยมด้านการเข้าใจผู้อื่นมากที่สุด รองลงมาคือ ค่านิยมด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมด้านการพัฒนาตนเองและค่านิยมด้านการอนุรักษ์ ตามลำดับ

2. ค่านิยมในการทำงานด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและด้านการพัฒนาตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร โดยที่ค่านิยมในการทำงานด้านการเข้าใจผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรมากที่สุด ส่วนค่านิยมในการทำงานด้านการอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร อีกทั้งค่านิยมด้านการเข้าใจผู้อื่นของเจนเนอเรชันแตกต่างกัน ซึ่งพบความแตกต่างระหว่างเจนเนอเรชันวายและเบบี้บูมเมอร์ส

นอกจากนี้ พิมพา หิริญกิตติ (ออนไลน์ , 2557) ได้กล่าวถึงประเด็นเรื่อง ค่านิยมที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการบริโกลของคนไทย โดยพบว่าค่านิยมถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือสิ่งอื่นใดก็ตามที่เป็นตัวกำกับหรือควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ ในขณะที่แต่ละชั้นของสังคมจะมีลักษณะของค่านิยมและพฤติกรรมในการบริโกลจะแตกต่างกันออกไป และได้ยกตัวอย่างค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโกลของคนไทยไว้ ดังนี้

1. กลุ่มค่านิยมความร่ำรวย และนิยมใช้ของจากต่างประเทศ

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

ชอบทำตัวว่าตัวเองเป็นคนร่ำรวยเนื่องมาจากการใช้สินค้า สินค้าที่นิยมใช้จะเป็นสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเท่านั้น

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโกล

เป็นบุคคลที่ชอบใช้ของแพง ๆ ทำให้คนอื่นมองว่าตัวเองเป็นผู้ที่ร่ำรวย ต้องการให้คนยกย่องนับถือ เป็นคนที่ต้องมีเกียรติต้องการเป็นผู้นำในการใช้สินค้า นิยมใช้สินค้าที่นำเข้ามาเท่านั้น มองว่าสินค้าในประเทศเป็นสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ ไม่มีมาตรฐาน เป็นสินค้าด้อยคุณภาพ จะรู้สึก มีใจทุกครั้งเมื่อได้ใช้สินค้าที่เป็นสินค้าจากต่างประเทศ ชอบไปเที่ยวต่างประเทศเพื่อไปซื้อสินค้า บางครั้งซื้อมาแล้วก็ไม่ได้ใช้ประโยชน์ก็จะซื้อ หรือบางครั้งอาจจะไม่มีเวลาไปเที่ยวต่างประเทศ ก็ชอบฝากให้คนอื่นซื้อ มีความเป็นต่างชาติสูงมาก จะเป็นบุคคลที่เน้นการแต่งกายดี

ตั้งแต่ศิระจรดเท้า เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ สร้างความน่าเชื่อถือ นิยมใช้บัตรเครดิตการ์ด ชอบความสะดวกสบายไม่ชอบการรอคอยนาน ๆ ชอบสังคมกับเพื่อนที่มีฐานะร่ำรวย เท่าเทียมกัน ไม่ชอบคบหาสมาคมกับคนที่ด้อยกว่าหรือจนกว่า ทำอะไรคิดถึงตัวเองมากกว่าคนอื่น บางครั้งอาจจะประสบกับปัญหาทางการเงินแต่กลัวว่าคนอื่นจะรู้ถึงฐานะของตนเองต้องยอมกู้เงินเพื่อพยุงฐานะของตนเองก็ยอมเพื่อรักษาภาพลักษณ์ของตนเอง โดยไม่ต้องการให้ใครมามองว่าตัวเองจนลำบาก หรือต่ำด้อยกว่าคนอื่น

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. บ้านหรูหรา ราคาแพง มีเนื้อใช้สอยมาก เช่น บ้านเดี่ยว (ติดแอร์ทั้งหลัง)
2. เฟอร์นิเจอร์ตกแต่งบ้านราคาแพง ต้องใช้สถาปนิกเป็นผู้ออกแบบ
3. รถยนต์มีราคาแพง และมีความปลอดภัยสูง เป็นรถนำเข้า เช่น BENZ VOLVO
4. ใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อบุรุษกิจหรือมีเครื่องคอมพิวเตอร์ NOTE BOOK
5. เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์นำเข้าจากต่างประเทศ
6. เสื้อผ้าที่สวมใส่ จะเป็น BRAND NAME จากต่างประเทศมีราคาแพง
7. เครื่องประดับ สวมใส่ เช่น นาฬิกาแว่นตาเข็มกลัด เป็นของต่างประเทศ
8. ชอบใช้น้ำหอมที่นำเข้าจากต่างประเทศ
9. ใช้บัตรเครดิตหลายใบ เพื่อความสะดวกและคล่องตัว
10. ชอบออกกำลังกายตาม FITNESS และใช้บริการสถานเสริมสวยความงาม
11. ชอบทานอาหารนอกบ้าน เช่น โรงแรมภัตตาคาร และร้านอาหารที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะชอบอาหารต่างชาติ อาทิ อาหารญี่ปุ่นอาหารอิตาลี
12. เครื่องดื่ม ชอบดื่มเหล้าไวน์จากประเทศฝรั่งเศส

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

ลักษณะแบบนี้ ควรจะปรับปรุงแก้ไขเพื่อสังคมจะได้ดีขึ้น โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ไม่ควรให้ฟุ้งเฟ้อซึ่งจะเป็นการสร้างค่านิยมที่ไม่ดี และถือว่าค่านิยมแบบนี้จะเป็นอันตรายต่อประเทศชาติอย่างมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหาย เท่ากับว่าประเทศของเราได้ตกไปเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ ซึ่งเป็นการยากที่เราจะกู้ประเทศชาติกลับคืนมาได้ ซึ่งควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขหรือปลูกฝังค่านิยมแบบใหม่เข้าไปแทนที่ เพื่อเศรษฐกิจ เพื่อประเทศชาติ และต้องการสร้างชาตินิยมของประเทศไทยให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

2. ค่านิยมสุขภาพดี

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทยเป็นบุคคลที่รักษาสุขภาพของตนเอง และครอบครัว เพื่อที่จะได้มีชีวิตยืนยาว

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรบริโภค

พฤติกรรมของบุคคลที่มีค่านิยมสุขภาพดี มักจะเป็นคนที่ดูแลตนเองเป็นอย่างดี มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ชอบความสะอาด ไปพบแพทย์เป็นประจำ มีการพักผ่อนอย่างเพียงพอ เลือกรับประทานอาหารที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อร่างกาย เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง รวมทั้งดูแลคนในครอบครัวด้วยต้องการให้คนในครอบครัวปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต้องการมีชีวิตที่ยืนยาว มีร่างกายที่แข็งแรงและสมบูรณ์ ชอบพักผ่อนอยู่กับบ้าน และทานอาหารในบ้านเพราะเน้นความสะอาด ชอบดูหนังฟังเพลงอยู่ในบ้าน

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. อาหารมังสวิรัต
2. อาหารเสริม เช่น แบรินส์สกัด
3. นมที่มีแคลเซียม เพื่อเสริมสร้างกระดูก
4. นมพร้อมมันเนยโยเกิร์ต
5. วิตามินต่าง ๆ เช่น วิตามินซีวิตามินบี ฯลฯ
6. ผักปลอดสารพิษ
7. ดื่มน้ำผลไม้
8. ดื่มน้ำแร่
9. โสมเกาหลีเห็ดหลินจือ
10. ใ้เกตุ๋นยาจีนใ้ดำ
11. ยารักษาโรค (จากแพทย์สั่ง)

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

เป็นค่านิยมที่ดีน่าจะมีการสนับสนุนเพราะจะทำให้คนมีสุขภาพดีขึ้น เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้นและทำให้ครอบครัวมีความสุขมากขึ้น

3. ค่านิยมรักความสนุก

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

เป็นบุคคลที่รักความสนุก มีความรื่นเริงอยู่ตลอดเวลา ชอบ Entertain ชอบสังสรรค์ไม่ว่าจะเป็นเทศกาลใดก็ตาม

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรบริโภค

ลักษณะของพฤติกรรมบุคคลจะเป็นบุคคลที่รักสนุก ชอบความรื่นเริง มีการสังสรรค์ในหมู่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการจัดปาร์ตี้ทุกสิ้นเดือน หรือเป็นเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่วันตรุษจีนวันสงกรานต์ ฯลฯ ทุกเทศกาลก็จะมีความสุขสนุกสนานตลอดเวลา

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. รับประทานอาหารทุกชนิด เช่น อาหารกับแกเล็ม อาจทำทานเอง หรือไปทาน
นอกบ้าน
2. เครื่องดื่มทุกชนิด เช่น น้ำอัดลม
3. ผลไม้ต่าง ๆ (ผลไม้ไทยและผลไม้นำเข้า)
4. ขนมคบเคี้ยวต่าง ๆ
5. ดั้มสุรา (ผลิตในประเทศไทยและนำเข้าจากต่างประเทศ)
6. ชอบร้องเพลง Karaoke (อาจจะร้องเพลงอยู่ในบ้าน หรือตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ)
7. ชอบดูภาพยนตร์
8. ชอบไปรับประทานอาหาร และฟังเพลงตามโรงแรมห้องอาหารต่าง ๆ และตามคาเฟ่
9. ชอบไปเที่ยวตามสถานที่ในต่างจังหวัด เช่น ไปน้ำตก ภูเขา และทะเล

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้ อย่างน้อยก็น่าจะสนับสนุนเพราะทำให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินทำให้เงินทองไม่ไหลออกนอกประเทศ มีการใช้จ่ายภายในประเทศ ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ไปยังสถานท่องเที่ยวต่างๆ ภายในประเทศได้เป็นอย่างดี ทำให้มีการจับจ่ายใช้สอยและเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนต่าง ๆ และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทำให้คนมีอาชีพมากขึ้นซึ่งจะทำให้เกิดการหมุนเวียนทางด้านการเงินอาจส่งผลให้ภาวะทางเศรษฐกิจในประเทศดีขึ้น

4. ค่านิยมบริโภคนิยม

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

เป็นบุคคลที่มีนิสัยชอบบริโภคเป็นหลัก ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงสุขภาพ

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ลักษณะพฤติกรรมกรรมการบริโภคชอบรับประทานอาหารนอกบ้าน พยายามสรรหาร้านอาหารที่อร่อย ๆ ไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกล ถ้าขึ้นชื่อในระดับ เซลล์ชวนชิมแม่ช้อยนางรำ และไม่ลองไม่รู้ ซึ่งมีใบรับประกัน ชอบที่จะไปทดลองชิมดูว่าอร่อยสมชื่อหรือเปล่า ชอบร้านอาหารที่มีลักษณะสะอาด มีความสะดวกสบาย มีที่จอดรถสะดวก บางครั้งบริโภคมากเกินไปจนเกินความจำเป็นและมีผลต่อสุขภาพ ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้ง่าย เช่น โรคไขมันอุดตัน โรคเบาหวาน ความดัน อาหารไม่ย่อย อาหารเป็นพิษ ฯลฯ

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. อาหารทุกชนิด เช่น ร้านอาหารต่าง ๆ
2. อาหาร Fast Food เช่น KFC McDonald

3. ร้านอาหารญี่ปุ่น เช่น Oishiฟูจิ
4. ร้านไอศกรีม เช่น Swensens
5. ขนมคบเคี้ยวต่าง ๆ
6. เครื่องดื่มทุกชนิด
7. สุราอื่น ๆ

ผลกระทบต่อค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้ อาจจะมีคุณภาพชีวิตได้ เพราะไม่ได้ระมัดระวังในเรื่องของการรับประทานอาหาร ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง และมีชีวิตที่ยืนยาวได้ ผู้ที่มีค่านิยมบริโภคแบบนี้ ถ้าเป็นผู้สูงอายุจะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น มักจะพบกับโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ และมักจะมีอายุสั้น

5. ค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศ

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

เป็นบุคคลที่มีลักษณะชอบเลียนแบบ เอาค่านิยมจากต่างประเทศมาใช้เป็นพฤติกรรมของตนเอง ไม่มีจุดยืนเป็นของตัวเอง เห็นใครสวยก็อยากจะสวยเท่าที่เหมือนกับคนอื่นบ้าง

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภค

ลักษณะพฤติกรรมชอบเลียนแบบจากต่างประเทศโดยเฉพาะสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น นิตยสาร โทรทัศน์ ของ UBC ช่อง MTV CHANEL (v) mcm เป็นการเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากต่างประเทศโดยมิได้กลั่นกรองมาก่อน ทำให้พฤติกรรมการรับรู้จะสอดแทรกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม ซึ่งค่านิยมการเลียนแบบจากต่างประเทศจะมีมากขึ้น เช่น แฟชั่นต่าง ๆ การแต่งตัว การทำทรงผม สิวผม จะนิยมไปทางตะวันตก การดำรงชีวิตเปลี่ยนไป กล้าแสดงออกมากขึ้น มีความมั่นใจในตัวเองสูง ทำอะไรคิดว่าตัวเองทำถูกเสมอ มองผู้อื่นผิดอยู่ตลอดเวลา บางครั้งลืมนวัฒนธรรมที่ดีของประเทศเราไป เช่น เป็นคนก้าวร้าว ไม่มีสัมมาคารวะ พูดจาไม่เพราะ ขาดความน่าเชื่อถือ และหลงตัวเอง

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. เสื้อผ้าตามแฟชั่น เช่น สายเดี่ยวเกะออก
2. ทรงผมตามแฟชั่น เช่น กลัดสีผมโครกผม
3. นิตยสารแฟชั่นของต่างประเทศ
4. อ่านนิตยสารต่างประเทศ เช่น Playboy Penhouse
5. วารสารต่างประเทศ เช่น Time Fortune
6. ภาพยนตร์ต่างประเทศ

7. VDO หนังสืงต่างประเทศ

8. ฟังเพลงต่างประเทศ

9. ชอบเดินร่ำ

10. อ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น

ผลกระทบต่อค่านิยมแบบนี้

ค่านิยมแบบนี้ควรจะปรับปรุงแก้ไขเพราะเป็นค่านิยมที่ทำลายประเทศ ซึ่งไปรับวัฒนธรรมของต่างชาติมา การแต่งกายนุ่งน้อยห่มน้อยก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ และปัญหาสังคมก็จะเพิ่มมากขึ้น สังคมไทยก็แย่ลง จิตใจของคนก็ลดน้อยลง ถ้าค่านิยมแบบนี้ลดลงประเทศไทยของเราก็คงจะพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม ในปัจจุบันเรามักจะเห็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ว่าบุคคลที่มีลักษณะแบบนี้มักจะทำให้สังคมเกิดปัญหาขึ้นมามากมาย โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบเลียนแบบ และยังไม่สามารถบรรลุภาวะในเรื่องต่าง ๆ เช่น ใส่สายเดี่ยวแล้วเที่ยวกลางคืนทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ ได้ จึงสมควรที่เราทุกคนควรจะมีส่วนร่วมกันสร้างสังคมในประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

6. ค่านิยมการทำบุญ

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

มีนิสัยชอบทำบุญ ใจกว้าง ชอบช่วยเหลือคนที่ยากไร้ หรือคนที่จนกว่า และชอบไปวัดเห็นใครตกทุกข์ได้ยากมักจะเข้าไปช่วยเหลือ มีความเมตตาปรานี และมีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ลักษณะพฤติกรรมเป็นคนใจบุญ โอบอ้อมอารีกับบุคคลอื่นเสมอ ต้องการช่วยเหลือคนที่ด้อยโอกาส ซึ่งเรามักจะพบเห็นได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. คนที่ชอบทำบุญจริง ๆ โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน ไม่ต้องการชื่อเสียง ไม่ว่าจะทำบุญกับวัดหรือการบริจาคให้กับมูลนิธิต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ บุคคลที่มีลักษณะแบบนี้อาจมีเป็นคนที่มีฐานะ (มีเงินเหลือใช้ก็ทำบุญ) หรือคนที่มีฐานะปานกลางยากจน แต่มีจิตใจชอบทำบุญก็จะทำเท่าที่มี ซึ่งอาจจะทำตามฐานะโดยที่คิดว่าตัวเองไม่เดือดร้อน

2. คนที่ชอบทำบุญแบบเอาหน้า ต้องการชื่อเสียง ต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องว่าตัวเองมีจิตใจสูงส่ง ต้องการมีหน้ามีตาในสังคม ชอบทำบุญผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สื่อลงข่าวให้ หรือทำบุญผ่านทางโทรทัศน์นิยมบริจาคเงินเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะทำกับวัดที่มีชื่อเสียง กับมูลนิธิต่าง ๆ ซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ให้โรงพยาบาล ต้องการมีป้ายชื่อ-นามสกุล เพื่อเป็นอนุสรณ์สำหรับ

ถูกหลานเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับวงศ์ตระกูล และเกิดความภูมิใจเมื่อมีใครเอ่ยถึง ซึ่งอาจจะแบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

2.1 บุคคลในลักษณะแบบนี้ เป็นคนที่มีฐานะร่ำรวย หรือเรียกว่า เศรษฐี มีเงินทองเหลือกินเหลือใช้ ก็จะทำบุญในทุกรูปแบบ เพราะคิดว่าชาตินี้ตัวเองสบายเป็นผลมาจากการทำบุญ ก็เลยทำบุญมากขึ้นเพื่อผลในชาติหน้าจะได้สบายขึ้นไปอีก

2.2 บุคคลในลักษณะแบบนี้ เป็นคนที่มีฐานะ (เคยร่ำรวยมาก่อน หรืออาจจะมีฐานะปานกลาง) แต่ชอบทำบุญเป็นชีวิตจิตใจ การทำบุญในลักษณะอย่างนี้จะเห็นได้ว่าการดำรงชีวิตในครอบครัวก็ จะไม่มีความสุข ต้องไปกู้หนี้ยืมเงินมาเพื่อทำบุญ เช่น เอาบ้านไปจำนองขายที่ดิน ไปกู้เงินมาทำบุญ มีที่ดินก็ไปบริจาคให้วัด โดยไม่ได้คำนึงถึงคนในครอบครัว จะทำให้ครอบครัวแตกสลาย

สินค้านิยมบริโภค ได้แก่

1. ข้าวของเครื่องใช้ที่ใช้ทำบุญกับวัด เช่น จีวร ผ้าเช็ดตัว โต๊ะ เก้าอี้ เฟอร์นิเจอร์ ฯลฯ
2. ข้าวของเครื่องใช้ที่บริจาคให้กับโรงพยาบาลมูลนิธิสถานสงเคราะห์ ฯลฯ
3. รถยนต์เพื่อถวายวัด โรงพยาบาลมูลนิธิสถานสงเคราะห์ ฯลฯ
4. สินค้าอุปโภค เช่น ข้าว น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ
5. สมุด-หนังสือ เพื่อใช้ในการบริจาค ให้กับสถานที่ต่าง ๆ

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

จะเป็นการดีถ้าบุคคลที่เข้ามาทำบุญเป็นผู้ที่มีฐานะร่ำรวย ทำให้ชั้นของสังคมลดลง เพราะคนรวยก็จะมาช่วยคนจนมากขึ้น ไม่ว่าจะทำบุญแบบต้องการชื่อเสียงหรือไม่ก็ตามก็จะส่งผลดีต่อสังคม แต่ถ้าเป็นบุคคลที่มีลักษณะที่ไปกู้ยืมเงินมาเพื่อทำบุญนั้น เป็นความคิดที่ผิดมาก เพราะเท่ากับสร้างปัญหาให้กับสังคม จะทำให้ครอบครัวแตกสลาย แยกกันอยู่ ถ้ามีค่านิยมแบบนี้ควรที่จะช่วยกันแก้ไขเพื่อสถาบันของครอบครัวจะไม่ล่มสลาย และปัญหาของสังคมก็จะลดลงด้วย

7. ค่านิยมเครื่องรางของขลัง

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

เป็นบุคคลที่มีความเชื่อในโชคชะตา ชอบเข้าวัด ชอบสะสมเครื่องรางของขลัง

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภค

ลักษณะพฤติกรรมนิยมสะสมเครื่องรางของขลัง พยายามสรรหาว่าที่ไหนมีของดี ๆ ก็จะไปซื้อเพื่อเก็บสะสมไว้ ชอบไปตามสมาคมพระเครื่อง ราคาแพงเท่าไรก็ซื้อ เป็นบุคคลที่ไม่นิยมไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ชอบเข้าวัดมากกว่า โดยเฉพาะวัดที่มีชื่อทางด้านเครื่องรางของ

ขลัง บุคคลเหล่านี้จะนิยมไปวัดนั้น ๆ มากเป็นพิเศษ และอาจจะเป็นบุคคลที่ชอบดูดวงชอบการทำนายเพื่อจะได้รู้อนาคตของตนเอง หรือชอบดูว่าในชาติอดีตที่ผ่านมาเคยทำกรรมอะไรมาบ้าง จะได้ทำบุญในชาตินี้ให้มากขึ้น เป็นบุคคลที่ไม่เป็นตัวของตัวเอง หลงเชื่อง่าย ขาดความมั่นใจในตัวเองสูง ใครพูดอะไรก็จะเชื่อ มักจะเป็นคนที่ทำอะไรแล้วเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย ต้องคอยให้บุคคลอื่นมาแก้ไขให้

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. เครื่องรางของขลัง เช่น ตรีศูรุต แหวน ผ้ายันต์ ปลัดขิก ฯลฯ
2. พระเครื่อง เช่น สมเด็จวัดระฆัง หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ฯลฯ
3. พระพุทธรูปที่มีชื่อเสียงดัง ๆ
4. ของเก่าที่มีค่า ไม่สามารถจะหาได้ เช่น ชามลายคราม รูปภาพที่มีค่า ฯลฯ

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

ค่านิยมแบบนี้ควรจะมีการสนับสนุนเพราะว่าเป็นการดีที่จะมีคนชอบอนุรักษ์ของเก่าอยู่บ้าง แต่ไม่ควรมีความเชื่อที่มกายนักเพราะถ้ามีมากไปก็จะไม่ดี ควรจะมีความเชื่อในระดับพอดี มากกว่า การกระทำอะไรก็ตามถ้าทำเพราะความเชื่อ ผลที่ได้ก็อาจจะไม่ดึ้นก ซึ่งในส่วนนี้ควรได้รับการแก้ไข เพราะความเชื่อแบบนี้อาจจะเป็นดาบสองคมก็ได้ ซึ่งเรามักจะพบอยู่เป็นประจำว่าบางคนหลงมกายนสร้างปัญหาให้กับครอบครัว บางครอบครัวถึงกับแตกแยกกัน เพราะไม่สามารถไปด้วยกันได้ ซึ่งการกระทำและความคิดเห็นก็ขัดแย้งกันอยู่เสมอ

8. ค่านิยมต่อการดำรงชีวิตอย่างง่าย และประหยัด

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

ลักษณะนิสัยจะเป็นคนเรียบง่าย ทำตัวสบาย ๆ ไม่เรื่องมาก เป็นคนสมถะ มักจะไม่ทำให้บุคคลอื่นเดือดร้อน และเป็นคนเกรงใจคน

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค

ลักษณะพฤติกรรมจะเป็นคนเรียบง่าย ประหยัด ใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น เป็นคนเก็บออมเก่ง ก่อนตัดสินใจคิดแล้วคิดอีกว่าคุ้มหรือไม่คุ้ม ไม่นิยมไปทานอาหารนอกบ้าน ถ้าเป็นครอบครัวใหญ่ส่วนมากจะทำอาหารรับประทานเอง เพราะคิดว่าประหยัดกว่า แต่ถ้าเป็นครอบครัวเล็ก ส่วนใหญ่จะซื้ออาหารสำเร็จรูปมารับประทาน หากเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะซื้อยามาทานเอง มักจะไม่ก่อหนี้สินให้กับตนเองหรือครอบครัว

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. อาหารสำเร็จรูป
2. ร้านอาหารที่มีราคาไม่แพง เช่น ริมทางเท้าในตลาด

3. ยารักษาโรค (ตามร้านขายยา)
4. รถยนต์มือสอง หรือมือสาม
5. ที่อยู่อาศัยจะเป็นคอนโดแฟลต หรือเช่า
6. ของใช้ในบ้านมักจะซื้อในท้องตลาดหรือของที่ลดราคา
7. ชอบซื้อของที่มีของแถม เช่น ผงซักฟอกสบูยาสีฟัน โดยไม่คำนึงถึงตรายี่ห้อ
8. เสื้อผ้าราคาถูก ส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป
9. อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะเป็นสินค้าที่ไม่มียี่ห้อ เน้นที่ราคาถูกเป็นหลัก

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้ น่าจะได้รับการสนับสนุนเพราะเป็นผู้ที่ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อตามบุคคลอื่น คิดทำอะไรก็ทำอย่างพอเพียงไม่เกินตัว เป็นบุคคลน่าจะได้รับการยกย่องจากบุคคลรอบข้าง น่าจะเป็นบุคคลตัวอย่าง เพราะไม่สร้างปัญหาให้กับครอบครัวและสังคม

9. ค่านิยมต่อบุพการี หรือผู้ที่มีพระคุณ

จุดเด่นที่เป็นนิสัยของคนไทย

ลักษณะนิสัยจะเป็นคนที่กตัญญูรู้คุณ มีสัมมาคารวะ จิตใจอ่อนโยน เคารพต่อผู้มีพระคุณเป็นบุคคลที่สามารถเข้ากับบุคคลอื่นๆ ได้ดี และสามารถเข้ากับสังคมได้ดีเพราะเป็นคนอ่อนน้อม พุดจาไพเราะ มีกิริยามารยาทเรียบร้อย เพราะได้รับการอบรมดูแลจากบุพการีมาเป็นอย่างดี

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรมการบริโภค

ลักษณะพฤติกรรมเป็นบุคคลที่มีจิตใจงาม คำนึงถึงบุพการี หรือผู้ที่มีพระคุณมากกว่าตนเองไม่ว่าจะตัดสินใจทำอะไรก็คิดถึงบุพการีหรือผู้ที่มีพระคุณเป็นหลัก กลัวว่าจะทำให้บุคคลดังกล่าวเสียใจจนไม่กล้าทำอะไร คอยเป็นห่วงสุขภาพ และความปลอดภัยตลอดเวลา มีความคิดอยู่ตลอดเวลาว่าทำอะไรจะให้บุคคลทั้งสองมีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย ถึงแม้ตนเองจะทำงานหนักและลำบากแค่ไหนก็จะไม่บ่นไม่ย่อท้อ จะเป็นผู้ที่มีความอดทนสูงมาก

สินค้าที่นิยมบริโภค ได้แก่

1. อาหารเสริมสำหรับผู้ใหญ่ เช่น แบรินค์ รังนก
2. นมแคลเซียม
3. เสื้อผ้าสำหรับผู้ใหญ่
4. อุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านค่อนข้างจะมองถึงความปลอดภัยเป็นหลัก เช่น ดิจเซฟทีคัท
5. บ้านที่อยู่อาศัยจะเป็นหลังเล็ก ๆ ชั้นเดียว
6. ยารักษาโรคต่าง ๆ

7. น้ำผลไม้ต่าง ๆ

8. เครื่องดื่มบำรุงสุขภาพ เช่น ไมโล โอวัลติน ฯลฯ

ผลกระทบกับค่านิยมแบบนี้

บุคคลที่มีลักษณะแบบนี้ น่าจะยกย่องเพราะเป็นบุคคลที่มีความกตัญญูสูง ไม่ทอดทิ้งผู้ที่มีพระคุณ นำนำมาเป็นบุคคลตัวอย่าง ถ้าบุคคลที่มีค่านิยมแบบนี้มาก ๆ ก็จะทำให้ปัญหาสังคมในประเทศลดน้อยลง ซึ่งเราก็จะไม่เห็นภาพของคนชราที่ถูกทอดทิ้งเป็นจำนวนมาก จะทำให้ครอบครัวมีความสุขมากขึ้น และมีความสมบูรณ์มากขึ้น

คนรุ่นใหม่กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในการสำรวจระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนคนรุ่นใหม่จิตินา (2556 : 668) ได้แบ่งเป็นกลุ่มความรู้ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกด้าน ทั้งในด้านความพอประมาณ การมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี รวมทั้งการมีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งการมีความรู้ในด้านต่าง ๆ อาจสะท้อนถึงการดำเนินชีวิตที่อาจมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม อาจมีความแตกต่างกันตามบริบทหรือพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่าง ๆ เนื่องจากแต่ละบุคคลอาจมีข้อจำกัด หรือโอกาสศักยภาพในการเรียนรู้ หรือการปรับใช้ในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันได้

นอกจากนี้ อารี วิบูลย์พงษ์ และคณะ (2551 : ค) ได้ทำการวัดระดับความรู้และความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยพบว่า ประชาชนคนรุ่นใหม่ในทุกอาชีพยังไม่ค่อยมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากจะเข้าใจในด้านของหลักการมีภูมิคุ้มกัน ประชาชนในภาคเกษตรมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง โดยเฉพาะด้านหลักการมีภูมิคุ้มกันและเงื่อนไขการมีความรู้และคุณธรรม ประชาชนภาคบริการมีความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยเฉพาะด้านหลักการมีภูมิคุ้มกัน เจ้าของหรือผู้บริหารภาคอุตสาหกรรม มีความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีภูมิคุ้มกัน และลูกจ้างภาคอุตสาหกรรม มีความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการมีภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะด้านการมีภูมิคุ้มกัน

ในการสำรวจความรู้และทัศนคติ เพื่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ชมพูนุท ศรีพงษ์ (2555 : 153) พบว่า ประชาชนคนรุ่นใหม่มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมระดับมาก รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ แต่ทัศนคติต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ แปรตามอาชีพ และความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น แนวทางการสร้างเสริมทัศนคติที่ดีของประชาชนต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ควรมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามอาชีพของบุคคล และต้องเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญานี้อย่างถ่องแท้

ในการสำรวจคนรุ่นใหม่ในเมือง ต่อความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สิลวัต ศรีสวัสดิ์ (2552 : (3)) พบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว สถานะของการอยู่อาศัย ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร กับ ระดับการศึกษา พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การออมเงิน และการบริจาคทรัพย์เพื่อสาธารณประโยชน์ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ ถิ่นที่กำเนิด ถิ่นที่เติบโต ศาสนา ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การได้รับการอบรมความรู้เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาระหนี้สิน สถานภาพทางสังคม ประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และการอาศัยในชุมชนที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ภาครัฐควรส่งเสริมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเปิดให้มีหลักสูตรรวมถึงการเขียนตำรา หนังสือเรียนที่เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มากขึ้นควบคู่กับการพัฒนารูปแบบให้น่าสนใจมากขึ้น เพื่อจะได้เข้าถึงประชาชนทุกลำดับชั้น เนื่องจากปัจจุบันจะเห็นว่าการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนสามารถให้ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ที่มีการศึกษาสูงได้ค่อนข้างดีแล้ว แต่ยังไม่สามารถสื่อสารให้ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำเข้าใจได้ ควรใช้รูปแบบการนำเสนอแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกต้อง

ในการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระดับบุคคลและครอบครัวสำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ (2550 : 12-13) ได้ให้คำแนะนำว่า ควรเริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างสมดุล เพื่อจะได้ละเว้นการประพฤติก

มิชอบ ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้เกื้อกูลแบ่งปัน มีสติยังคิดพิจารณาอย่างรอบคอบอนที่จะตัดสินใจหรือกระทำการใดๆ จนกระทั่งเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุผล พอเหมาะพอประมาณกับสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ของแต่ละบุคคล ในแต่ละสถานการณ์แล้วเพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้จนสามารถทำตนให้เป็นที่พึงของตนเองได้ และเป็นที่พึงของผู้อื่นได้ในที่สุด

ความคิดเห็นของตัวแทนคนรุ่นใหม่จากกลุ่มคนสาขาอาชีพต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ ต่อพฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย ครอบคลุม ในการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนคนรุ่นใหม่จากกลุ่มคนอาชีพต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน ประกอบด้วย ครู อาจารย์ ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน พนักงานของรัฐ เจ้าของธุรกิจ แม่บ้าน นักศึกษา เกษตรกร ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สอบถามในประเด็นคำถาม ดังต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่าพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน มีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่
2. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่มีอะไรบ้าง
3. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตอย่างไรบ้าง

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สรุปออกมาเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่าพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน มีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

1.1 คนรุ่นใหม่มองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สูงส่ง เข้าใจยาก ทำให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนมากจะจำกัดในเรื่องหลักของการประหยัด

1.2 ส่วนหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยอยู่แล้ว เพียงแต่อาจจะยังไม่เคยรู้สึก หรือต่อยอด เช่น ความพอดี พอประมาณ ซึ่งวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของไทยจะเน้นเรื่องความพอมีพอใช้อยู่แล้ว

1.3 กระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้องมีการปรับตัวเพื่อเข้าหาอยู่ตลอดเวลา ทำให้โอกาสที่จะนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ค่อนข้างน้อย รัฐต้องส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้อง และให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มากยิ่งขึ้น

1.4 คนรุ่นใหม่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันน้อย เพราะส่วนใหญ่หลงอยู่กับกระแสวัฒนธรรมต่างประเทศ เช่น เกาหลี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น แฟชั่น ค่านิยมใหม่ๆ

1.5 เนื่องจากระบบเศรษฐกิจที่ทำให้ต้องมีการแข่งขันกันอย่างมาก ทำให้คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเรื่องการทำมาหากิน เงิน มากกว่า

1.6 ระบบเศรษฐกิจของประเทศและของโลกที่เริ่มส่งผลกระทบต่อด้านลบ เช่น สินค้าราคาแพง ทำให้คนรุ่นใหม่เริ่มหันมามองหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น โดยหวังว่าจะสามารถแก้ปัญหาการใช้ชีวิตของตนได้ แต่ทั้งนี้ก็เป็นเพียงการนำบางส่วนมาใช้ เช่น ความประหยัด การอดออม การประมาณตน

1.7 ประชาชน และคนรุ่นใหม่มักเข้าใจผิดว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องการห้ามซื้อของแบรนด์เนม หรือใช้จ่ายตามกระแส ซึ่งเป็นการเข้าใจผิดเพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งให้รู้จักการประมาณตน ไม่ทำอะไรเกินตัว

1.8 คนรุ่นใหม่มีการใช้ชีวิตที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบบริโภคนิยมข้อมูลข่าวสารซึ่งมักจะเป็นสิ่งที่ตัวเองชอบ ซึ่งขัดกับแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ยากที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง

1.9 ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เนื่องด้วยพอใจที่จะใช้ชีวิตตามกระแส ตามค่านิยมมากกว่า จะเห็นได้จาก ปัจจุบันอัตราการออกรถป้ายแดง การเปลี่ยนโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ๆ อยู่เสมอ

1.10 คนรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยยังไม่สามารถปรับตัวการใช้ชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เพราะยังมีวุฒิภาวะ และการรับผิดชอบยังน้อย ส่วนมากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่น่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะเป็นกลุ่มผู้ที่มีครอบครัวแล้วเพราะมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การประกอบอาชีพ

1.11 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคนรุ่นใหม่ที่คนรุ่นใหม่มาใช้มากที่สุด น่าจะเป็นเรื่อง การพึ่งพาตนเอง เพราะลักษณะนิสัยของคนรุ่นใหม่เป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเองสูงจึงมักจะทำอะไรด้วยตนเอง

1.12 คนรุ่นใหม่ที่มีกำลังทรัพย์มาก มักจะไม่ให้ความสำคัญกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนคนที่มีกำลังทรัพย์น้อย หรือเป็นชนชั้นแรงงานจะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันกันมาก

2. ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่มีอะไรบ้าง

2.1 อุปสรรคสำคัญในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้คือ การขาดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

2.2 ค่านิยมของวัยรุ่นที่ต้องตามกระแสสังคมโดยใช้วัตถุนิยมเป็นตัวนำ ยังมีอิทธิพลและความสำคัญ

2.3 การขาดโอกาสในการทำความเข้าใจและเรียนรู้ตนเองในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 คนรุ่นใหม่ขาดภูมิคุ้มกันตนเอง เนื่องจากการเกิดหวิดกลัวที่จะขาดวัตถุในชีวิตและค่านิยมการบริโภคที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

2.5 การขาดคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลในการบริโภคบางครั้งเป็นการบริโภคเพื่อค่านิยมเป็นหลัก เช่นการดื่มกาแฟ ต้องเป็นกาแฟ Starbuck หรือการบริโภค Fast Food เพื่อให้ดูดี มิใช่เป็นการบริโภคเพื่ออึดท้อง

2.6 การซื้อสิ่งของด้วยบัตรเครดิตของคนรุ่นใหม่ ทำให้เกิดการยับยั้งชั่งใจในการบริโภคน้อยลง หากการใช้จ่ายเงินล่วงหน้าโดยไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้นั้น ทำให้เกิดความล้มเหลวในการใช้เงินของวัยรุ่นและคนทำงานรุ่นใหม่

2.7 คนรุ่นใหม่ขาดการวางแผนการใช้จ่ายครัวเรือนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากมีความเห็นว่าไม่มีความสำคัญและเป็นภาระที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นการควบคุมงบประมาณรายรับรายจ่ายครัวเรือนจึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้

2.8 หน่วยงานรัฐขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นเกราะป้องกัน ในการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ ปัจจุบันมีเพียงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ยังไม่มีการสร้างระบบที่มีความต่อเนื่อง เช่น การสร้างระบบค่านิยม ความเชื่อใหม่

2.9 คนรุ่นใหม่สนใจและให้ความสำคัญกับ “ตัวเอง” มากกว่าที่จะมองสังคมสิ่งแวดล้อม และสังคม จึงทำให้ไม่สนใจกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งนอกจากจะสอนให้มองตัวเองแล้ว ยังสอนให้มองไปถึงสิ่งแวดล้อมอื่นๆ อย่างเป็นระบบด้วย

2.10 อิทธิพลของสื่อ ที่มองผลประโยชน์ด้านการค้า ความบันเทิง ทำให้การผลิตสื่อต่างๆ จะเน้นขายของ ค่านิยม ความเชื่อ สินค้า ตามที่บริษัทผู้ผลิตสินค้าต้องการให้โฆษณา มากกว่าจะมองถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงของบุคคล

2.11 ปัจจุบันหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเน้นมาใช้ในหน่วยงานที่เป็นภาครัฐ หรือหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ยังขาดความร่วมมือกับภาคองค์กรเอกชน ทำให้ขาดการนำไปใช้ในวงกว้าง

3. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานอย่างไรบ้าง

3.1 คนรุ่นใหม่ควรศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจลึกซึ้ง และควรนำมาปรับใช้กับการใช้ชีวิตประจำวันโดยการ ประมาณตนเองให้ได้ ซึ่งจะทำให้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขไม่เป็นหนี้

3.2 คนรุ่นใหม่ไม่ควรหลงไปตามกระแสนิยม ควรพิจารณาสิ่งที่เหมาะสมกับตน ค่านิยมบางเรื่องรับรู้ เข้าใจแต่ไม่ควรหลงตาม ค่านิยมบางเรื่องรับรู้ เข้าใจ และควรนำมาใช้

3.3 คนรุ่นใหม่ต้องเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอนไม่ให้ค้ากำไร หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องเฉพาะคนจน เกษตรกร

3.4 รัฐควรส่งเสริมค่านิยมใหม่ให้ประชาชนคนรุ่นใหม่ เช่น ค่านิยมเรื่องการประหยัด ค่านิยมการปฏิเสธการทุจริต ค่านิยมเรื่องการอดออม ค่านิยมเรื่องการยกย่องคนมีคุณธรรม ค่านิยมเรื่องการพึ่งพาตนเอง เพื่อจะทำให้การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.5 การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในวิถีชีวิตประจำวัน สำหรับคนรุ่นใหม่สามารถใช้ได้กับทุกสถานการณ์ โดยควรคำนึงถึงถึงหลักสำคัญ คือ ความพอดี ตามสถานะของตน โดยมีข้อแม้ในการประพฤติปฏิบัติว่า ต้องทำอย่างมีสติ เหตุผลและไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

3.6 หากคิดว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่เข้าใจยาก ก็อยากให้คิดในอีกมุมเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีแง่มุมที่คล้ายกับหลักคำสอนของพุทธศาสนาซึ่งเราทุกคนได้สัมผัสอยู่ในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันอยู่แล้ว คือ หลักมัชฌิมาปฏิปทา หรือ หลักของทางสายกลาง ซึ่งสอนให้เราทำอะไรไม่ตั้ง ไม่หย่อนจนเกินไป ให้มีความพอดี หลัก

สันตฤทธิ สัน โดสะ ซึ่งสอนให้เรายินดีในของที่เป็นของตัวจักประมาณตน ไม่อิจฉาริษยาอยากมีอยากได้ในสิ่งที่ไม่ใช่ของเรา หลักทฤษฎะธรรมิกัตถะ ซึ่งสอนให้เรา เพียรประกอบอาชีพด้วยสุจริต

3.7 คนรุ่นใหม่ควรมองหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นค่านิยมของผู้ที่เจริญแล้ว เป็นค่านิยมที่ทันสมัย เพราะแม้จะมีกระแสสังคมเปลี่ยนแปลงไปแต่ค่านิยมนี้ก็ยังสามารถใช้ได้ อยู่ไม่ตกยุคและควรมีความภูมิใจในค่านิยมดังกล่าวนี้

3.8 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ในการทำธุรกิจได้ โดยนำหลักสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง หรือคำในทางธุรกิจว่าหลักความเสี่ยง โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง เป็นการมอง ประเมิน อนาคตว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรและเราสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้อย่างไร

3.9 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจให้มั่นคงและยั่งยืนได้ โดยเริ่มจากการหวังผลกำไรในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น โดยต้องมีความรู้ความชำนาญในสินค้าตนเองอย่างถ่องแท้ สร้างความเติบโตทางธุรกิจโดยมีพื้นฐานที่เข้มแข็ง ค่อยๆ โตอย่างต่อเนื่องไม่ผลิผลาม และประพฤติปฏิบัติกับลูกค้า คู่ค้าอย่างเป็นธรรม

3.10 คนรุ่นใหม่ต้องมีความมั่นคงในความคิด การรับวัฒนธรรม ค่านิยมเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับตนเอง ต้องรู้จักปฏิเสธกับค่านิยมที่ส่งเสริมความฟุ่มเฟือย อยากมีอยากได้

สรุป

พฤติกรรมการค้าเงินชีวิตของคนรุ่นใหม่เป็นไปตามค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลาย เช่น การแสวงหาจากต่างประเทศ ค่านิยมความเชื่อตามปรากฏการณ์ของสังคมในขณะนั้น โดยพบว่ากลุ่มคนยากจนที่สุดใช้จ่ายไปกับค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มคนที่รวยที่สุดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นพฤติกรรมครัวเรือนรายได้น้อยเปลี่ยนแปลงไป มีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นและเสี่ยงต่อการเป็นหนี้

ทั้งนี้พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับการดูแลตัวเองเป็นส่วนใหญ่ โดยกิจกรรมด้านอาชีพซึ่งเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ จะเน้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยตรง เช่น การทำงานประจำ หรือเป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อตัวเอง ส่วนการบริการเพื่อสังคมหรือกิจกรรมจิตอาสา พบว่า มีการเข้าร่วมช่วยเหลือบ้าง สำหรับกิจกรรมเวลา

ว่างส่วนใหญ่คนรุ่นใหม่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิง เช่น การดูโทรทัศน์ ดูหนัง ฟังเพลง และใช้อินเทอร์เน็ต

สำหรับค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคของคนไทย คนรุ่นใหม่มีหลายค่านิยมที่ยังคงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามไว้ ดังจะเห็นได้จากคนรุ่นใหม่ไม่ชอบเห็นพฤติกรรมการใส่เสื้อฝ้ายน้อยชิ้น หรือพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษและการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แต่มีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วง คือ คนรุ่นใหม่มีความเป็นตัวเองสูงจนทำให้มีน้ำใจลดลง พฤติกรรมการเคารพสิทธิผู้อื่นลดลง นิยมนอนดึก เที่ยวกลางคืน ดิ้นสาย เที่ยวเตร่ และเล่นการพนัน/หวย/บอล นิยมเลียนแบบวัฒนธรรมค่านิยมจากฝรั่ง มีการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยเกินตัว เช่น การซื้อของใช้ และเสื้อผ้ายี่ห้อดัง และรับประทานอาหารแพงๆ เพิ่มขึ้นอย่างมาก

จากพฤติกรรมและค่านิยมของคนรุ่นใหม่จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมหลายพฤติกรรมนำมาสู่ความสิ้นเปลืองเงินทองโดยไม่จำเป็น หรือเมื่อทำแล้วก่อให้เกิดความต้องการที่ไม่สิ้นสุด และทำให้ไม่พบเจอกับความสุขอันแท้จริงในการใช้ชีวิต การหันกลับมามองตัวเอง มองสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเอง และมาพิจารณาการใช้ชีวิตใหม่อย่างชาญฉลาดจึงเป็นทางออกที่น่าสนใจ ดังนั้นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจึงเป็นสิ่งที่น่ากระทำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอนให้เราเป็นจุดศูนย์กลาง มีความสามารถพึ่งพาตนเองได้ รู้จักเลือกสรรสิ่งที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามอัตภาพ โดยไม่ต้องก้าวกระโดดหรือหลงไปตามกระแสอย่างไรก็ตามเนื่องจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ต้องทำโดยใช้การประพฤติปฏิบัติของตนเองเป็นสำคัญ คนส่วนมากรู้จักหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่เมื่อนำมาปฏิบัติจริงก็อาจทำได้อย่างไม่เต็มที่นัก ด้วยเหตุเพราะอาจต้องฝืนกับความรู้สึก และค่านิยม หรือความสะดวกสบาย แต่ทั้งนี้หากสามารถประพฤติปฏิบัติได้ ก็เชื่อได้ว่าอย่างน้อยก็จะลดปัญหาด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และเพิ่มเติมความสุขในการใช้ชีวิตมากขึ้นได้

บทที่ 4

การวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาที่ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนตั้งแต่ในระดับบุคคลชุมชนและระดับรัฐ โดยประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ 1.ความพอประมาณ อันหมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2.ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการในเรื่องต่างๆ อย่างมีหลักการถูกต้องตามกฎหมายและจรรยาบรรณอันดี 3.มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมพร้อมที่จะรับผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถรับมือได้อย่างทันที่

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะเห็นว่าคนรุ่นใหม่มีแนวโน้มการใช้ชีวิตที่ค่อนข้างไปตามกระแสค่านิยมในช่วงนั้น โดยในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์พฤติกรรมคนรุ่นใหม่ในประเด็น ต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน
2. พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน

พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ ที่แสดงออกมาในปัจจุบัน สามารถแบ่งเป็นลักษณะเด่น 2 ประการ คือ พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน และค่านิยมที่ยึดถือในการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนี้

ตารางที่ 4-1:พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่

พฤติกรรม	การวิเคราะห์พฤติกรรม
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่	การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นพฤติกรรมที่ควบคู่กับสูบบุหรี่แม่ ในระยะสิบปีที่ผ่านมาการตัวเลขการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะคงที่แต่ก็แสดงให้เห็นว่าอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนประชากรที่เพิ่มขึ้น แต่สำหรับพฤติกรรมการ สูบบุหรี่พบว่า มีอัตราที่ลดลงทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงหลายปี ที่ผ่านมารัฐได้ใช้มาตรการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเลิกสูบบุหรี่ เช่น มาตรการขึ้นภาษีบุหรี่ จำกัดบริเวณสูบบุหรี่ หรือสร้างค่านิยมการ ไม่สูบบุหรี่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนรุ่นใหม่เห็นว่าการสูบ บุหรี่ทำให้เสียบุคลิกภาพ เป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ เป็นต้น
การใช้จ่ายของคนรุ่นใหม่	จากข้อมูลยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ซึ่ง ชี้ว่าหนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มต่อเนื่อง ทั้งสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 และสินเชื่อเพื่อการซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์และ รถจักรยานยนต์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.7 สำหรับสินเชื่อเพื่อการ บริโภคส่วนบุคคลอื่นๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.7 จากช่วงเดียวกันปีที่ แล้ว ผลกระทบที่ตามมาต่อเนื่องจากยอดคงค้างสินเชื่อเพื่อการ อุปโภคบริโภคส่วนบุคคลที่เพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้การผิมนัดชำระหนี้ เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากพฤติกรรมบริโภคที่ เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยที่มีการใช้จ่าย เพิ่มขึ้นในขณะที่รายได้น้อยไม่มากทั้งนี้ในการใช้จ่ายของคนรุ่นใหม่ สามารถแยกแยะเป็น การใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ การใช้ จ่ายในเรื่อง อาหาร ที่อยู่ สุขภาพ เครื่องนุ่งห่ม (ที่จำเป็น) และการ ใช้จ่ายที่ถือเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย เช่น การซื้อปิ้ง เทียวกลางคืน ไป ท่องเที่ยวต่างประเทศ รวมไปถึงการซื้อรถ ซึ่งจะเป็นการใช้จ่าย อย่างไรก็แล้วแต่ ปัจจุบันการใช้จ่ายของคนรุ่นใหม่ทั้งสองลักษณะ

ตารางที่ 4-1:พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ (ต่อ)

พฤติกรรม	การวิเคราะห์พฤติกรรม
	<p>นี่ก็มีภาวะเพิ่มขึ้นจนเกิดเป็นหนี้สิน และการค้างชำระ ซึ่งนั่นหมายถึงการใช้จ่ายที่ขาดความพอคั่นเอง</p>
<p>กิจกรรมในชีวิตประจำวัน</p>	<p>พฤติกรรมการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ในหนึ่งวัน แบ่งเป็น 5 กิจกรรมหลัก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การดูแลตัวเอง 2. การทำงานและการเรียนรู้ 3. การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน 4. การให้บริการชุมชน 5. การใช้เวลาว่าง <p>กิจกรรมในชีวิตประจำวันเหล่านี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อตัวเอง กิจกรรมในกลุ่มนี้ ได้แก่ การดูแลตัวเองและใช้ใช้เวลาว่าง และกลุ่มที่สอง คือ กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับคนอื่น ได้แก่ การทำงานและการเรียนรู้การให้บริการและดูแลสมาชิกในครัวเรือน และการให้บริการชุมชน กิจกรรมทั้งสองกลุ่มนี้เมื่อพิจารณามีสัดส่วนการใช้เวลาที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ กิจกรรมเพื่อการดูแลตัวเอง ส่วนใหญ่จะเป็นการพักผ่อน การนอน และการดูแลสุขอนามัยของตัวเอง ซึ่งใช้เวลาประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นสิ่งที่ร่างกายต้องทำ เพราะต้องได้รับการดูแลพักผ่อน ส่วนกิจกรรมการใช้เวลาว่าง ซึ่งใช้เวลาประมาณ 4 ชั่วโมงต่อวันส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เป็นสันทนาการ เพื่อการผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน เช่น ดูโทรทัศน์ ท่องอินเทอร์เน็ต เล่นกีฬา ในสถานการณ์ปัจจุบันกิจกรรมการใช้เวลาว่างเป็นสิ่งที่</p>

ตารางที่ 4-1: พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ (ต่อ)

พฤติกรรม	การวิเคราะห์พฤติกรรม
	<p>ถือเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะกิจกรรมนี้หากไม่มีการควบคุมที่ดี หรือหากใช้เวลาในกิจกรรมนี้มากไปก็จะส่งผลเสียกับกิจกรรมอื่น เช่น การท่องอินเทอร์เน็ต เล่นเกมออนไลน์ ซึ่งคนรุ่นใหม่ที่เป็นเยาวชน หากไม่ได้รับการดูแลจากผู้ปกครองในเรื่องนี้ มักจะเกิดปัญหาติดเกม ผลกระทบที่ตามมาคือ กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับคนอื่น จะเป็นกิจกรรมการศึกษาเล่าเรียนกิจกรรมที่ทำเพื่อประกอบอาชีพ และหารายได้ หรือการทำงานนั่นเอง ในหนึ่งวันใช้เวลาคนรุ่นใหม่จะใช้เวลาเฉพาะเรื่องนี้ถึง 8 ชั่วโมง หรืออาจมากกว่านั้น นอกนั้นจะเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกับคนในครอบครัว เช่น การดูแลบ้าน หรือเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชนนั้น ในความเป็นจริงมีกิจกรรมเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยมาก ด้วยอาจเพราะว่าด้วยภาวะการทำงานในปัจจุบันที่มีความเร่งรีบอยู่ตลอดเวลา ทำให้เวลาในการในกิจกรรมนี้แทบจะเป็นไปไม่ได้หรือทำได้น้อยมาก และด้วยค่านิยมในเรื่องจิตอาสา ที่ยังไม่แพร่หลายนัก ทำให้กิจกรรมนี้ยังถือว่าเป็นเรื่องไกลตัวสำหรับคนรุ่นใหม่อยู่</p>
การแสดงออกทั่วไป	<p>มีแนวโน้มในอนาคตว่า คนรุ่นใหม่ยอมรับการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ได้มากขึ้นเรื่อยๆ ได้แก่ ค่านิยมการพูดภาษาไทยคำฝรั่งเศส คำนิยมการใส่เสื้อสายเดี่ยวเกะออก นุ่งกางเกงเอวต่ำขาสั้นมาก และแสดงพฤติกรรมไม่สุภาพในที่สาธารณะ ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยกระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดความเคยชินกับพฤติกรรมการแสดงออกดังกล่าว ซึ่งต่างจากก่อนหน้านี้ที่ไม่สามารถยอมรับกับพฤติกรรมเหล่านี้ได้เพราะมองว่าขัดต่อวัฒนธรรมอันดีของประเทศ</p>

ตารางที่ 4-2: ค่านิยมที่ยึดถือในการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่

ค่านิยม	วิเคราะห์ค่านิยม
การแสดงออกทางเพศ	พฤติกรรม การแสดงออกทางเพศอย่างเปิดเผย ไม่ว่าจะเป็นชาย ทำตัวเป็นหญิง หรือหญิงทำตัวเป็นชาย มีผู้ที่รับไม่ได้เลยลดลง โดยสาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเรื่องสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งเป็นตามวิถีของประชาธิปไตยที่ปัจจุบันมีผู้เรียกร้องเสรีภาพในเรื่องนี้มากขึ้น
การมีเพศสัมพันธ์	คนรุ่นใหม่มีแนวโน้มยอมรับกับการที่ หญิง/ชายมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรหรือก่อนแต่งงาน หรืออยู่ด้วยกัน โดยไม่แต่งงานรวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศมากขึ้น ทั้งนี้อาจเพราะปัจจุบันครอบครัวไทยเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้นคนรุ่นใหม่เมื่อเรียนจบมีงานทำก็ออกมาสร้างครอบครัวกันเอง ไม่ได้อยู่ร่วมกันแบบปู่ย่าตายายเหมือนสมัยก่อน ทำให้มีอิสระ เสรีในการใช้ชีวิตมากกว่าก่อน อีกทั้งค่านิยมในเรื่องรักร่วมเพศก็ถือเป็นเรื่องเสรีภาพของบุคคลเช่นกัน
การมีจริยธรรมและคุณธรรม	ค่านิยมด้านจริยธรรมและคุณธรรมในเรื่องการตอบแทนผู้ที่มีพระคุณหรือช่วยเหลือเราและให้ความช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือแม้ไม่ใช่ญาติ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนๆ มีลักษณะไม่แตกต่างกันนัก แต่สำหรับค่านิยมการยกโทษและให้อภัยอย่างจริงจังต่อผู้ที่สำนึกผิด ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และค่านิยมที่แสดงถึงการขาดความเคารพสิทธิของผู้อื่น และการขาดวินัย เช่น การแซงคิวและการทิ้งขยะในที่สาธารณะของคนไทย (ทำทุกครั้งที่มีโอกาสและส่วนใหญ่ทำ) ลดลงเล็กน้อย และพบว่าคนไทยไม่กระทำในเรื่องของการแซงคิวและการทิ้งขยะในที่สาธารณะลดลงสำหรับเรื่องการออม พบว่าคนไทยมีการออมเป็นประจำ (ออมทุกครั้งที่มีโอกาสและออมส่วนใหญ่) มีสัดส่วนไม่แตกต่างกันนักกับปีก่อนๆ แต่จะมีการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย (เช่น การซื้อของใช้และเสื้อผ้าที่มียี่ห้อดังและรับประทานอาหารแพงๆ) เพิ่มขึ้นอาจเป็นที่น่ายินดีว่านิสัยความกตัญญูรู้คุณอันเป็นคุณลักษณะเด่นของคนไทยยังไม่สูญหายไปจากเมืองไทย แต่คุณธรรมเรื่องการให้อภัยอย่างไม่จริงจังนั้นกลับถดถอยลงไปทุกที ซึ่งประเด็นนี้อาจเกี่ยวเนื่องจากลักษณะสังคมที่ต้องการเหตุผล และข้อเท็จจริงมากขึ้น และหากมีผู้กระทำผิดที่ไม่เคารพกฎระเบียบ ถึงแม้จะมีการให้อภัยแต่ก็ขัดกับความรู้สึกของตนเอง ในเรื่องของการขาดระเบียบวินัยอันเป็นลักษณะหนึ่งของคนไทยนั้นถึงแม้ค่านิยมนี้ยังคงอยู่ต่อไป แต่ก็อาจบ่งบอกว่าอนาคตถ้ามีการณรงค์เรื่องนี้กันอย่างจริงจังอาจจะมีการปรับตัวไปในทางที่ดีได้ แต่เรื่องที่น่ากังวลคือค่านิยมการ

ตารางที่ 4-2: ค่านิยมที่ขัดถือในการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่ (ต่อ)

ค่านิยม	วิเคราะห์ค่านิยม
	ใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือยที่ปรับตัวสูงอย่างรวดเร็ว แม้มีการออม แต่ก็มีการใช้เงินไปกับสิ่งฟุ่มเฟือยมากเกินไป
ค่านิยมของคนรุ่นใหม่ในช่วงวัยรุ่น	ค่านิยมของคนรุ่นใหม่ในช่วงวัยรุ่นในปัจจุบัน ที่ช่วยทำงานบ้านเพิ่มขึ้น ในเรื่องค่านิยมการพักผ่อนหย่อนใจ เช่นการอ่านหนังสือ เล่นกีฬา การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ และเล่นดนตรี/ร้องเพลง อันเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ลดลง เนื่องจากวัยรุ่นหันมาเล่นเกมส้อมพิวเตอร์ และการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตเช่น ทวิตเตอร์ เฟซบุ๊ก เว็บบอร์ดมากขึ้นแทน ซึ่งกิจกรรมทางด้านคอมพิวเตอร์เหล่านี้หากเป็นการเล่นที่อยู่ในขอบเขตก็ไม่ถือว่าเป็นโทษแต่หากให้ความสำคัญมากเกินไปก็จะกลายเป็นโทษ สำหรับพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วงของวัยรุ่นสมัยนี้ พบว่า วัยรุ่นที่นอนดึกตื่นสาย เที่ยวเตร่ และเล่นการพนัน/หวย/บอลเป็นประจำเพิ่มขึ้น ส่วนที่ขวกลางคืนลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันยังมีจิตสำนึกที่ดีและไม่ทำตัวเป็นภาระหรือปัญหาของสังคมมากนัก
ค่านิยมความร่ำรวยและนิยมใช้ของจากต่างประเทศ	เป็นค่านิยมที่ชอบใช้ของแพง เพื่ออยากให้คนอื่นมองว่าตัวเองเป็นผู้ที่ร่ำรวย ต้องการให้คนยกย่องนับถือ เป็นคนที่ต้องมีเกียรติต้องการเป็น(คู่ใจ)ในการใช้สินค้า นิยมใช้สินค้าที่นำเข้ามาเท่านั้น มองว่าสินค้าในประเทศเป็นสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ ไม่มีมาตรฐาน เป็นสินค้าด้อยคุณภาพ จะรู้สึก มีใจทุกครั้งเมื่อได้ใช้สินค้าที่เป็นสินค้าจากต่างประเทศ ชอบไปเที่ยวต่างประเทศเพื่อไปซื้อสินค้า ลักษณะแบบนี้ ควรจะปรับปรุงแก้ไข หรือปลูกฝังค่านิยมแบบใหม่เข้าไปแทนที่ เพื่อเศรษฐกิจ เพื่อประเทศชาติ และต้องการสร้างชาตินิยมของประเทศไทยให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ค่านิยมสุขภาพดี	ค่านิยมสุขภาพดี มักจะเป็นคนที่ดูแลตนเองเป็นอย่างดี ออกกำลังกายเป็นประจำ ชอบความสะอาด ไปพบแพทย์เป็นประจำ มีการพักผ่อนอย่างเพียงพอ เลือกรับประทานอาหารที่มี มี ชอบพักผ่อนอยู่กับบ้าน และทานอาหารในบ้านเพราะเน้นความ(ดี)สะอาด ชอบดูหนังฟังเพลงอยู่ในบ้านซึ่งถือเป็นค่านิยมที่ดี
ค่านิยมรัก	เป็นค่านิยมที่ ชอบความรื่นเริง มีการสังสรรค์ ค่านิยมนี้หากทำอยู่ภายใต้ความพอดีก็จะไม่เกิดปัญหาแต่หากใช้เงินในเรื่องดังกล่าวมากก็จะเกิดปัญหาด้านการเงิน ซึ่งค่านิยมนี้มักจะ

ตารางที่ 4-2: ค่านิยมที่ขัดถือในการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่

ค่านิยม	วิเคราะห์ค่านิยม
ความสนุก	พ่วงมาด้วยการดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งผลต่อเนื่อง คือ หากดื่มจนขาดสติก็จะประสบอุบัติเหตุได้ง่าย
ค่านิยมบริโภค	เป็นค่านิยมการบริโภคชอบรับประทานอาหารนอกบ้าน พยายามสรรหาร้านอาหารที่อร่อย ๆ ไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกล ถ้าขึ้นชื่อในระดับ เซลล์ชวนชิมแม่ช้อยนางรำ และไม่ลองไม่รู้ ซึ่งมีใบรับประกัน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อด้านสุขภาพว่าเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์
ค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศ	ค่านิยมชอบเลียนแบบจากต่างประเทศ ส่วนมากมาจากการรับผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น นิตยสาร โทรทัศน์ ของ UBC ช่อง MTV ค่านิยมการเลียนแบบจากต่างประเทศจะมีมากขึ้น เช่น แฟชั่นต่าง ๆ การแต่งตัว การทำทรงผม (สีผม) จะนิยมไปทางตะวันตก การดำรงชีวิตเปลี่ยนไป กล้าแสดงออกมากขึ้น มีความมั่นใจในตัวเองสูง ค่านิยมแบบเป็นค่านิยมที่ทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศหลายอย่าง เช่น การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ และที่สำคัญขาดความภูมิใจในประเทศตนเอง
ค่านิยมการทำบุญ	ค่านิยมการทำบุญเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรม และของคนไทยอยู่แล้ว การทำบุญหากเป็นการทำบุญโดยปราศจากการหวังผลตอบแทน และทำตามกำลังทรัพย์ของตนเองก็จะไม่ก่อปัญหาใด
ค่านิยมเครื่องรางของขลัง	เป็นค่านิยมที่ก่อให้เกิดความเชื่อผิดๆ ไม่พึ่งตนเอง ทำให้ตนเองขาดความเชื่อมั่นในการกระทำหากปราศจากเครื่องราง อีกทั้งค่านิยมนี้ขัดกับหลักของพุทธศาสนาที่ต้องการให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
ค่านิยมต่อการดำรงชีวิตอย่างง่ายและประหยัด	แม้ปัจจุบันค่านิยมเรื่องของการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ค่านิยมของต่างประเทศจะมีอิทธิพลมาก แต่ก็มีค่านิยมการดำรงชีวิตอย่างง่าย และประหยัดหรือค่านิยมอยู่อย่างพอเพียงอยู่เช่นกัน แม้จะมีปริมาณที่ไม่มากนักแต่ก็เป็นค่านิยมที่ดี โดยส่วนมากค่านิยมดังกล่าวนี้จะไม่ทำให้ตนเองเป็นภาระของครอบครัวและสังคม

ตารางที่ 4-2: ค่านิยมที่ยึดถือในการใช้ชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่

ค่านิยม	วิเคราะห์ค่านิยม
ค่านิยมคอบุพการีหรือผู้ที่มีพระคุณ	ค่านิยมดังกล่าวนี้ถือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของคนไทยที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน อาจด้วยเมืองไทยเป็นเมืองพุทธคั้งนั้นการสอนเรื่องความดี ความซื่อ และการเกรงกลัวต่อบาปจึงยังมีอิทธิพลอยู่ในสังคมไทย

พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่คล้อยกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ความเข้าใจของคนรุ่นใหม่ในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นอยู่ในระดับที่เข้าใจในหลักการแต่ขาดความรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้ กล่าวคือ หลังจากที่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถือกำเนิดขึ้นมา หน่วยงานรัฐ เอกชน ต่างก็นำมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเองและช่วยกันประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะอย่างกว้างขวาง ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมแล้ว อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันไม่มีใครไม่รู้จักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าคืออะไร แต่เมื่อถามต่อไปว่ามีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันบ้างหรือไม่อย่างไร มีส่วนหนึ่งเท่านั้นที่สามารถบอกได้ว่านำหลักการตรงไปไหนมาใช้กับชีวิตประจำวันเรื่องอะไรบ้างหรือบางทีคนบอกว่ายังไม่ได้นำมาใช้ อย่างไรก็ตามก็มีคนบางส่วนที่บอกว่ายังไม่รู้จักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่เมื่อลองถามถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของเขาว่าเป็นอย่างไร ให้หลักคิดอะไรนำทาง เขาก็จะเล่ามาโดยไม่รู้ไม่ว่า นั่นคือ การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง

คนรุ่นใหม่มองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สูงส่ง เข้าใจยาก ทำให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนมากจะจำกัดในเรื่องหลักของการประหยัดแต่แท้ที่จริงแล้วส่วนหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยอยู่แล้ว เพียงแต่อาจจะยังไม่เคยรู้สึก หรือต่อยอดให้ความคิดนั้นเป็นระบบยิ่งขึ้นยกตัวอย่างเช่น ในเรื่องความพอดีพอประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะตรงกับธรรมชาติของความเป็นอยู่และวัฒนธรรมไทยจะเน้นเรื่องความพอมีพอใช้อยู่แล้ว โดยสอนว่า การใช้จ่ายจะต้องแบ่งเป็น 4 ก้อน คือ เงินสำหรับการบริโภคในครอบครัว ซึ่งเป็นเงินต้องใช้เป็นประจำสำหรับการดำรงชีพ เงินสำหรับกรณีฉุกเฉิน เงินออม และเงินที่สามารถใช้จ่ายเพื่อการสันตนาการและอื่นๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ก็อาจมีการเข้าใจผิดว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องการให้ซื้อของแบรนด์เนมหรือใช้จ่ายตามกระแส หรือการลงทุนเพื่อค้ากำไรซึ่งเป็นการเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เพราะหากพิจารณาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็จะเห็นว่ามิได้ห้ามไม่ให้ใช้จ่ายหรือลงทุน แต่มุ่งให้รู้จักการประมาณ

คน ไม่ทำอะไรเกินตัว ดังนั้นหากเห็นว่าการกระทำใดที่ทำลงไปแล้วไม่ก่อให้เกิดภาระของตนเอง และสังคมทั้งในปัจจุบันและในอนาคตก็สามารถทำได้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ก็พอสรุปได้ว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตอันปกติในแต่ละวัน ซึ่งแฝงอยู่ในทุกกิจกรรมของการกระทำ โดยมีหลักอันเป็นทิศทางของความคิดว่า การกระทำนั้นต้องสามารถพึ่งตนเองได้ การกระทำนั้นกระทำด้วยความมีสติรอบคอบ และการกระทำนั้นกระทำโดยมองอย่างรอบด้านแล้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

1. ระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันขั้นสูง ทำให้คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเรื่องการทำมาหากิน เงิน มากกว่า

2. การใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง พอใจที่จะบริโภคข้อมูลข่าวสารซึ่งมักจะเป็นสิ่งที่ตัวเองชอบ ซึ่งขัดกับแนวเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ยากที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง

3. การขาดความขังคิด คนรุ่นใหม่พอใจที่จะใช้ชีวิตตามกระแส ตามค่านิยมมากกว่า จะเห็นได้จาก ปัจจุบันอัตราการออกรถป้ายแดง การเปลี่ยนโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยไม่คำนึงถึงว่ามีความจำเป็นขนาดนั้นหรือไม่

4. วุฒิภาวะของคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยยังไม่สามารถปรับตัวการใช้ชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ เพราะยังมีวุฒิภาวะ ความขยับยั้งชั่งใจและการรับผิดชอบยังน้อย ส่วนมากกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่น่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะเป็นกลุ่มผู้ที่มีครอบครัวแล้ว เพราะมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบมาก เช่น ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การประกอบอาชีพ

5. ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม คนรุ่นใหม่ที่มีฐานะความเป็นอยู่มั่นคง มีกำลังทรัพย์มาก มักจะไม่ให้ความสำคัญกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจเพราะมองไม่เห็นความจำเป็นในเมื่อมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสบายแล้วก็ถือว่าไม่จำเป็นต้องสนใจกับเรื่องนี้ แต่แท้ที่จริงแล้วหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังต้องการให้มองเผื่อแผ่ถึงสังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเองด้วย

6. อิทธิพลของสื่อ ที่มองผลประโยชน์ด้านการค้า ความบันเทิง ทำให้การผลิตสื่อต่างๆ เน้นขายของ ค่านิยม ความเชื่อ สินค้า ตามที่บริษัทผู้ผลิตสินค้าต้องการให้โฆษณา มากกว่าจะมองถึงผลประโยชน์ที่แท้จริงของบุคคล

ปัจจัยที่ทำให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยประสบความสำเร็จ

ในการที่คนรุ่นใหม่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญหลายๆ ด้านมาประกอบ เกื้อหนุนเข้าด้วยกัน คือ

1. รัฐ : ทำหน้าที่เป็นผู้ผลักดัน เพื่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง รัฐต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ อันได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผลักดันให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปใช้ในทุกระดับ ตั้งแต่ในการบริหารงานระบบราชการ การบริหารงานในองค์กรเอกชน ผลักดันให้สถาบันการศึกษาสอนและให้ความรู้ นักศึกษา ผลักดันให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคมโดยใช้หลักยึดตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสสัมผัสกับประสบการณ์ตรงของหน่วยงาน บุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

2. ครอบครัว : ครอบครัวถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และคนในครอบครัวต้องช่วยกันในการให้ประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีต่อเยาวชนคนรุ่นใหม่ ในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจะได้เป็นภูมิคุ้มกันให้แก่สมาชิกในครอบครัวในอนาคต ซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

3. คนรุ่นใหม่กับการปรับเปลี่ยนทัศนคติ:คนรุ่นใหม่มักมองปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่สูงส่ง เข้าใจยาก เป็นเรื่องของคนที่ต้องการประหยัด คนหัวเก่า ทำให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ที่จริงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเพียงหลักในการใช้ชีวิตที่ต้องการให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติสุขปราศจากอุปสรรค ดังนั้นคนรุ่นใหม่จึงควรศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง และปรับทัศนคติ และความเข้าใจเรื่องนี้เสียใหม่

แนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่นอกจากมีการใช้ชีวิตส่วนตัวแล้ว ก็ยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว คนรุ่นใหม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้ โดยนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาเป็นกรอบแนวคิดในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้จะขอสรุปสาระกิจกรรมในการดำเนินชีวิตที่สำคัญเพื่อไว้เป็นแนวทางสำหรับการนำไปประยุกต์และประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ตารางที่ 4-3: แนวทางการดำเนินชีวิตที่สำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมการดำเนินชีวิต	แนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านเศรษฐกิจ	ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ใช้จ่ายตามกำลังเงินที่มี ไม่ลงทุนเกินขนาดคิดและวางแผนอย่างมีเหตุผลและคุณธรรมต้องศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่ต้องการลงทุนอย่างเข้าใจและให้เป็นผู้รอบรู้ มีความรอบคอบระมัดระวัง ต้องเสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการบริหารความเสี่ยงในการลงทุนที่เหมาะสมเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและกล้าพร้อมที่จะเผชิญความเปลี่ยนแปลง
ด้านจิตใจ	มีความเข้มแข็ง กตัญญู มีความเพียร มีจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีคุณธรรมอันมั่นคง มีความคิดสามารถพินิจพิเคราะห์ถูกผิด และกล้ายืนหยัดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่ววนที่ทำให้เกิดผลเสียแก่ชีวิต มีความสุจริตจริงใจคิดดีทำดีแจ่มใสเอื้ออาทรแบ่งปันเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ และต้องรู้จักเป็นผู้ให้เมื่อมีโอกาส
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ช่วยเหลือเกื้อกูลกันประสานสัมพันธ์ รู้ รัก สามัคคี เสริมสร้าง

ตารางที่ 4-3: แนวทางการดำเนินชีวิตที่สำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมการดำเนินชีวิต	แนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	ความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชนรักษาเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย อนุรักษ์ธรรมเนียมประเพณี และช่วยกันสืบสานให้สิ่งเหล่านี้ให้ยังคงอยู่ถึงรุ่นลูกหลาน ต่อไป
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ต้องรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดการอย่างฉลาด ประหยัดและรอบคอบ และให้คุ้มค่าที่สุด ต้องมีการวางแผนเพื่อทดแทนทรัพยากรที่เสียไป ต้องฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ ที่สำคัญต้องช่วยกันลดการใช้สิ่งที่ไม่

ตารางที่ 4-3:แนวทางการดำเนินชีวิตที่สำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

กิจกรรมการดำเนินชีวิต	แนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	ไม่จำเป็นหรือสิ่งที่เกิดมลาภาวะ
ด้านเทคโนโลยี	รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการตามภูมิสังคม เทคโนโลยีที่นำมาใช้ต้องไม่เกิดเป็นมลาภาวะ และทำลายสภาพแวดล้อม ต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ต้องรู้จักประยุกต์เทคโนโลยีเพื่อใช้ได้หลายลักษณะ ต้องมีกระบวนการเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

สรุป

พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นไปตามกระแสโลก การใช้ชีวิตจะเกี่ยวพันในเรื่อง การใช้ชีวิตส่วนตัวและการใช้ชีวิตที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การดูแลตัวเอง การใช้เวลาว่างพักผ่อน ท่องเที่ยว ทำงาน ศึกษาเล่าเรียน ทำกิจกรรมในครอบครัว ชุมชน ฯลฯ พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่ต้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตอันปกติในแต่ละวัน ซึ่งแฝงอยู่ในทุกกิจกรรมของการกระทำ โดยมีหลักอันเป็นทิศทางของความคิดที่ว่า การกระทำนั้นต้องสามารถพึ่งตนเองได้ การกระทำนั้นกระทำด้วยความมีสติรอบคอบ และการกระทำนั้นกระทำโดยมองอย่างรอบด้านแล้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ โดยส่วนใหญ่แล้ว มาจากปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ค่านิยมของสังคม สื่อ ระบบเศรษฐกิจ และปัจจัยภายในได้แก่ ความคิด การประพฤติปฏิบัติของคนรุ่นใหม่เอง ดังนั้นในการที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยรัฐ เป็นผู้นำที่ผลักดันเพื่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจังจรรจบครว้เป็นผู้ทำหน้าที่ให้ประสบการณ์และปลูกฝังแนวคิด และคนรุ่นใหม่เองที่ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง

คนรุ่นใหม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้ โดยนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาเป็นกรอบแนวคิดในการกระทำกิจกรรมต่างๆอันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจด้านจิตใจด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านเทคโนโลยี

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ได้ดำเนินการศึกษาการพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิเคราะห์พฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นไปตามกระแสโลก โดยการใช้ชีวิตจะเกี่ยวพันในเรื่อง การใช้ชีวิตส่วนตัวและการใช้ชีวิตที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่ต้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตอันปกติในแต่ละวัน ซึ่งแฝงอยู่ในทุกกิจกรรมของการกระทำ โดยมีหลักอันเป็นทิศทางของความคิดที่ว่า การกระทำนั้นต้องสามารถพึ่งตนเองได้ การกระทำนั้นกระทำด้วยความมีสติรอบคอบ และการกระทำนั้นกระทำโดยมองอย่างรอบด้านแล้วปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยส่วนใหญ่แล้ว มาจากปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ค่านิยมของสังคม สื่อ ระบบเศรษฐกิจ และปัจจัยภายใน ได้แก่ ความคิด การประพฤติปฏิบัติของคนรุ่นใหม่เอง ในการที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยรัฐ ทำหน้าที่ผลักดันเพื่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจังจรรจบครวทำหน้าที่ให้ประสบการณ์และปลูกฝังแนวคิด และคนรุ่นใหม่เองที่ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง คนรุ่นใหม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้ โดยนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาเป็นกรอบแนวคิดในการกระทำกิจกรรมต่างๆอันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจด้านจิตใจด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปัจเจก

1. ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คนรุ่นใหม่ควรศึกษาหาความรู้ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะทำได้สามารถนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้อย่างได้ผลได้

2. สามารถประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นการหนึ่งในคำสอนทางพุทธศาสนา ในเรื่องหลักมัชฌิมาปฏิปทา หรือ หลักของทางสายกลาง ซึ่งสอนให้เราทำอะไร ไม่ถึงไม่หย่อนจนเกินไป ให้มีความพอดี รู้จักประมาณตน ไม่อิจฉาริษยาอยากมีอยากได้ในสิ่งที่ไม่ใช่ของเรา เพียรประกอบอาชีพด้วยสุจริต

3. คนรุ่นใหม่ต้องเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่สอนให้มีชีวิตแค่พอมีพอกิน เป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือในการคิดเพื่อไม่ให้การลงทุนล้มเหลว

4. สามารถประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน ได้กับทุกสถานการณ์ โดยควรคำนึงถึงถึงหลักสำคัญ คือ ความพอดี ตามสถานะของตน โดยมีข้อแม้ในการประพฤติปฏิบัติว่า ต้องทำอย่างมีสติ เหตุผลและไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

5. คนรุ่นใหม่ไม่ควรหลงไปตามกระแสค่านิยม ค่านิยมบางเรื่องสามารถเข้าใจและรับรู้แต่ไม่ควรปฏิบัติตาม ค่านิยมบางเรื่องรับรู้ เข้าใจ และควรนำมาใช้ ในการรับค่านิยมใดมาใช้ควรพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับตน

6. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ในการทำธุรกิจได้ โดยนำหลักการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง หรือหลักการบริหารความเสี่ยง โดยการประเมินอนาคตว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรและเราสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้อย่างไรนอกจากนี้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้การประกอบธุรกิจให้มั่นคงและยั่งยืนได้ โดยเริ่มจากการหวังผลกำไรในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น โดยต้องมีความรู้ความชำนาญในสินค้าตนเองอย่างถ่องแท้ สร้างความเติบโตทางธุรกิจโดยมีพื้นฐานที่เข้มแข็ง ค่อยๆ โตอย่างต่อเนื่องไม่ผลิผลาม และประพฤติปฏิบัติกับลูกค้า คู่ค้า อย่างเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานรัฐต้องผู้ผลักดัน เพื่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน องค์กร
2. หน่วยงานรัฐต้องให้การสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เช่น การสร้างระบบที่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างต้นแบบบุคคลหรือองค์กรบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อนำไปเป็นแบบอย่างต่อสาธารณะ
3. รัฐต้องส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญามาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และส่งเสริมให้มีหลักสูตรนี้ในสถาบันการศึกษา
4. รัฐต้องผลักดันให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคม เช่น ค่านิยมการออม การประหยัด การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยยึดตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการคิด
5. รัฐต้องสร้างระบบเศรษฐกิจในการบริหารประเทศให้เป็นที่ประจักษ์ได้ในการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และมีระบบการจัดสรรทรัพยากรที่ทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อที่จะเป็นการป้องกันระบบทุนเสรีนิยมที่มีมากเกินไปจนเกิดความพอดิ ที่เป็นภัยคุกคามประชาชนในประเทศอย่างซ้ำๆ
6. รัฐต้องสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชนให้สามารถพึ่งตนเอง อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของให้แก่ชุมชน โดยมุ่งเน้นพัฒนาอาชีพยกระดับอุตสาหกรรมครัวเรือนและรัฐวิสาหกิจชุมชนเพื่อเปลี่ยนชุมชนให้เป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้อันจะก่อให้เกิดความเชื่อมโยงอย่างสูงกับภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในการก้าวไปข้างหน้าพร้อมกันซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ถ้าหากมีการบริหารจัดการให้ได้ผลตามโครงการนี้ย่อมถือได้ว่าช่วยส่งเสริมการเป็นเศรษฐกิจพอเพียง คือ ช่วยให้ผู้คนยากจนสามารถพึ่งตัวเองได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

ก่อ สวัสดิพานิชย์. “วัยรุ่นกับค่านิยม และศีลธรรม”. ใน เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2531.

กลุ่มสถิติแรงงาน. “การสำรวจการใช้เวลาของประชากร พ.ศ. 2552”. กรุงเทพมหานคร, 2554.

กำชัย สายสมิต. “เศรษฐกิจไทยในระบบทุนนิยมโลก”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ณรงค์ เพชรประเสริฐ. “การขยายตัวของระบบทุนนิยมประเทศไทย”. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2528.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงดาว, 2549.

ประดินันท์ อูปรมย์. “สร้างทีมงานเศรษฐกิจพอเพียง”. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2551.

พระธรรมปิฎก. การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว. 2546.

พระมหาทองสุรย์ สุริยโชโต. “แนวคิดเพื่อการพัฒนาค่านิยมและจริยธรรมของเยาวชนไทย” ใน แนวทางพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนไทยในปัจจุบัน กรุงเทพมหานคร สมาคมครูแห่งประเทศไทย, 2533.

มูลนิธิชัยพัฒนา. เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : บริษัทอัมรินทร์ปรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) , 2550.

ลิลี โกศยยานนท์ และคณะ. “เศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหมิตร, 2531.

สมศักดิ์ อมรสิริพงศ์. “การวิเคราะห์การก่อเกิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยปฏิฐานนิยมและหลังปฏิฐานนิยม”. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

สมร ตันติเวชกุล. “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงดาว, 2549.

สุมน อมรวิวัฒน์ “สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย”. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่, 2550 .

สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. “การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง” กรุงเทพมหานคร, 2550.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . คู่มือการพัฒนายุทธศาสตร์ที่ยั่งยืน
สำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ : 2551.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ UNEP , สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย .
สรุปสาระแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป

สำนักสถิติสังคม. “สรุปผลที่สำคัญการสำรวจสถานะทางสังคมและวัฒนธรรม พ.ศ. 2554”.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2554.

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน. “เศรษฐกิจศาสตร์”. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร , 2548.

อำพล กิตติอำพล . ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทเพชรรุ่งเรืองการพิมพ์,
2550.

วารสาร หนังสือพิมพ์

ชมพูนุท ศรีพงษ์. “ทัศนคติของประชาชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการประยุกต์ ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในการดำเนินชีวิตภายใต้บริบทสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน”, วารสาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ปีที่ 2. ฉบับที่ 2. กรกฎาคม-ธันวาคม. 2555. หน้า 153.

จิตติมา ปาลกะเชนทร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจในการด าเนินชีวิตตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตองค์กรบริหารส่วนต าบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี”, Veridian E-Journal. 6. (1). มกราคม-เมษายน 2556. หน้า 661.

ธรรมรัตน์ อยู่พรต. “ค่านิยมในการทำงานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของเจนเนอ
เรชั่นต่างๆ”, วารสารธุรกิจ. ปีที่ 36. ฉบับที่ 138. เมษายน-มิถุนายน. 2552. หน้า 40.

พรรณี อังสุสิงห์. “บทบรรณาการ”, Mascinsight. 10. (30). มกราคม-มีนาคม 2553. หน้า 2.

วิวัฒน์ชัย อัดถากร. “การพัฒนาที่ยั่งยืน”, มติชนรายวัน. 17 กรกฎาคม 2546. หน้า 7.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2556”,
Social Situation and Outlook. ปีที่ 10. ฉบับที่ 2. พฤษภาคม 2556

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารส่วนบุคคล

กชกร ชำนาญกิตติชัย และคณะ . “การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต”. เอกสารวิจัย, สาขาการจัดการทั่วไป , มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต, 2554.

จิรวุฒิ หลอมประโคนและเอกภพ มณี นารถ. “แบบการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
ศึกษาเฉพาะกรณีผู้สูงอายุที่มีงานทำ”. เอกสารวิจัย, มหาวิทยาลัยสยาม, 2551.

จิรายุ รัตนบวร. “การศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี :กรณีการนำปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิต”. เอกสารวิจัย, สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.

. “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มวัยรุ่น”. เอกสารวิจัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี, 2551.

พรรณราย เทียมทัน . “การสร้างทักษะการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสังคมที่มีความสุข
อย่างยั่งยืนของบุคลากรในจังหวัดเพชรบูรณ์”. เอกสารวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนเพชรบูรณ์,
2551.

ระวีวรรณ ธรณี. “ชีวิตที่พอเพียงในมุมมองของนักศึกษาภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์”. เอกสารวิจัย,
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, 2551.

วิวรรณ มลิมศรีเอี่ยม. “พฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนตำบลลุงเหล็กอำเภอ
เมือง จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาการจัดการทั่วไป , มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รัมย์, 2553.

วิเชียรวิฑูหม. “ทัศนคติของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การแก้ปัญหาความฟุ่มเฟือย :
กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี”. เอกสารวิจัย, มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี, 2553.

สุภาภรณ์ ชารพภูมิ. “คุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและคุณภาพชีวิตในการทำงานกรณีศึกษา :
เกษตรกร ตำบลดอนมะเกลือ อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขา
การจัดการทั่วไป , มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2550.

สุนทร โคมินและสนิท สมักรการ. “ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย เครื่องมือในการสำรวจวัด”. เอกสารวิจัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

ศิลาวัต ศรีสวัสดิ์. “ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่ มีภูมิลำเนาในเขต
กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนา
สังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2552.

หอมหวาน บั้วระภาและคณะ . “การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมและครอบครัวที่มี
ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นวัย :กรณีศึกษาหมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น”.
เอกสารวิจัย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

อารี วิบูลย์พงษ์ และคณะ . “โครงการประเมินผลเปรียบเทียบในมิติต่างๆ ของประชาชนในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้”. เอกสารวิจัย, ศูนย์วิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คณะเศรษฐศาสตร์ , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กรมควบคุมโรค, สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข. “รายงานโรคที่เฝ้าระวัง ไตรมาสหนึ่ง ปี 2556”. 2556.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. “สถิติเศรษฐกิจและการเงิน”. 2556.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “ค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่”. 2556

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การพัฒนาที่ยั่งยืน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://life.cpru.ac.th/E%20leaning/07%20Humans%20and%20the%20environment/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%886.doc-.htm>, 2557

พิมพ์ หิรัญกิตติ. “ค่านิยม กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนไทย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก

http://www.bus.rmutt.ac.th/htdocs/public_html/volume4/product.doc. 2557.

“วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ตามยุคสมัยของเทคโนโลยี” . (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

<http://fzlio.studio224design.com/article.html>, 2557

ภาษาต่างประเทศ

Books

Kluckhohn, Norman T. Culture and Behavior. New York : The Macmillan, 1962.

Rokeach, M. Beliefs, attitudes, and values. San Francisco: Jossey Bass, 1968.

Sufficiency Economy Movement Sub-committee. "Sufficiency Economy Implications and Applications".

Bangkok : Office of the National Economic and Social Development Board.2007.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายวิรัช ศรีอินทรสุทธิ
วัน เดือน ปีเกิด	25 กุมภาพันธ์ 2503
การศึกษา	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประวัติการทำงาน	2527 – 2536 ที่ปรึกษากฎหมาย 2536 – 2542 กรรมการบริหาร บริษัท ประชารัฐ จำกัด 2550 – ปัจจุบัน กรรมการบริหาร บริษัท มวกเหล็ก วาลเลย์ จำกัด กรรมการบริหาร บริษัท สิกขรา โคโตบุกิพรีอเพอร์ตี จำกัด
ด้านการเมือง	อดีตรองอธิการบดีของสภาผู้แทนราษฎร พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการ กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ อดีตรองกรรมการบริหาร พรรคมหาชน
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท สิกขรา คอร์ปอเรชั่น จำกัด

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการปรับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่

ผู้วิจัย นายวิรัช ศรีอินทรสุทธิ หลักสูตร ปรอ. รุ่นที่ 26

ตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท สิกขรา คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี และที่สำคัญคือ กระแสการบริโภคนิยมจากข้อมูลสถิติหนี้สินครัวเรือนของคนไทยพบว่าในปี 2543 มีปริมาณหนี้สินต่อครัวเรือนเฉลี่ย 68,405 บาทและในปี 2554 พบว่ามีหนี้สิน เฉพาะครัวเรือน 241,760 บาทซึ่งคาดว่าในอนาคตหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จากข้อมูลดังกล่าวก็พอที่จะทำให้เห็นภาพได้ว่า ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจของประชาชนในประเทศ เติบโตน้อยกว่ากระแสของการบริโภคที่เป็นอยู่จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวประเทศไทยได้มีความพยายามสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จนนำไปสู่การถ่ายทอดลงในแผนระดับชาติและระดับท้องถิ่น

กลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมไทยนับว่าเป็นกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ที่ขับเคลื่อนสังคมด้านต่างๆ ด้วยกระแสการบริโภคนิยมอย่างสุดโต่งเช่นปัจจุบัน และด้วยเหตุที่คนรุ่นใหม่ในสังคมไทยซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความคิดเป็นของตนเอง มีความเป็นอิสระสูง และกล้าตัดสินใจในการใช้ชีวิตด้วยตัวเอง และเป็นกลุ่มที่เปิดรับรับวัฒนธรรม ค่านิยมต่างๆ อย่างเสรี กระแสการบริโภคนิยมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจึงย่อมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ได้ง่าย

งานวิจัยฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของคนรุ่นใหม่เนื่องจากเล็งเห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน่าจะมีประโยชน์และจะช่วยให้ผู้ยึดถือเป็นแบบปฏิบัติสามารถปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรมและวิธีการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผลและยังช่วยรักษาทุนเดิมของชีวิตไม่ให้สูญหายไปเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤตต่างๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมและแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยจะให้ความสำคัญโดยเฉพาะเรื่องค่านิยมการใช้ชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปของคนรุ่นใหม่
2. การศึกษาหาข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเน้นในเรื่อง พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน
3. ในการวิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบการเปรียบเทียบลักษณะพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันกับหลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมในสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยทำการเก็บข้อมูลจาก

1. เอกสาร รายงาน หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนคนรุ่นใหม่จากกลุ่มคนสาขาอาชีพต่างๆ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 15 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยทำการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ ซึ่งจะเป็นไปตามปรากฏการณ์ที่ศึกษาตามและตามการรับรู้ของผู้วิจัย อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานต่อไป

ผลการวิจัย

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่เป็นไปตามค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่หลากหลาย เช่น การแสวงหาจากต่างประเทศ ค่านิยมความเชื่อตามปรากฏการณ์ของสังคมในขณะนั้น โดยพบว่ากลุ่มคนยากจนที่สุดใช้จ่ายไปกับค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ในสัดส่วนที่มากกว่ากลุ่มคนที่รวยที่สุดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นพฤติกรรมครัวเรือนรายได้น้อยเปลี่ยนแปลงไป มีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นและเสี่ยงต่อการเป็นหนี้

ทั้งนี้พฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับการดูแลตัวเองเป็นส่วนใหญ่ โดยกิจกรรมด้านอาชีพซึ่งเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ จะเน้นเกี่ยวกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตนเองโดยตรง เช่น การทำงานประจำ หรือเป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อตัวเอง ส่วนการบริการเพื่อสังคมหรือกิจกรรมจิตอาสา พบว่า มีการเข้าร่วมช่วยเหลือบ้าง สำหรับกิจกรรมเวลาว่างส่วนใหญ่คนรุ่นใหม่จะทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบันเทิง เช่น การดูโทรทัศน์ ดูหนัง ฟังเพลงและเข้าอินเทอร์เน็ต

สำหรับค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคของคนไทย คนรุ่นใหม่มีหลายค่านิยมที่ยังคงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามไว้ ดังจะเห็นได้จากคนรุ่นใหม่ไม่ชอบเห็นพฤติกรรมการใส่เสื้อสั้นน้อยชิ้น หรือพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษและการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แต่มีพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วง คือ คนรุ่นใหม่มีความเป็นตัวของตัวเองสูงจนทำให้มีน้ำใจลดลง พฤติกรรมการเคารพสิทธิผู้อื่นลดลง นิยมนอนดึก เที่ยวกลางคืน ดันสาย เที่ยวเตร่ และเล่นการพนัน/หวย/บอล นิยมเลียนแบบวัฒนธรรมค่านิยมจากฝรั่ง มีการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยเกินตัว เช่น การซื้อของใช้ และเสื้อผ้ายี่ห้อดัง และรับประทานอาหารแพงๆ เพิ่มขึ้นอย่างมาก

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันเป็นไปตามกระแสโลก การใช้ชีวิตจะเกี่ยวพันในเรื่อง การใช้ชีวิตส่วนตัวและการใช้ชีวิตที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การดูแลตัวเอง การใช้เวลาว่างพักผ่อน ท่องเที่ยว ทำงาน ศึกษาเล่าเรียน ทำกิจกรรมในครอบครัว ชุมชน ฯลฯ พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ที่คล้อยกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นเรื่องของ การดำเนินชีวิตอันปกติในแต่ละวัน ซึ่งแฝงอยู่ในทุกกิจกรรมของการกระทำ โดยมีหลักอันเป็นทิศทางของความคิดที่ว่า การกระทำนั้นต้องสามารถพึ่งตนเองได้ การกระทำนั้นกระทำด้วยความมีสติรอบคอบ และการกระทำนั้นกระทำโดยมองอย่างรอบด้านแล้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่โดยส่วนใหญ่แล้ว มาจากปัจจัยภายนอก อันได้แก่ ค่านิยมของสังคม สื่อ ระบบเศรษฐกิจ และปัจจัยภายใน ได้แก่ ความคิด การประพฤติปฏิบัติของคนรุ่นใหม่เอง ดังนั้นในการที่จะนำหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยรัฐ เป็นผู้นำที่ผลักดันให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจังจนครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญและปลูกฝังแนวคิด และคนรุ่นใหม่เองที่ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง

คนรุ่นใหม่สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้ โดยนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มาเป็นกรอบแนวคิดในการกระทำกิจกรรมต่างๆ อันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจด้านจิตใจด้านสังคมและวัฒนธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปัจเจก

1. ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน คนรุ่นใหม่ควรศึกษาหาความรู้ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะทำได้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะทำได้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจะทำได้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง
2. สามารถประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นการหนึ่งในคำสอนทางพุทธศาสนาในเรื่อง หลักมัชฌิมาปฏิปทา หรือ หลักของทางสายกลาง ซึ่งสอนให้เราทำอะไรไม่ตั้งไม่หย่อนจนเกินไป ให้มีความพอดี รู้จักประมาณตน เพียรประกอบอาชีพด้วยสุจริต
3. คนรุ่นใหม่ต้องเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่สอนให้มีชีวิตแค่พอมีพอกิน เป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือในการคิดเพื่อไม่ให้เกิดการลงทุนล้มเหลว
4. สามารถประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันได้กับทุกสถานการณ์ โดยควรคำนึงถึงถึงหลักสำคัญ คือ ความพอดี ตามสถานะของตน โดยมีข้อแม้ในการประพฤติปฏิบัติว่า ต้องทำอย่างมีสติ เหตุผลและไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน
5. คนรุ่นใหม่ไม่ควรหลงไปตามกระแสค่านิยม ค่านิยมบางเรื่องสามารถเข้าใจและรับรู้แต่ไม่ควรปฏิบัติตาม ค่านิยมบางเรื่องรับรู้ เข้าใจ และควรนำมาใช้ ในการรับค่านิยมใดมาใช้ควรพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับตน
6. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปใช้ในการทำธุรกิจได้ โดยนำหลักการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเอง หรือหลักการบริหารความเสี่ยง โดยการประเมินอนาคตว่ามีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรและเราสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานรัฐต้องผู้ผลักดัน เพื่อให้เกิดการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน องค์กร
2. หน่วยงานรัฐต้องให้การสนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เช่น การสร้างระบบที่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างต้นแบบบุคคลหรือองค์กรบุคคลที่ประสบความสำเร็จจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อนำไปเป็นแบบอย่างต่อสาธารณะ
3. รัฐต้องส่งเสริมให้มีการนำหลักปรัชญามาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน และส่งเสริมให้มีหลักสูตรนี้ในสถาบันการศึกษา
4. รัฐต้องผลักดันให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคม เช่น ค่านิยมการออม การประหยัด การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยยึดตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการคิด
5. รัฐต้องสร้างระบบเศรษฐกิจในการบริหารประเทศให้เป็นที่ประจักษ์ได้ในการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน และมีระบบการจัดสรรทรัพยากรที่ทั่วถึง เท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อที่จะเป็นการป้องกันระบบทุนเสรีนิยมที่มีมากเกินไปจนเกิดความพหุติ ที่เป็นภัยคุกคามประชาชนในประเทศอย่างซ้ำๆ
6. รัฐต้องสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชนให้สามารถพึ่งตนเอง อันจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของให้แก่ชุมชน โดยมุ่งเน้นพัฒนาอาชีพยกระดับอุตสาหกรรมครัวเรือน และรัฐวิสาหกิจชุมชนเพื่อเปลี่ยนชุมชนให้เป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้อันจะก่อให้เกิดความเชื่อมโยงอย่างสูงกับภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีในการก้าวไปข้างหน้าพร้อมกัน

Abstract

Title Self –Sufficiency economy philosophy and New Generation’s behavior modification
Field Social - Psychology
Name Mr.Viraj Sri-indharasuth **Course** NDC (JSPS) **Class** 26

This research “Self –sufficiency economy philosophy and New Generation’s behavior modification” studies New Generation’s behavior to be according with Self – Sufficiency economy philosophy and analysis their behaviors and life styles to purpose appropriate New Generation life style recommendation by adaptation self –sufficiency economy philosophy.

The results of this research were found two factors for modification of New Generation. The first factors are outsider factors such as social value, mass media, economy system. The second factors are insider factors such as thinking system and behavior of New generation. The efficient application of self – sufficiency economy philosophy for New generation’s behavior modification is rely on various organizations. For example, state organizations should force into self – sufficiency economy philosophy for new generation’s lifestyle guideline. Furthermore, the families should educate and breed their children to understand self – sufficiency economy philosophy in many sides of life. Moreover, new generation should adapt self – sufficiency economy philosophy (Moderation, Reasonableness, Self-immunity) for their economic, psychological, social , cultural, environmental and technological lifestyles.